Cătălin Mihuleac

Aventurile unui gentleman bolşevic

roman

BIBLIOTECA ALEPH

CARTEA ROMÂNEASCĂ

Aventurile unui gentleman bolşevic

© 2012 by Editura Polirom

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Foto autor: din arhiva autorului
Foto copertă: © Sophieso/Dreamstime.com

www. cartearomaneasca.ro

Editura CARTEA ROMÂNEASCĂ
București, Calea Victoriei nr. 115, sect. I

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:

MIHULEAC, CĂTĂLIN

Aventurile unui gentleman bolșevic / Cătălin Mihuleac. – București: Cartea Românească, 2012

ISBN print: 978-973-23-2992-4

ISBN ePub: 978-973-46-3366-1

ISBN PDF: 978-973-46-3367-8

821.135.1-31

Printed in ROMANIA

Cătălin Mihuleac

Aventurile unui gentleman bolşevic

roman

CARTEA ROMÂNEASCĂ
2012

Prolog

Tovarășul Ion Scutelnicu, ștab recunoscut în aparatul propagandistic al Partidului Comunist Român, le respecta pe tovarășele care binevoiau să întreprindă câte o aventură cu el. Ca un gentleman marxist-leninist ce era, le aducea în dar romantice buchete de flori, dar și produse mai pragmatice: un borcan de cafea solubilă, două-trei conserve chinezești cu carne de porc, uneori și câte o mătăsică pentru o rochiță sau niște cizmulițe îmblănite refuzate la export, că nu glumești cu iernile pe la noi. Când pleca de la ele, tot ca un gentleman marxist-leninist își uita invariabil pachetul de Kent, abia desfăcut, pe noptieră. De fumat, fuma enorm, ca un furnal nestins dintr-un combinat siderurgic. Fuma cât un pui de hunedoară.

Tovarășul Ion Scutelnicu, grangurul care te înspăimânta numai privindu-i șosetele, de departe cele mai gri din România și din tot blocul comunist, nu le-ar fi făcut nici în ruptul capului cel mai mic rău tovarășelor care binevoiau să întreprindă câte o aventură cu el. Dimpotrivă, le ajuta, fiindcă era grangur și în celălalt P.C.R., care funcționa ca un marsupiu al partidului unic, și însemna „Pile. Cunoștințe. Relații.". Când putea, și el mereu putea, le punea tovarășelor câte o proptea pentru avansarea profesională, mai vorbea cu cine trebuia ca să capete un mic apartament din fondul locativ de stat sau o aprobare pentru o excursie în țările socialiste prietene... Un tip *finescu*, foarte finescu.

Totuși, pe la începuturile sale ca activist, se mai întâmplase să se poarte regretabil cu câte o tovarășă, fiindcă și manierele astea nu vin din senin, ci se lipesc de om cu anii.

Odată, se întretăiase cu o domnișoară care unduia pe toate planurile, începând cu părul buclat, de un roșu-castaniu care evoca frumusețile toamnelor noastre pline de rod. Ea binevoise să întreprindă o aventură cu el, întrucât făcea naveta, ca profesoară de engleză, într-un sat fără mari perspective și poftea, prin înlesnirea lui binevoitoare, un post mai la asfaltul orașului, fiindcă era totuși fată de oraș. Avea și ea aspirațiile și calculele sale...

Putem spune că planul duduii cu păr minunat demarase corespunzător, numai că, în timp ce se contopeau pe canapea, el fără să-și depună impunătoarele șosete gri în vârful dealului de confecții dezbrăcate, ea n-a avut treabă și i-a strigat, cu totul și cu totul anapoda, printre șoapte:

— Ah, iubește-mă, iubește-mă! *Love me, Johnny, love me, Johnny! Oh, my God!*

Într-o clipită, tovarășul Scutelnicu era în picioare, cu o erecție atât de impresionantă, că puteai agăța de ea fără probleme steagul roșu al Partidului, alături de care încăpea, cu puțin efort, și tricolorul. Vocea stomacală îi electriza părul abundent de pe corp:

— Care Johnny, tovarășă? Ascunzi cumva vreun Johnny sub pat sau în șifonier, fără ca eu să știu? Și „God" ăsta, pe care tocmai l-ai pomenit, cine mai e, cumva vreun tovarăș cu munci de răspundere? Că un incult ca mine nu a auzit de el...

Și imediat i-a șters o lamă de buldozer peste față, cu palma sa, care putea fi folosită fără rezerve pe șantierele de construcții ale țării, dar și în transporturile fluviale, ca vâslă.

Întreruptă brutal din reverie, vocea tovarășei și-a uitat șopotul, îngăimând ceva din care reieșea că nu dorise decât să-l alinte, întrucât cadrul o impunea, iar „Johnny" nu-i decât „Ion" pe englezește, și ce-i rău în a-ți exprima simțămintele, când aceste simțăminte sunt reale, nu simple himere. Fața ei arămie, acoperită

cu un pospai de transpirație, se îngroșa cu un supliment datorat lacrimilor. Plângea pe înfundate, să nu-l enerveze și mai tare pe tovarășul care degaja atâta masculinitate.

— Există nenumărate forme corespunzătoare de a alinta un cetățean al României socialiste, dacă există intenția de a se exterioriza unele sentimente lăudabile. Efectiv există. Nu îndrugând diminutive care amintesc de putreziciunea morală a lumii capitaliste. Ce-s maimuțărelile astea: „Teddy" de la Toader, „Nicky" de la Nicolae și, poftim, „Johnny" de la Ion? Tudorică, Nicu sau Nelu nu-ți mai sună bine? Dovedești o atitudine de-a dreptul condamnabilă, tovarășo! Sau numele noastre, românești, au încetat să mai aibă rezonanța cuvenită în urechea dumitale!?

Deși erecția sa dădea de înțeles că ar fi dorit să mai zăbovească în micul apartament, Ion Scutelnicu merse direct la chiuvetă, unde își bălăci fața într-un belșug de apă rece. Apoi, își aprinse o țigară Kent, lăsă pachetul pe noptieră și o zbughi furtunos pe ușă. Era flămând de aerul proaspăt de afară, de ozonul întremător al comunismului.

Fata a rămas să plângă pe îndelete și să le predea mai departe limba engleză copiilor din sătucul uitat de lume și înecat în colb. Era dărâmată din toate punctele de vedere. Numai ea știa cât de greu obținuse cheia apartamentului, în blocul acesta sinistru, de pe Strada 1 Mai, numărul 55, ca să-l poată iubi cum se cuvine pe știabul Scutelnicu, în speranța că va obține îndeplinirea micilor ei aspirații. O rugase pe o veche colegă de facultate să-i dea cheia, iar aia abia-abia acceptase, în schimbul unei găini grase și sănătoase, cum doar satul românesc poate naște și dezvolta la sân.

Dimineață, când a vrut să-i înmâneze colegei plata chiriei, a constatat că găina făcuse aripi și emigrase din frigider. Ori se topise și ea de rușinea eșecului amoros, ori tovarășul Scutelnicu, fire strângătoare, o luase cu sine.

Partea întâi:

Pictorul Emil Faure și umbra sa, tovarășul Ion Scutelnicu

1.

Un fel de foșnet se pare c-a ajuns la urechea lui Emil Faure, pe la ora două noaptea, când s-a întors trăsnit de băutură în apartamentul său de la demisol, pășind ca un indian în bloc, să nu fie observat de vreun ochi indiscret. Era prima dată când ieșea, după corecția primită în sala de recoltare a spermei, în cursul incidentului iscat de manechinul oii, din urmă cu o săptămână. Se simțea mai bine, carnea și oasele nu-l mai dureau atât de tare. Își revenea.

Dar cine să-l vadă?

Blocul întreg trăgea la aghioase, ca un animal supraetajat de casă, și el se gândea, cu o figură de stil confuză, că-i ora la care imobilele colective își expediază visele la nivelurile inferioare, în virtutea unui fenomen de sedimentare cât se poate de firesc. În fond, blocurile de locuințe îs și ele ființe vii: respiră, visează, vorbesc prin somn, se înmulțesc, au o carieră profesională...

Iar la urmă, mor.

Își scoase ochelarii cu lentila cât sifonul și își înfrăți părul tuns periuță cu puful pernei. Se visă instantaneu un artist bătrân și înțelept, cu plete care-i jucau alba-neagra prin cap, înconjurat de discipoli. Sforăitul își găsi și el un pufos culcuș în ansamblul armonios emis de clădire. Dormea cu nesaț, savurând fiecare sorbitură de somn ce-l separa de prima urinare a nopții, piatra de încercare a fondistului în alcool.

La prima urinare – când pereți și obiecte de mobilier își declarau deschis incurabila mizantropie, de parcă nu oamenii le-ar fi dat substanță și rost – Emil se simți spionat, dindărătul serpentinelor descrise de mațul dușului. Atât de bine articulată era senzația de spionaj, încât își palmă organul intim, cu acel rest de pudoare pe care și cei mai stăruitori nudiști îl recunosc, deși cam cu un sfert de gură.

Până la a doua urinare, doar în mod deplasat somnul i se mai putea numi somn. Glanda aceea din creier, unde se produc „undele teta", din care se clădesc filmulețele pe care le urmărim dormind, refuza să mai lucreze. Imaginile, înlănțuite în visele înfrățite cu creația artiștilor adevărați, nu se dădeau născute, lăsându-l la cheremul insomniei.

Se foia pe stânga și pe dreapta, ca și cum visul i-ar fi fost o sarma ce-și căuta foaia de varză ideală. Dar foaia de varză aluneca mereu într-o parte și în alta, trasă de o mână comandată de doi ochi mici și haini, care-l spionaseră în baie. Se hotărî în devans să-și împlinească datoria celei de-a doua urinări. Ceva era în neregulă. Funcțiile corpului se deșteptau și auzi clar, cu acuitatea ce-o datora casei de copii unde crescuse, un tropot mărunțel de cavalerie, pe șesul de gresie al băii.

Tropot mărunțel de cavalerie... Alcoolul, asociat cu începutul de spaimă, îi producea fantasme. Vreo mână a unei admiratoare să-i fi aruncat, pe geamul toaletei, două-trei iepușoare în miniatură, ca o aluzie căreia deocamdată nu-i deslușea sensul?

Emil Faure apăsă, cu speranță fricoasă, declicul zorilor electrici de la baie. Gresia și faianța îi răspunseră cu o stepă chirurgicală de lumină. Cu toată durerea din ochi, observă un cablu vag solzos dispărând cu iuțeală printre țevile de canalizare, ca un rest dizgrațios de coșmar.

Un cablu vag solzos... Imagini din anii de orfelinat, cu glumele groase ale băieților mai mari, îi reveneau înfricoșător.

Se clătină ușor, căutându-și reazim în colțul de baie unde mațul dușului trona ca un rege. Privirea îi rătăcea, năucă, de colo-colo. Imposibil! Ceea ce vedea nu putea fi adevărat.

Buza micii căzi se arăta marcată, din loc în loc, de grămăjoare infecte, de mingiulici mocirloase de rugby, la scară foarte redusă.

2.

Aceleași mingiulici din spălătorul casei de copii. Aceleași mingiulici pe care le găsea Vasilică Buliga sub așternut, când băieții mai mari glumeau pe seama lui. Răhăței de șobolan.

Din stomac spre creier, imagini de altădată găseau în alcool un mediu ideal de deplasare, producându-i o senzație nestăvilită de vomă. Ridică pe ghicitelea capacul tronului intim, dezinfectat zilnic de o cârpă înmuiată în clor. Coniac, bere și spaime se întorceau pe gâtul unit cu craterul budei, care înghiți cu răbdare oful sensibilei sale cavități stomacale. Lacrimi de necaz și de efort se alăturau transpirației, ce-i acoperea fața cu o folie de plastic. Tot nu-i venea a crede.

Avea un șobolan în baie! El, care refuza să privească buda, după ce-o utiliza câte-o tipesă de-a lui, de teamă să nu dea peste vreun vestigiu fiziologic neplăcut, taman el era blestemat să mături efectele unui maț de șobolan. Menajeră de șobolan, asta era.

Întinse mâna după ustensila de curățat buda, o sculă lungă de coadă, având la capăt o masă de bumbac absorbant, tăiat în franjuri. Îmbrăcă o mănușă de cauciuc și apucă invers unealta, explorând cu tija cotloanele băii. Trebuia să-l dibuie pe zăbălos și să-l fugărească în afara locuinței. Cu inteligența-i producătoare de molime, animalul își va da seama că n-are ce căuta în sanctuarul unui artist al vremurilor noi. Că, în două cuvinte, greșise adresa. În fond, mai încurcă și poștașii destinațiile, de ce n-ar face-o și șobolanii?

Dar dacă nu greșise adresa? Dacă era un șobolan trimis la el cu o misiune precisă?

La așa ceva refuza deocamdată să se gândească. Inspectă baia bucată cu bucată, până ajunse la micul calorifer. Îl luă la verificat element cu element, înțepând milos spațiile libere, doar cât să sperie dihania și să o facă să își ia tălpășița. Nu ținea să o rănească, vederea sângelui i-ar fi produs un rău egal cu cel al dejecțiilor.

Îhh, ce dezgustător, sânge și dejecții de șobolan! Maestre, meniul scârbei vă este servit!

Caloriferul suna ca un xilofon, fără însă ca, alături de-o palidă melodie, să ivească și un rozător. Emil Faure se-ntoarse brusc spre burta chiuvetei, înfigând scula detectoare în spațiul rămas liber, până la perete. Nimic! Niciun chițcăit nu vestea panica animalului deconspirat.

Urmară la rând dulăpiorul cu micul arsenal de cosmetice, oglinda, cortina care asigura intimitatea celui de sub duș... Nimic! Arma artistului își căuta, metodic și zadarnic, dușmanul.

În patru labe, ridică micul capac din podea, prin care canalizarea apartamentului se racorda debușeului general. Pe-aici o fi intrat în casă, blestematul? Dacă pe-aici a venit, pe-aici o s-o și șteargă.

Prin hățișul durerii de cap, gândurile i s-ar fi mișcat anevoie cu altă ocazie, dar acum toate aglutinaseră într-unul singur: ȘOBOLANUL! Inspirația îi aduse în atenție un minunat titlu potențial de carte, din colecția „Sfaturi pentru gospodarul comunist": *Mă deratizez de unul singur*. O asemenea carte nu avea voie să lipsească din nicio familie de tip nou.

Perfect: dacă inamicul era șiret, nu i se putea răspunde decât cu șiretenie.

Pictorul se retrase în mica bucătărie, lăsându-i rozătorului posibilitatea de a șterge putina în deplină securitate, pe-aceeași cale pe care își aflase accesul. În baie, capacul de la canalul de

scurgere zăcea depus alături de borta aferentă, astfel ca împuțitul vizitator să fugă în siguranță pe apă, fără să-și rănească vomitiva făptură.

Învârti lingurița în cafeaua solubilă „Amigo", cumpărată printr-o pilă de la magazinul din incinta școlii interjudețene de partid. Era cinci dimineața, dar el vorbea cu voce tare, vorbea cântat, iar când cuvintele nu mai făceau față, o dădea pe fluierat și pe tropăit din pantofii lui de sport, în care își făcea gimnastica obligatorie de dimineață, din fața blocului.

— Iubirea e un șobolan ce roade / Și tot ce prinde-n cale pângărește...

Țipa fără să se controleze, în fața ușii de la baie, cu intenția de a-l băga în sperieți pe intrus și a-l determina să plece de bunăvoie, spre locuri mult mai propice pentru un guzgan cu exigențe.

— Acuși-acuși te voi răpune, / Deși al tău plin de jeg sânge / Prinos de scârbă zilei îmi aduce...

3.

Vecinii de bloc începeau să foiască, deranjați de gălăgia emisă de apartamentul numărul unu. Dacă locatarul gălăgios nu se potolea, urmau bătăile de avertisment în țeava de calorifer. Dacă zgomotul continua să salte, muzica patriotică se declanșa automat la rețeaua de difuzoare montate în fiecare locuință.

După care, Emil Faure risca o nouă sancțiune, care să-l usture. Abia își revenise, cât de cât, după incidentul din sala de recoltare a spermei.

Dar spaima de șobolan îi depășea prudența. Își țipa dezlânarea vocală năpustind – la intervale doar de el știute – câte un șut în ușa băii, pentru ca partitura să câștige în ritm și să-l înfricoșeze pe ascultătorul cu coadă solzoasă.

Primele bătăi cu furculița în țeava de calorifer îi curmară hărmălaia. Vecinii îi trimiteau un prim și un ultim avertisment. Gura, vecine! Liniște!

Pictorul deschise catifelat ușa de la baie: o liniște netedă îl întâmpină, din poienița de gresie și faianță. Din mijlocul poieniței, ochiul canalizării îl privea limpede și ușor mustrător, ca un izvor montan gata să ivească, din tremurul său cristalin, păstrăvi, brotăcei și alte vietăți pure. Nicidecum șobolani și alte rușini ale creației. Cu siguranță, scabrosul vizitator își luase, înfricoșat, tălpășița.

— Să uităm povestea asta neplăcută! – invita stăruitor clipirea ochiului limpede de canalizare. Să tragem aer în piept și să sărim peste ea!

Își urmărea inima jubilând. Da, murdăria pe patru labe plecase, iar inteligența omului triumfase încă o dată. Era evident că micul proprietar de intestin gros bătuse în retragere, apoi dăduse bir cu fugiții. Primise o lecție usturătoare de la un recunoscut reprezentant al artei socialiste. Așa se cădea. Altădată, va fi mai atent din canalizarea cui va scoate capul. Hahaha! Adio, tovarășe ageamiu!

Mai rămâneau câteva minute până la gimnastica de dimineață, obligatorie pentru toți locatarii din bloc. Dar el avea scutire medicală valabilă 15 zile, în urma bătăii încasate în sala de recoltare a spermei, versiunea oficială susținând că alunecase pe scări și se acoperise tot de belituri și entorse.

Hrăni însetata cârpă cu clor și se apucă de șters locurile spurcate de jegoasa ființă. Așa... Încă puțin, aici... Și gata! În câteva minute, baia radia.

Era inundat de fericire. O să se spele pe mâini, acuși va face în tihnă un duș tămăduitor, profitând de apa caldă care curgea matinal între orele șase și nouă, urmând să iasă mai târziu, pentru a rade două beri și două tartine cu parizer proaspăt, în colțul magazinului „Alimentara".

Se știa bine cu șefa de acolo, tovarășa Anișoara Ichim, pentru intimi „tanti Anișoara", de când o portretizase în ulei pe pânză, la a cincizecea ei aniversare. Nu-i ceruse bani, dar avea în schimb cont deschis și tratament preferențial, la ea în prăvălie. Pentru el, ora zece, până la care nu se vindeau, conform legii, băuturi alcoolice, nu exista. Căpăta de băut și la ora șase dimineața, dacă vroia. Fetele vânzătoare îl serveau pe șestache, pe sub tejghea, așteptându-și cu emoție aniversările, să le zugrăvească tovarășul Emil niște portrete de să stea mâța în coadă. Amintirea șobolanului, de-o scabroasă prospețime, îl frisonă iar, silindu-l să-și schimbe ordinea operațiunilor. Nu, mai întâi va rade berea și parizerul, să-și potolească revolta ce-l frământa pe dinăuntru, iar abia apoi dușul, la întoarcerea acasă.

Își trase peste corpul păros și musculos o pereche de pantaloni bej de tergal și o cămașă roz cu dungulițe albastre, după ce își dezbrăcă pantalonii scurți și tricoul de-un roșu ironic, inscripționat, de mâna lui, cu lozinca: „Din adâncul inimii, Ceaușescu – tinerii!"

Se anunța, totuși, o zi pusă la dispoziție cu multă cumsecădenie de tovarășa Iunie. Simțea nevoia să lucreze, chiar dacă soarta îi rămânea în suspensie. Ce va face, după expirarea concediului medical: se va întoarce la „Institutul zootehnic", sau va reveni la munca lui clasică, din fața șevaletului? Spre după-amiază, poate că o va suna pe Adelina, o studentă la „Textile" de loc din Baia Borșa, care începuse să-i pozeze pentru un portret de brigadieră pe unul din șantierele tineretului.

Va ieși un tablou minunat: ea în prim-plan, iar în fundal un excavator, o turbină, poate și un râu spumegând sălbatic... Îi va așeza casca de șantieristă peste cascadele părului și o va convinge să-și descheie puțin salopeta – doi nasturi, poate trei – ca și când nasturii s-ar slobozi singuri, să-i lase stăpânei mai multă libertate, în vederea unui randament crescut în câmpul muncii. Nu chiar cum apărea, cu sfârcurile la vedere, „Libertatea" cea țâțoasă, în tabloul clasic al lui Delacroix, dar pe aproape. Să câștige pânza în frumusețe.

Va mai ieși din casă doar pentru apelul obligatoriu de seară, de la ora 22, când componența cărții de imobil va fi citită, ca de obicei, de administrator, tovarășul Vladimir Plăcintă, pe platoul din fața blocului. „Prezent!", va răspunde el, când se va striga numele Emil Faure.

Uneori, ca să se amuze, tovarășul Plăcintă îl apela pe vechiul nume, Vasile Buliga, scris în paranteză pe lista din mâna lui. Sau se juca, numindu-l ba Vasile Faure, ba Emil Buliga. Artistul i-ar fi ars cu multă plăcere una peste bot, de să-i sară basca de pe capul lunguieț.

În minte, îi revenea titlul viitoarei cărțulii din colecția „Sfaturi pentru gospodarul comunist”: *Mă deratizez de unul singur*. Să nu uite să îl propună editurii „Ceres”, care găzduia asemenea opere fundamentale.

Mă deratizez de unul singur... Câte sensuri se desprindeau din aceste cinci cuvinte! Câte sensuri!

Emil Faure, reprezentant rebel spre indezirabil al artei socialiste, ieși din casă, răsucind cheia în ușă, mai încrezător în destinul său ca niciodată.

4.

Peste câteva ore, rebelul răsuci invers cheia în ușă, mai încrezător ca niciodată în destinul său. Secase, în spatele magazinului „Alimentara", câteva sticle de bere, turnate de fata de la tejghea într-un borcan gol de muștar, pe care îl rujase consistent cu sare, cum îi plăcea lui. Gustase și câteva tartine, căpăcite cu felii de parizer și acoperite cu o bască țesută din muștarul care locuise în borcanul reconvertit la bere.

Nu se întorcea acasă cu mâna goală, căci tanti Anișoara fusese, ca de obicei, fată gigea: se pregătea să sărbătorească nunta de argint și își ara ogorul prieteniei cu Emil, în vederea unui portret împreună cu soțul, nea Virgil, șef la cantina întreprinderii de textile „Flamura roșie". Ca un preludiu al evenimentului, în sacoșa de plastic a pictorului, tanti Anișoara plasase un pui de găină, care își dormea rotofeiul somn congelat, împăcat cu nobilul sacrificiu de a-și da și ultima proteină în folosul artiștilor socialiști. Alături de acest trup nevinovat, o fiolă de „Grasă de Cotnari" completa argumentele cu care o va convinge pe Adelina să-și descheie cât mai mulți nasturi de la salopetă.

Nu avea și alte gânduri cu pieptoasa studentă: de cinci luni, de când era combinat cu tovarășa Mihaela Gârneață – Ella –, artistul mușca doar din plăcerile fidelității, fără să calce alături.

Emil Faure era mulțumit și gata de treabă. Păși cu elan pragul casei sale, dar piciorul îi rămase suspendat în aer, ca și când un cameraman i-ar fi disecat mersul, mișcare cu mișcare. Gândurile sale, de doar câteva ceasuri slobode, se adunau iarăși, în jurul unei singure tulpini.

Oftatul, mare cât o roată de tractor, îi rulă mâna spre ochi. Ceea ce vedea era de necrezut. Cum o femeie pasională își chema iubitul, îndrumându-i cu lumânări îndrăgostite drumul spre alcov, șobolanul său marcase traseul dintre baie și dormitor, cu răhăței mici și elipsoidali. Îi distanțase matematic unul de altul, traversând micul hol și cămăruța intermediară.

Va să zică, mizerabilul a refuzat mâna pe care i-am întins-o, ca de la mamifer superior la mamifer inferior! Nu i-a ajuns că mi-a spurcat baia, acum s-a lăbărțat și spre lăcașul meu de cult.

Ca în sălașul oricărui creator adevărat, biroul – de umărul căruia se sprijinea fratern șevaletul – izvora din canapeaua unde își cuibărea somnul. Biroul era fix, pe când șevaletul era liber să se deplaseze în natură sau în miezul realităților socialiste, unde lumina știa să se pună de acord cu intențiile lui plastice.

Iar acum, lăcașul său de cult îi era spurcat de-un șobolan. Un șobolan colportor de molime, care îi va roade pânza genial tartinată a tablourilor, apoi îi va îmbăloșa schițele și îi va acri cu urină filele așternutului, răsfoite până atunci de cele mai selective atingeri.

Treaba era serioasă, deși toate păreau la locul lor, cuminți, disciplinate și cu rost. Căci, în acest spațiu intim, pătrunsese un dușman, un rozător al tihnei sale creative, o pacoste continentală, ajunsă în Europa după ce se pitise în bagajele templierilor. Cu o mână generoasă, el, estetul, îi deschisese calea libertății, lăsându-i posibilitatea de a dispărea în apa canalizării. Dar scârbavnicul a făcut ceva, la propriu, pe generozitatea lui.

Emil Faure măsura perimetrul micului său apartament, cu telefonul în transpirația mâinii. Sună la căminul Adelinei, rugându-l pe portrar să o cheme. Portarul îl cunoștea și îl respecta pe tovarășul artist, care vizita des rezervorul estudiantin de fete și îi aducea, din când în când, țigări albaneze „DS”. După câteva minute, Adelina era la receptor.

— *Baby*, amânăm pe mâine-poimâine ședința, azi a intervenit ceva. Un șobolan... Mă deratizez singur, ca să zic așa.

— Nu vrei să te ajut? Avem și noi șobolani ciotcă în cămin, le știm năravurile și ne pricepem să le venim de hac.

— *Thanks*, dar mă descurc, n-are rost să te deranjezi. E unul singur, doar unul, n-o să mobilizez forțele armate ca să-i fac felul. Un fleac. Le știu și eu năravurile, din copilărie. Rămâne pe mâine-poimâine, am un pui congelat în frigider și o „Grasă de Cotnari", să nu te plictisești când îmi pozezi.

— Cum să mă plictisesc, măi fecior? Când te pui în slujba artei socialiste, nu te plictisești. Apăi, deratizare ușoară, deși să știi că un șobolan nu e niciodată un fleac, cum spui tu. Abia aștept să îți pozez pentru...

Excitantele puncte de suspensie ale Adelinei îl smuciră pe artist, într-un puseu de furie agricolă, care îl făcu să ia la arat camera, palmă cu palmă. Avea mișcările sucite și imprevizibile ale unui vânător de fluturi cu plasa. Cărțile de pe rafturi zburătăciră din pagini, cotcodăcind mirate, schițele sale lucrate în cărbune își suflară praful de pe aripi, mocheta își suflecă marginile, dezvelind gingiile veștede ale parchetului... Lodene--chiloți-tricouri eliberară dulapul greoi, spre nemulțumirea moliilor toropite de lene, lada cu așternuturi ieși surprinzător din pat, ca o scară rulantă din burtoiul unui avion...

Însă șobolanul – ioc! Iar timpul trecea.

— Unde-mi ești, nemernicule? Undeeee???

Cerul gurii sale își extindea seceta. Pe tânărul creator îl survolau în goană șobolanii reci și grețoși ai panicii.

5.

Căutarea îi înghițea orele ca pe semințe, sfărmându-le în dinți și scuipându-le coaja. Pe neve, ziua își muia ispitele-n amurg. Gândul de a dormi în aceeași incintă cu pestilențialul îi bătea creierul cu maiul. Spaima nu-i stătea o clipă locului, consumându-i nervii, și-așa șubreziți de contratimpii creației. Nu-i era foame, nu-i era sete. Uitase de toate.

Acuși-acuși, lumina zilei își va îmbrăca sumbru-i cămeșoi de noapte, căscând și picotind. Sună în gol la „Centrul de Dezinsecție și Deratizare", apoi, disperat, la „Uniunea Artiștilor Plastici", să intervină cineva de-acolo, să-l deratizeze cumva, prin orice mijloace.

Dar când, după cinci minute de țârâială telefonică, o voce dogită catadicsi să ridice receptorul, îi răspunse că echipa de intervenție rapidă plecase pe teren, că era prinsă într-o acțiune de hingherism oniric, un sculptor dintr-un cartier mărginaș fiind noapte de noapte fugărit prin somn de niște potăi eminamente turbate, că-n general preluăm doar cazurile ce periclitează liniștea creației artistice, cazuri purtătoare de germeni infecțioși pentru operă, un șobolan în carne și oase nefiind nici pe departe așa ceva, cu toată bunăvoința și înțelegerea datorate unui slujitor al muzelor tricolore. Reveniți însă peste zece zile cu un nou telefon, pentru că noi, cei din breaslă, trebuie să ne ținem la curent unii pe alții, cu grijile și bucuriile de zi cu zi, altfel s-ar alege praful din...

— Alooo! Tovarășe, mai sunteți la telefon? Alo?!

Emil Faure se așează turcește în buricul camerei, rozându-și unghiile, cu o înclinație pentru ronțăit transferată de la colegul său inoportun de cameră. Își privea patul, întrebându-se dacă se va hazarda să doarmă acolo. Acum, monstrul stătea pitit într-un cotlon, dar va trece la treabă, imediat ce-l va ști dormind. Era sigur că va trece la treabă.

Refuza îngrozit să dezvolte formula „a trece la treabă", cu tot ce avea ea mai sângeros. Îl și vedea pe dințos luând un aperitiv din colțul mochetei, ca să-și fenteze aciditatea stomacului, continuând cu mușcături din blugi – avea la dispoziție mărci rafinate, deși contrafăcute, *Lee*, *Rifle*, *Levi's* – pentru a se opri apoi la motivul suprem al prezenței sale în acest spațiu: pictorul însuși. Va începe cu urechile, nasul, buzele, după care beregata...

Nu avea rost să se amăgească: șobolanul se deplasase personal până la el, pentru a-l distruge. Alt motiv nu exista: locuința în sine n-avea nimic îmbietor pentru o asemenea vizită. Nu reprezenta o corabie plesnind de provizii, pe care un navigator guzgănesc să-și dorească îmbarcarea.

Își privi ceasul: jumătate de oră până la 22 fix, când pe platoul din fața blocului avea loc apelul de seară, care se ținea la lumina lanternei, deoarece iluminatul stradal se întrerupea fix la ora 22. Raționalizarea energiei electrice era unul din imperativele trasate cu simț gospodăresc de Partid.

Se pocni cu palma peste frunte! Cum de nu-i trecuse prin cap? Va ieși la apel și se va plânge administratorului, tovarășului Vladimir Plăcintă. Tovarășe Plăcințică, în apartamentul meu a intervenit o problemă gravă, sub forma unui șobolan viu, vă rog să dispuneți măsuri radicale imediate. Iar administratorul, plesnind de energie, va acționa imediat, dându-și basca pe spate, scuipând în palme și înființând ad-hoc o echipă de intervenție.

Asta era! Blocul acesta, ansamblul locativ care semnifica ordinea comunistă a tuturor lucrurilor, unde nimic nu era scăpat

de sub control, de la gimnastica de dimineață până la apelul de seară, îl va scoate din impas. Abia trecuse anul de când fusese mutat aici, pentru a fi ținut sub observație, pentru a fi deparazitat de apucăturile înclinate spre decadență, pentru a lua cunoștință cu procesul de „reeducare prin bloc".

Întreaga construcție respira sănătate, prin toți porii apartamentelor, ocupate fie de cetățeni al căror program de reabilitare se apropia de sfârșit, fie de cei abia sosiți la reeducare, fie de simpli oameni ai muncii dați lor de exemplu, fie de activiștii de partid ieșiți la pensie, pe a căror vigilență se putea conta în continuare.

Fiecare locuință avea câte un difuzor radio și un televizor, unde se ascultau și se vizionau doar programe corespunzătoare: buletine de știri, muzică patriotică, fragmente pline de sevă din cuvântările Tovarășului...

— Ăștia își cunosc meseria, gândise artistul, în câteva dimineți, când câte o fată ieșise din sălașul lui murmurând, fără voia ei, versuri patriotice.

Odată, ca să glumească, a trimis-o pe una dintre ele, îmbrăcată în cămașa și în pantalonii lui de tergal, la apelul de seară. Când administratorul Plăcintă a strigat „Emil Faure!", fata a reacționat, dogindu-și, masculin și fals, glasul:

— Prezent!

Iar tovarășul Plăcintă a trecut mai departe, fără să remarce substituirea, ca și cum cortina băștii i-ar fi fost trasă peste vedere, ca niște ochelari de gloabă.

La 22 fără un minut, Emil Faure ieși plin de speranță în bezna care învelea blocul, de unde reveni dezumflat, în doar câteva clipe, cu optimismul reintrat în marșarier.

Platoul de beton, unde se țineau gimnastica de dimineață și apelul de seară, era pustiu. Ghereta – unde străjuia, prin

rotație, câte un activist pensionar de Partid, echipat cu fluier, lanternă și ciomag – zăcea și ea, sinistră și goală.

La afișier, pictorul descifră cu greu un anunț, la flacăra chibritului: „Din motive organizatorice, apelul din această seară se amână la o dată care va fi anunțată în timp util".

„În timp util"? Ce mai ascundea și formula asta?

Intră, târșâindu-și picioarele, în apartament. Ușa se trânti cu violență în spatele lui, de parcă nu mai avea de gând să se mai deschidă vreodată.

Pictorul se prelinse ușor, ca împușcat, pe perete. Trupul îi era supt de vlagă.

6.

Doar un sfert de oră îl mai distanța de miezul nopții. Își linse din colțul buzelor sarea transpirată a lacrimilor, revenindu-și ca după câteva înghițituri de cafea tare.

Avea chef să o sune pe iubita lui, Ella, dar se abținu. N-avea rost să o amestece aici; nici pe ea, nici pe-altcineva. *Era vorba de șobolanul lui*. Nu-l putea împărți cu nimeni.

Deschise, cu o mișcare tremurată, pătratul geamului de la cameră, securizat de gratiile care-i aminteau permanent de încăperile casei de copii. Un greiere atipic – atipic fiindcă nu așteptase toamna lui La Fontaine pentru a se jeli – improviza la chitară armoniile unui solo obsedant. Era o temă sentimentală, despre un greiere rămas singur pe lume. Un greiere burlac.

Își privi ceasul. Trecuse minor de miezul nopții. Va lăsa fereastra deschisă, cât își va primeni forțele sub duș. Dacă șobolanul nu era un paranoic, o va șterge în bălăriile din fața geamului, folosind această a doua șansă ce i se oferea. Era imposibil ca ghiersul greierului să nu conțină un mesaj și pentru el, dințosul intrus.

Un mesaj subtil, care să-l îndemne să fie realist, să-și estimeze corect forțele și să se retragă înțelept, indiferent de misiunea sa inițială, ce nu putea fi decât aceea de a-l distruge pe artist, de a-l crâmpoți psihic și fizic, de a-l face să-și plătească scump păcatul nealinierii.

Greierele cânta cu foc, ca și când sfârșitul lumii urma să sune din clipă în clipă.

7.

Emil Faure nu mințise: se știa bine de tot cu șobolanii, încă din frageda lui pruncie de la orfelinat. Îi văzuse alergând ca niște atleți perfecți în magazia de alimente, îi întâlnise făcând gimnastică pe bârnele conductelor de la spălător, îi auzise chițcăind în vestiarele de haine unde își zideau cuibul.

Decretul împotriva avorturilor – faimosul număr 770, din 1 octombrie 1966 – îl avusese ca victimă, un an mai târziu, în 1967. La fel ca nenumărate alte mame trăitoare în societatea socialistă, și a lui se trezise peste noapte cu o sarcină nedorită, de care nu putuse să se descotorosească.

La acea vreme, Secretarul general al Partidului poate că nu era mai catolic decât papa, dar în mod sigur era la fel de catolic ca înaltul părinte. Fiindcă Partidul, la fel ca Vaticanul, interzisese categoric folosirea oricărui mijloc anticoncepțional. Iar consecințele se arătau gângurind, după nouă luni.

Nu se știa, pe atunci, că o femeie care-și ura graviditatea însemna mai mult decât o chestiune de morală; însemna, printre altele, asedierea fătului cu substanțe chimice nocive. Din luna a treia a vieții uterine, fătul se apăra cum putea, de aici rezultând o confruntare parte în parte, cu o victimă sigură: copilul. Copilul, care se năștea împotriva dorinței mamei. Un prunc traumatizat, supus refulărilor, căruia amintirile din universul amniotic aveau să îi poarte toată viața o dureroasă trenă. Un prunc traumatizat, viitor bolnav psihic, cu sau fără ambiții sociale de parvenire.

Decretul 770 a adus pe lume două milioane de copii inoportuni. O dată la 20.000-30.000 de nașteri nedorite, păruiala dintre mamă și făt, găzduită în uterul transformat în ring de box, crea un artist.

Fusese cazul lui Vasile Buliga, viitorul Emil Faure, abandonat în maternitate de o studentă din anul al doilea la „Construcții", care se trezise cu burta la gură după vacanța de vară, când lucrase ca pontatoare pe șantierul hidroenergetic de pe râul Argeș. Venise pe șantier să facă un ban, dar și atrasă de noțiunea, intens vehiculată, de „romantism revoluționar".

„Romantismul revoluționar", amintit mereu în ziarul *Scânteia tineretului*, organ al „Uniunii Tineretului Comunist", dar și în cuvântările Tovarășului, străbătea ca un „fir roșu" șantierele țării, unde se depășea planul cincinal la toți indicatorii, inclusiv la cel al brigadierelor lăsate cu burta la gură.

Cu toată bunăvoința de care dăduse dovadă, Irina Buliga nu a putut preciza identitatea tatălui de pe șantierul ăla trebăluind de perverși. Să fi fost inginerul stagiar cu mustăcioară, căruia îi plăcea să o facă musai cu cască pe cap, ca să nu i se știrbească, zicea el, autoritatea? Sau, mai curând, tovarășul maistru Sulițanu, a cărui echipă depășea lunar planul la pământ excavat și la coniac secat? Sau, mai curând...

Nu, nu se cădea să învinovățească gratuit oamenii. Lucrase ca pontatoare, era în firea lucrurilor să fi pontat și la ea destui.

Altădată o să fiu mai atentă, a promis studenta, când a semnat actele de abandon ale copilului. Cum să-i spunem micuțului? Cum doriți dumneavoastră, a replicat ea, grăbindu-se să iasă pe poarta maternității, unde și-a tras căciuliță pe frunte, să n-o recunoască, doamne sfinte, cineva și să se facă de râs, căci cu opinia publică nu prea te jucai.

Asistenta-șefă i-a spus copilului Vasile, cum îl chemase pe tatăl ei, care se prăpădise cu un an în urmă. Vasile Buliga.

Vasilică.

De-a lungul anilor de orfelinat, Vasilică nu fusese remarcat, în frecventele raiduri de aprovizionare ale tovarășelor cucoane sterpe, care doreau să-și procure pe alte căi ceea ce natura le refuza cu încăpățânare. Apoi, după ce și-a șters primul rând de caș la gură, a început să-și dorească să rămână urâțel, ca să nu pățească ce pățeau alți băieți, care poposeau sub plapuma celor mai mari, după ce se dădea stingerea.

Era un copil sperios și de umbra lui. După ce, la orele de clasă, li s-a vorbit de construcția metroului bucureștean, grandioasă ctitorie a „Epocii Ceaușescu", Vasilică Buliga s-a scăpat în pat, fiindcă s-a visat traversând culoarele subterane ale metroului, iar dinspre pereți veneau spre el valuri murdare, gata să-l înece.

Simple amintiri din universul amniotic, care nu aveau să se stingă vreodată. S-a trezit cu fața murată de lacrimi, a așteptat să i se usuce, apoi le-a lins cu poftă. Ca prin minune, spaima i-a trecut.

Noaptea, prin somn, obișnuia să se gândească la ce era mai rău și să plângă, fiindcă îi plăcea să-și mănânce lacrimile ulterioare. După aia, a început să fure sare din sala de mese, să aibă ce linge noaptea pe sub pătură, când spaimele îi loveau somnul cu pumnii și picioarele.

După ce a devenit matur, Emil Faure – fostul pișăcios Vasile Buliga – a început să bea berea numai din pahare pudrate cu sare, în timp ce saramura de crap ocupa lejer primul loc în preferințele sale culinare. La vernisaje, termina singur un platou cu sărățele, trăgând cu ochiul constant la al doilea. Avea uneori ieșiri nervoase în fața femeilor sale, doar ca să le vadă izbucnind în lacrimi și-apoi să le sărute obrajii sărați. Sarea i-a marcat atât de mult viața, încât în salina Cacica, pe care a vizitat-o, s-a fotografiat împingând un vagonet cu sare gemă și a păstrat poza în albumul său cu amintiri dragi.

Pentru că desena frumos, Vasilică a început să culeagă anumite avantaje. Copiii strângeau ce primeau mai bun de mâncare, ca

să aibă cu ce-l plăti, când le făcea portretul mamelor pe care nu le văzuseră nicicând. În ziua în care Gheorghe Mazur, cel mai voinic și mai crud dintre ei, a luat o bătaie soră cu moartea de la supraveghetor, fiindcă îi câștigase un sfert de retribuție la barbut, Vasile Buliga l-a consolat, arătându-i caricatura supraveghetorului.

Flatat, bătăușul l-a luat sub aripa sa, apărându-l de caftelile celor mai mari și angajându-se să-i fie un soi de impresar artistic, căci creația nu trebuia să umble creanga. Îndrumat de Gică Mazur, Vasilică desena pe hârtie câte o desfășurare de imagini porno, de-o extraordinară veridicitate, în care organele genitale păreau vii, spasmele de plăcere făceau hârtia să geamă, iar picurii seminali își scorneau propriul susur. Mititeii priveau imaginile curentați de dorință, ca pe niște caramele, fiind gata să facă orice pentru a le căpăta.

Impresarul Mazur, prin venele căruia sângele de afacerist curgea năvalnic, știa că, la un moment dat, succesul vine din extinderea pieței. Prin urmare, s-a apucat să vândă desenele pe bani buni elevilor de la școlile profesionale de peste drum.

După câteva luni, cei doi, artist și impresar, trăiau ca belferii. Mâncau numai parizer și cârnați, aveau bani de cinema pentru după-amiezele de duminică petrecute în oraș, ca să nu mai vorbim de țigările fumate, care erau obligatoriu de la albaneze în sus. Pentru că îl respecta, Gică Mazur îi zicea lui Vasilică „maestre". Fiindcă ținea la el, l-a învățat să fumeze.

Când a împlinit 12 ani, directorul școlii i-a cerut lui Vasilică să-i facă în ulei portretul Tovarășului, să-l pună în birou. Lucrarea a fost atât de apreciată, încât autorul a fost privit ca o tânără speranță a muzelor socialiste.

După un an, a fost înscris la cursurile școlii populare de artă. Orfelinatul i-a eliberat o cămăruță doar pentru el, să se bucure de liniștea necesară actului artistic. Noaptea, micul pictor se încuia pe dinăuntru, de spaima șobolanilor.

Mature și angajate, lucrările sale atrăgeau tot mai mult atenția la expozițiile de grup. Așa că a ieșit vedetă, de pe porțile casei de copii. Nu mai avea nevoie să urmeze vreun institut superior de arte plastice. Ar fi fost timp pierdut.

Mai târziu, un pictor bătrân i-a lărgit ochiul de artist, învățându-l să ceară să semneze lucrările cu pseudonimul Emil Faure. „Nu pot folosi în continuare numele unei mame care m-a abandonat la orfelinat", s-a justificat el, în cererea adresată organelor de partid.

Emil înseamnă „cel blând, cel duios", iar la numele de Faure avea tot dreptul, fiindcă făurea ceva ce, după toate aparențele, avea să dăinuiască.

Cererea i-a fost aprobată.

8.

Emil Faure se desfăta cu crâmpeiele zburătoare ale cântecului de greiere, venit din noaptea limpede pe care tovarășa Iunie i-o oferea prin fereastra deschisă. Își admiră goliciunea în oglinda de pe hol, înainte de-a se preda cu totul dușului. Arăta satisfăcător spre bine, scutit de balonările pântecelui și obrazului. Arăta ca un artist socialist veritabil, plat la abdomen, cu o suplețe ierbivoră, vădit africană, la coapse. Un pic prea păros, poate, asta da. Avea păr suficient ca să se lipsească de pătură, când dormea.

Minunatul său sex trăsese lipsit de vlagă pe dreapta, așteptând vremuri mai bune, scutite de amenințarea insalubră a șobolanilor.

În baie, goni cu parfum de spumă amintirea insuportabilă a dejecțiilor, lăsate de guzgan pe buza micului pătrat al cabinei de duș. Apa caldă se oprea în bloc la ora 22, 30. Dar el, locuind la subsol, alături de boxele pline cu murături, găini și rațe ale celorlalți locatari, mai beneficia de un spor lichid, întârziat boem pe conductă. La el, apa caldă era durabilă, și de multe ori se bucura de ea chiar în toiul nopții. Își frecă înciudat, cu un fragment de piatră ponce, degetul mare al piciorului drept, nimerit din greșeală în locul ales de dușman drept budă. Uf, ce grețos era totul! Ce zile a ajuns!

În acele clipe, Emil Faure, mare iubitor al necuvântătoarelor, nu mai era atâta de înverșunat împotriva experiențelor medicale pe animale. Sunt dihănii care-o merită, șobolanii mai cu seamă. Dinte pentru dinte.

Valurile de apă caldă și rece îi aduceau la țărm forțe proaspete, calme. Zâmbi, pentru prima oară în ultimele 20 de ore, pricinuind o ușoară agitație a mușchilor feței. Era obișnuit cu focarele de febră musculară facială. Înainte de fiecare apariție în public, exersa câte o expresie mai interesantă în oglindă, până îi amorțea moaca de durere. Iubita lui, Ella, râdea de el.

Nimeni nu-i înțelegea iubirea pentru Ella, cea atât de slinoasă și de iute de cur, că i se întinsese faima mai mult decât celulita. Dar, la vreme aia, celulita nu era hulită, fiindcă semăna cu coaja de portocală, iar spre portocale toată lumea jinduia.

9.

Pentru el, Ella era cât trei mame la un loc. Îl spăla, îl hrănea din marsupiul frigiderului pe care i-l umplea o dată la trei-patru zile, îi gâjâia cântece de leagăn. Alături de ea, Vasilică Buliga își recupera gângurind copilăria de care fusese frustrat. Sugea cu patimă din sânul Ellei, iar fericirea șopotea duios din el. Se privea în oglindă și se mira cât de frumos se face.

Asta era doar versiunea acceptată oficial de gura lumii, căci și în comunism se bârfea. Adevărul iubirii lor era cu totul altul. În secret, pasiunea pictorului Emil Faure pentru grăsana fiică a directorului de țevi din Roman avea un cu totul alt motiv.

Ea îi era muză, dar ce muză. Nu-l deranja că fusese libertină, din contră. În asta consta, de fapt, clenciul. Era o chestiune de calcul aritmetic.

Puse cap la cap, cu lungimile adunate matematic „una plus alta", mădularele celor care-o penetraseră pe Ella puteau înconjura lejer Pământul, ca o curea peste burdihanul Ecuatorului. De aici, printr-o simplă deducție, rezulta că a se contopi cu ea valora pentru artist cât un voiaj perpetuu în jurul lumii.

Restul venea de la sine. Grație acestei matematici suple, voiajase Emil în Madrid, în Zanzibar, se fotografiase lângă piramidele egiptene, se bătuse cu marinarii beți din Marsilia care-i răniseră brațul stâng cu șișul, luase chiar un sifilis – mic și fragil, ca un căluț de mare – de la o prostituată frumoasă și păroasă din Buenos Aires.

Beirut, New York, Rotterdam. Își trăia viața pe săturate: în troici care tăiau cu ața lor stepa ca pe mămăliga unor mujici ruși, în sclipirile de somon ale jungherelor născătoare de rubiniu venos, în atentatele sud-americane și africane, care schimbau guvernele cu altele la fel de hrăpărețe și de sângeroase, în sălile de operație ale unor negustori indieni tuciurii cu bonete albe, care vindeau legătura de rinichi cu har de măcelari.

Datorită libertinajului sexual al Ellei, cu suma mădularelor care puteau lesne cuprinde în brațe planeta noastră obosită, obținuse Emil dreptul de a călători. Prin ea, căpătase pașaportul pe care regimul comunist i-l refuza sistematic. Era suficient ca lichidele lor intime să se soarbă unul pe altul, pentru a trăi aventuri mondiale – cu răpiri, desfrânări, complicități la loviturі căsăpești de stat – la care lipsa pașaportului și firea lui contemplativă îi îngrădeau accesul.

Era suficient să se piardă în adâncurile Ellei, pentru a voiaja pe săturate în goelete sprințare și în sănii trase de reni, în zeppeline detașate de toate cele terestre, în submarine de mare profunzime. Evita statornic doar trenurile, căci atunci când vagoanele traversau tuneluri, groaza trăită în universul amniotic îi reaprindea girofarul vechilor panici.

Emil înțepa nonșalant sfera pământească într-un loc, pentru ca imediat să se aventureze în genuni neînchipuite și să iasă cu greu la suprafață, prin capătul opus. Asta îi oferea Ella. Mai mult de atât, nicio femeie din lume nu putea oferi.

Mihaela Gârneață – Ella, cum cerea să i se spună, cu literele „l" unite siamez – stârnea în rândurile bărbaților doar vagi și fără glorie pasiuni. Șuncile îi expandaseră, făcând-o tot mai greu de mânuit, câteva varice își anunțau pretenții vinete pe gambele durdulii...

Dar el o dorea cu aceeași lipsă de limite din urmă cu cinci luni, când o cunoscuse. Intra în ea și nu se mai dădea ieșit cu ceasurile, uneori cu jumătățile de zi – gemând, strigând, râzând,

plângând, visând în toate dialectele lumii – flatând-o cu pasiunea lui necurmată, dublată de o fidelitate rar pomenită la un slujitor al frumosului.

În momentele ei culminante, când în fiecare bucățică de carne i se cuibăreau gradele Richter ale unui cutremur corporal, Ella se manifesta oarecum ciudat, prin izbucniri de lacrimi, pe care artistul i le pândea și i le lingea cu voluptate de pe obraji. Răbdătoare, îl aștepta să-și termine damblaua, apoi îl fugărea domestic din ea, căci ghiorăitul rezervorului stomacal o comuta spre tezaurul de șnițele din frigider.

Pe când Ella își îndrepta mersul de rață spre tezaurul de șnițele, Emil se repezea spre șevalet, unde adezivul inspirației îl lipea câteva ceasuri bune. Undele „teta" îi erupeau cu furie din creier, zvâcnindu-i mâna și umplându-i cu imagini bucățile de pânză și carton. Picta.

Crea.

10.

Misiunea dușului pe trupul lui Emil Faure era îndeplinită. Își ștergea minuțios pieptul acoperit de cârlionți arămii, după ce consumase și ultimele resturi de apă caldă, rătăcite pe țeava comună a blocului. Zâmbetul iscat de amintirea Ellei se ștergea ușor-ușor, ca rujul de pe niște buze pupate intens. Din păcate, trebuia să revină la șobolanul lui.

Cu puțin noroc, poate c-o fi plecat, pe fereastra lăsată deschisă, pe unde îi era servită noaptea pe tavă, cu o politețe de chelner, cum doriți să fie noaptea, tovarășe șobolan? Mai în sânge, sau cu verdețuri proaspete? Să reducem intensitatea stelelor, să vă fie mai intimă lumina? Vă place cântecul greierului nostru? Fredonați-i orice temă, iar el v-o cântă, pe cuvântul meu de chelner, știu ce vorbesc.

Blocul își dormea primul ceas al noii zile. Fiecare palier aduna pe holuri contribuțiile sonore ale apartamentelor, reunite în cinci grămăjoare de sforăituri, demne de luat în seamă, atât prin zgomot, cât și prin acreală.

De afară, admirând somnul namilei de cărămidă, cu greu s-ar fi crezut că, în fața apartamentului numărul unu, situat la demisol, se întindea suișul greu al unei nopți de zbucium și nesomn.

De aceea, oare, blocul de locuințe de pe Strada 1 Mai, numărul 55, tresărea prin hățișul de vise, bolborosind zecimi de cuvinte neînțelese?

Emil Faure trecu rapid prin micul hol care-i lega baia de cămăruța intermediară și apoi de dormitor, trăgând pe el în fugă pantalonii scurți și tricoul de-un roșu ironic, inscripționat cu „Din adâncul inimii, Ceaușescu – tinerii!". Traversă în grabă puținii metri ai primei odăițe, întinzând ca pe un buzdugan mâna spre clanța sanctuarului său artistic.

A șters putina, în sfârșit, emisarul putridului? A înțeles corect mesajul ferestrei deschise, a priceput că-l aștepta o confruntare fără sorți de izbândă pentru el, și a fructificat șansa de a reveni nevătămat, în lumea lui spurcată, dar fericită?

Strânse atât de tare clanța, că aproape rămase cu ea în mână. Primul lucru pe care-l remarcă fu fereastra închisă. O fi închis-o vreun curent rebel? Să nu fi fost noapte, s-ar fi văzut duetele verticale de dungi, opera exprimării urinare a motanilor, care îi iscăleau geamul pe dinafară.

Nu, nu curentul de aer îi trântise fereastra, exclus. Mânerul de la geam stătea răsucit ca de o mână umană, performanță imposibilă pentru un curent de aer, oricât ar fi fost de iscusit.

Aruncă ochii roată și se îngrozi: camera îi arăta flocăită, ca de mâinile unui dezastru. De draci, obrajii i se năpădiră de lacrimi, pe care începu instantaneu să le lingă.

Priveliștea era insuportabilă. Zâmbete largi, degete încleștate pe drapele, fileuri de mușchi acoperiți de salopete, părul frumos ondulat al Tovarășului, cârlige de macarale, zâmbetul Tovarășei, sâni dezveliți din greșeală... Toate formau o grămadă înfiorătoare, asemănătoare mormanelor de leșuri din lagărele de concentrare naziste.

Erau pânzele și eboșele lucrate de el, făcute ferfeniță. Iar în vârful clăii de lucrări hăcuite, aceeași scârnă de șobolan își rânjea oval triumful, lipsită doar de un flaut de os în colțul gurii, pentru a întruchipa satisfacția deplină.

Pictorul știa ce voia să însemne asta: era modul spurcăciunii de a-și marca teritoriul, ca un steag înfipt într-un pisc neatins de munte. Vietatea juca dur.

Din perete, din lăcașul unde sălășluia încastrarea telefonului, două fire spânzurau, ca doi muci inofensivi în năsucul unui țânc. Le apucă tremurând, dar le dădu repede drumul. Urmele de bale i se înfipseră ca două junghere înroșite în ochi. Pe dinăuntru, aceeași senzație stomacală de rău îl rașcheta ca în orfelinat, când lua urma unui șobolan.

Juca dur, silosul. Îi retezase telefonul, să nu mai poată cere ajutoare. Îl alarmase probabil apelul către „Uniunea Artiștilor Plastici", de unde ceruse disperat o deratizare.

Un nou rând de sare îi izvorî la suprafața epidermei, de data asta sub formă transpirată, când realiză că firele fuseseră roase chiar în timp ce el vorbea la telefon. Va să zică de aceea legătura cu birocratul de acolo se-ntrerupsese brusc!

Fir-ar să fie! Păi, cum a retezat firele telefonului, putea să-mi reteze tendoanele lui Ahile, dacă ar fi vrut. Ori testiculele. Ori beregata.

Jaluzele negre i se lăsau și i se ridicau pe ochi. Cum de nu-l remarcase pe îmbăloșat, când acționase lângă el? Cu toată scârba, mai privi o dată mațele inerte ale telefonului. Fuseseră mușcate mortal, nu roase metodic. Se năruiseră ca sub o lovitură de daltă, fără ca el să-și dea seama.

Își sprijini tremuratul corpului de perete, să nu cadă. Se simțea deshidratat, dar avea nevoie mai mult de un coniac, decât de apă. Chiar și sticla de „Grasă de Cotnari", primită de la tanti Anișoara, era neputincioasă ca limonada, pentru nevoile lui. Regreta că se lăsase de fumat, fiindcă strașnic ar mai fi mers o țigară.

Dacă leșina, era un om mort. În albastrul ochilor săi se citea panica. Doar el o citea, pe dinăuntru.

11.

Trebuie să nu precupețesc niciun efort pentru a prinde zorile în viață. Gluma nu se-ngroșase, ci fusese groasă de la-nceput, doar că eu, căscat cum sunt, nu am observat-o.

— N-are simț de observație, n-are ochi pentru realitățile din jurul său. Mai bine zis, nu vrea să aibă ochi.

Nu asta îmi reproșase tovarășul de la Partid, Ion Scutelnicu, alias „Ion Scutește-mă"? Nu mă înfierase că nu am suficient văz pentru realitățile societății socialiste multilateral dezvoltate?

Temutul Ion Scutelnicu îl luase la început cu duhul blândeței, dar curând și-a pierdut răbdarea și a decis măsura extremă împotriva sa: mutarea în acest bloc. Fiind foarte tânăr, existau speranțe îndreptățite să-i revină mintea la cap.

Până la urmă, din speranțele alea s-a ales praful, judecând după cotonogeala de-acum o săptămână, petrecută la ședința de recoltare a spermei de berbec.

Emil Faure tot nu înțelegea cu ce greșise. Era o crimă că îndrăgise sincer manechinul oiței, văzând în el niște simboluri de-o sexualitate proletară? Dar, Dumnezeule, ce bumbăceală încasase! Încă îl dureau componentele sistemului osos, piesă cu piesă. Mai ales noaptea îl dureau. Durerile cărnii se umanizaseră, dar oasele tot îl supărau, deși nu ca la început.

Ce turnură luaseră lucrurile... În loc să recolteze sperma berbecului, i-o recoltaseră pe a lui, spermă de artist plastic. Ce-or avea de gând cu ea? Unde o păstrau și ce întrebuințare doreau să-i dea?

Îl pomeni cu dezgust pe fiorosul activist. Odată, cuvântase o oră împotriva lui, în fața tuturor colegilor din uniune, reuniți pe bază de semnătură, într-un tabel mare cât un cămeșoi de noapte...

— Stilul de comportament al tovarășului pictor Vasile Buliga, căruia generosul nostru Partid i-a acceptat schimbarea numelui în Emil Faure, este cu totul inadmisibil. Acest stil se răsfrânge în așa-zisa sa artă, îndepărtându-l de la scopul fiecărui creator, acela de a cânta faptele vii ale clasei muncitoare înfrățite cu țărănimea și intelectualitatea, sub conducerea înțeleaptă a Partidului și a Secretarului său general.

Emil Faure își mai aminti nelipsitele șosete gri-șobolan ale activistului. În timpul ședinței se descălțase, pentru a-și mișca degetele în voie, de parcă în șosete își aflaseră prizonieratul doi pumni de pui de șobolan, care doreau și ei să chițcăie o cuvântare. La plecare, îl urmărise pe geam: se urcase într-o mașină Dacia 1300 de culoare... gri-șobolan.

Gri-șobolan, peste tot numai gri-șobolan. Ăștia aveau de mult un plan cu mine!

Pereții și-l pasau între ei, garantându-i un ultim dram de verticalitate până la bucătărie. Își vârî capul în chiuvetă, sub un jet de apă rece. Apoi apucă sticla de coniac Triumf – cinci stele, dar cine era prost să creadă – și, cu o reverență dedicată lui însuși, umplu jumătate de pahar. Și-l rujă cu sare – nu cu zahăr, cum spunea norma rafinamentului – și îl pilotă spre buze. Sorbiturile îi deznodau simțurile, din ghemul pe care frica îl depănase.

Cu paharul și cu sticla în mână, porni eroic spre camera sa de lucru și de somn. În mers, călcă pe ceva situat între moale și elastic, și sări un metru în lături, cu un strigăt ancestral de luptă, strângând în mână sticla de coniac, gata să se apere cu țăndările ei.

Dar nu pe spinarea șobolanului călcase, ci pe un sutien de burete, uitat de una din fetele care-i pozaseră. Un sutien inofensiv, reorientat de el spre curățenia menajeră. Îmbibat în puțin detergent Dero, mai scotea o pată, când era cazul, și deseori era.

Se așează pe fotoliul din odăița intermediară, între bucătărie și camera de lucru. Nu era totul pierdut. Coniacul îi turna curaj în sânge și cauciuc în mușchi. Toată cultura lui generală își unse roțile dințate, limpezindu-se într-un sunet molcom, de mecanism impecabil ce-și reia precizia, după o lungă pauză.

La comanda „șobolan", culegătoare îmbujorate sosiră ca în livadă, cu lădițele pline de informații, deșertându-le în marea cuvă craniană, de unde fură sortate și puse pe categorii de calitate, pentru a fi transformate în must intelectual.

Așadar, avea un șobolan în casă. Buuunnn! Șobolanul însemna, prin definiție, o ființă socială, iar el, Emil Faure, era un asocial, neajuns pentru care o și încasa sistematic pe cocoașă, în ședințele de analiză a muncii. Era un artist multilateral, asemenea societății noastre socialiste pe care o zidim zi de zi: pictor, dar uneori și sculptor, compozitor și poet. Cu toate astea, nu dădea două parale pe cei care îi apreciau valoarea, fapt evidențiat de comportamentul său, deseori condamnabil.

Mai știa ceva: când organizațiile de guzgani doreau să exploreze un nou perimetru, nu trimiteau în recunoaștere orice fel de iscoade. Ci doi-trei inși, aleși dintre cei mai firavi și mai neînsemnați, pentru ca eventuala lor pierdere să nu fie prea dureroasă pentru comunitate.

Nu era cazul cu exemplarul poposit în perimetrul său. Acesta nu se arăta deloc firav și neînsemnat, judecând după apetitul destructiv și după travaliul tubului său digestiv. Păi, dacă specimenul ar fi fost trimis în recunoaștere, n-ar fi trebuit să se întoarcă deja pleoștit la camarazii și superiorii săi, pentru a le raporta că n-a găsit nimic interesant, nicio cămară cu alimente, niciun depozit de grăunțe ori de cartofi?

De ce a rămas în casă, tratând cu indiferență căile de retragere ce i se deschiseseră generos? Cu ce s-ar putea hrăni în locuința austeră a unui artist, dacă nu cu artistul însuși?

12.

Mai exista o posibilitate. Aceea ca infectul să reprezinte vreun solitar, vreun rozător de stepă, vreun cavaler rătăcitor cu dinți hiperbolizați de singurătate, care căuta și el un hogeac temporar, să se mai întremeze, înainte de a-și relua pribegia.

Respinse cu vehemență ideea. Dacă animalul nu-l dorea pe el, nu și-ar fi deșertat mațele cu atâta sadism. Un cavaler rătăcitor altfel ar fi procedat. Dacă micul călău n-ar fi știut că acesta era punctul unde îl durea mai vârtos pe pictor, nu s-ar fi purtat ca un bolnav de dizenterie. Punct.

Energia, refăcută de aportul de coniac, îl ridică de pe fotoliu și îl împinse spre camera de lucru. Lumina – lăsată intenționat aprinsă, pe timpul pasajului spre bucătărie – nu părea să-l fi dezarmat pe jegosul oaspete nedorit. O rămășiță de zgomot, provenită din zona unde tablourile zăceau ferfenițite, îi semnala prezența.

Pândea.

Dantura lui Emil Faure scrâșni ca piatra de polizor, provocând o ploaie de scântei. Își smulse, cu două unghii, un fir de păr din nas, tic de care abia se lepădase, după ani și ani de eforturi, ca să-i revină acum, brusc și inexorabil. Călăul îl lovea în cele mai sensibile puncte. Nu întâmplător șobolanii vin din Asia, teritoriul celor mai cârlionțate metode de tortură.

Nici nu se putea uita la poalele biroului, unde erau presărate movilițe de rumeguș, ca și cum o clasă de elevi și-ar fi ascuțit creioanele importate din China populară și prietenă.

Îi rosese picioarele biroului, deci. Biroului lui. Doar el avea voie să atingă acest obiect adorat de mobilier, care cu timpul se adaptase personalității sale, mulându-se pe toanele acelei mici glande cerebrale, de unde fluxul creativ ba izbucnea ca petrolul din sondele patriei, ba bolea, ca un izvor secat. Nu era un birou oarecare, ci un birou senzorial, care-și schimba coloritul în funcție de cantitatea și calitatea inspirației artistice a stăpânului.

Iar stăpânul era el. El era stăpânul.

În zilele faste, debordând de inspirație, biroul său senzorial se-nsenina până la luminozitatea unui albastru de Voroneț; iar el, creatorul, n-avea nevoie decât de o planșă albă, pentru ca bucata de cărbune sau pensula să curgă de la sine, născând una după alta umbre și tușe inconfundabile.

În clipele de excitație fizică maximă, când trupurile și mișcările născute de el pe hârtie îi dogoreau propriul sânge, biroul se aprindea ca portocala, iar pictorul socialist trebuia să ia o pauză, ca să-și potolească tremurul venos.

Mai meritau puse la socoteală și perioadele de zbucium nervos, isteric și deșert, când Emil Faure își rupea schițele, uneori și tablourile, înjurându-și soarta, blestemându-și muzele curviștine, știrbe și prostite de prea multe cuvântări de-ale lui nea Ceașcă înghițite pe sufletul gol. Muze curviștine fără buletin de Parnas, ajunse la el în urma calculelor reci ale compromisurilor, după ce se desfrânaseră cu elita artei din blocul comunist. Muze curviștine obosite, neînstare să mai vibreze nici cât o scripcă hodorogită, naiba s-o ia de viață.

Erau momentele cele mai crunte, când lipsa inspirației și sentimentul ratării își strângeau mâinile tovărășește peste biroul lui, pe care-l treceau toate culorile registrului maniacal – de la vânăt, la roșu și violet – pentru a asfinți în cel mai depresiv gri, retras degrabă și ăla, ca un șobolan într-o bortă de un negru ca tăciunele.

Și, până când muzele se hotărau să-și exercite iar profesia de muze – epilându-și mustața, vopsindu-și unghiile, pompându-și

volum în păr –, biroul rămânea incolor, prin limpezimea lui conținutul sertarelor evidențiindu-se, ca niște bile colorate pe fundul unui izvor montan.

În ultimul sertar, cel mai de jos, artistul își avea dosit jurnalul intim, stratul cel mai prețios al sufletului său geologic. Acolo erau gândurile lui secrete, pentru care putea plăti scump, dacă erau aflate de cine nu trebuia. În țările blocului comunist, în România, se murise și pentru mult mai puțin decât scrisese el acolo.

Cu emoția coborâtă în degete, verifică ultimul sertar, păstrat sub cheie. Jurnalul era încă la locul lui, între copertele unui caiet vechi de dictando; un caiet rufos, ca să nu îmbie interesul nimănui, în cazul vreunei percheziții.

Emil Faure avea de-a face cu o ciudățenie. Biroul său uitase de culorile creative, trecând, încet și continuu, de la incolor la gri-șobolan, stins și ăsta într-un negru întunecat. Zăbovea în beznă puțin, pentru a porni în sens invers, decolorându-se încet, oprind în halta gri-șobolan, ca și cum ar fi vrut să râdă puțin de stăpân, căci altfel ar fi ales să zicem un gri-petrol, și sfârșind în același descurajant incolor.

Incolor, incolor, incolor. Nici vorbă de albastru, nici pomeneală de portocaliu. Știa să descifreze sensul incolorului. Gata, deci, cu inspirația sa creativă. Fusese degradat de harul său. Talentului său îi fuseseră smulși epoleții. Acum chiar că era un nimeni.

Râsese pe-nfundate, când auzise că altora li se-ntâmplase să le secе inspirația. El era cel care zicea că vindecarea de talent e ca vindecarea de cancer: 99% dintre cei care se vindecă, de fapt n-au avut niciodată boala. Cum adică să te lase în drum inspirația și să nu mai poți înainta cu nicio trăsătură de penel, cu niciun arpegiu, cu niciun vers, că doar inspirația nu-i casetofon portabil, aparat electronic supus uzurii fizice și morale? Cum?

Băile sale de sarcasm, neașteptate pentru tinerețea-i aproape revoltătoare... Băile de sarcasm de la vernisaje, de la premiere teatrale și lansări de carte... Ecoul cuvintelor rostite de el, iradiind

până departe. Răutățile lui, comparabile cu răutățile geniale ale unor Mark Twain, Oscar Wilde sau George Bernard Shaw.

Și râsul unanim al ascultătorilor, care-și băgau cugetările lui la cap, pentru a-l cita ulterior, ca o cale sigură de a câștiga și ei simpatia publică. Și zâmbetul, de-o acreală invidioasă, al colegilor de breaslă colaboratori ai Securității, care-și întipăreau cuvintele în minte, cu gândul la notele informative ce-i așteptau să le completeze.

În cap îi răsuna râsul conjugat al zecilor de mii de gurmeți ai vorbelor sale de duh. Își astupă urechile cu palmele, ca și cum furia zgomotului ar fi venit din exterior, nu din interior. Se lăsă ușor, ca o păpușă gonflabilă din care scoți aerul, pe mocheta cheală, pătată din plin cu vin, cafea, coniac și esență de orgasme fine.

Hohotul de râs se-nmuie, lăsând locul acelui țiuit clasic, simțit după o lovitură amețitoare încasată în spațiul dintre tâmplă și pomete. Deschise ochii, de frica leșinului. Acarienii se foiau amețitor, prin puful mochetei. De două ori pe an – primăvara și toamna – mocheta sa năpârlea, decăzând într-o miriște dezolantă; și-atunci acarienii o rupeau la sănătoasa, spre praful salvator, depus pe cărțile și tablourile sale, din rafturile suspendate pe pereți.

Apoi, după o săptămână de existență cheală, un puf nou, de-o excepțională candoare, își purcedea mijirea pe țeasta goală a mochetei, pentru a-i reface blănița, spre entuziasmul acarienilor care reveneau acasă, căci – asemenea multor bipezi – nu se simțeau deloc confortabil în proximitatea tablourilor și cărților.

Coborau din bibliotecă, de pe cărți și tablouri, după cum le dicta mica lor transhumanță.

13.

— Mama! Ma-ma-ma-ma! Ta-ta! Ta-ta-ta-ta!

Chircit în cea mai uterină poziție, artistul își chema părinții, pe care nu-i cunoscuse nici măcar în treacăt. Câteva spasme stomacale îl răsuciră dureros, ca pe un șarpe chinuit cu bățul de niște drăcușori de africani, amintindu-i că nu pusese nimic solid în gură, de la sendvișurile cu parizer și muștar, din prima parte a zilei de ieri. Dar nici nu ar fi fost în stare să mai înghită ceva. Coniacul fusese suficient.

Un piston îl lucra neîncetat pe dinăuntru, urcând și coborând ca într-un puț de țiței. Reputatul său nas borcănat – mixer care zdrobea, storcea, amesteca și fermenta feromonii feminini, până obținea din ei cocteiluri ce garantau beatitudini roditoare pentru actul estetic – părea dat cu lac.

Îi era scârbă de ceea ce avea să urmeze. Un sughiț adânc prefață țițeiul său interior, prelins afară. Cine se-așteptase la asta, gândi amar, printre convulsiile eliberatoare, scrutându-și conținutul acru al stomacului, ieșit nedorit la iveală, pe vegetația mochetei.

Emil Faure scâncea încet. Un estet ca el nu merita așa o soartă.

Dezrobit de imaginile artistice care-i chinuiseră viața constant, capul său dădea să salte. Era ușor ca broasca lui Mark Twain din ținutul Calaveras, din care se scosese metalul cu care fusese îndopată. Din creier îi dispăruse zumzetul produs de îngerii asociați în vederea comiterii infracțiunii de talent; se simțea așadar ca un fulg, plutind peste lume fără regrete.

Talentul îl lăsase de izbelişte. Era ca vindecarea de cancer, adică nu-l avusese niciodată? Cântecul îngerilor, asamblaţi în vederea comiterii infracţiunii de talent, lăsase loc monotoniei produse de ronţăitul şobolanului. Parcă nici nu-i mai părea atâta de înspăimântător.

— Ma-ma! Ta-ta!

Greu de spus de ce marele orfan ţinea să-şi alăture mama de tată, să-i suprapună cum n-au fost decât în jur de 20 de minute din timpul cosmic, într-o rulotă cu pături murdare de pe şantierul hidroenergetic de amenajare a râului Argeş. De aceea n-avea el genă de familist, de aceea dorea să se consacre unei vieţi celibatare, detestând mamele şi taţii, pregătindu-se să bifeze vârsta de 25 de ani, ca să poată plăti „impozitul pe sulă", cum li se spuneau celor zece procente reţinute fără cruţare din venitul persoanelor fără copii...

Poate că altfel ar fi privit lucrurile, dacă el însuşi nu ar fi fost conceput prin cruntul hei-rupism reproductiv de după 1966, când lozinca „Să transformăm cantitatea într-o nouă calitate!" a migrat, din sectorul producţiei industriale şi agricole, în sectorul producţiei de bebeluşi.

Se făcuse ora trei. Respiraţia lui Emil Faure se îngroşa. Buzele i se mişcau lent, ca valsul a două cârpe ude, storcând din ele sunete de neînţeles. Până mai ieri, recita prin somn poeme perfect articulate, semn că subconştientul nu-i dormea, şi ce plăcere pe partenerele sale de aşternut, ultima fiind Ella, să-l vegheze, să-l alinte, culegându-i roadele versurilor, căzute de pe crăcile sale arcuite.

Gata cu creaţia artistică,. Şarmul lui pierdea în graţie. Oricum, şarmul nu-i mai folosea la nimic.

Zvâcnea, luptându-se corp la corp cu somnul. O voce puternică, venită din depărtări, îi cerea să reziste, să nu se dea bătut, pentru a mai exista cineva care să sădească în solul patriei

semințele nonconformismului, astfel ca, într-o zi, nonconformismul să devină conformism și progresul să biruie.

Din noapte, se auzi urletul nefericit al unui câine. Atâta consolare mai avea: că nu era singurul orfan al nopții. Mai întâi fusese un greiere, iar acum un câine.

Triunghiul orfelinilor.

14.

Emil Faure nu era primul nealiniat pe care Ion Scutelnicu, tovarăș cu munci de răspundere în aparatul propagandistic al partidului unic, fusese desemnat să-l așeze în rând. Mereu era solicitat, când ăștia creau probleme. Îl preluase din mers, căzându-i din primul moment antipatic.

Cum să nu-i cadă? Păi, de ce își schimbase numele din Vasile Buliga în Emil Faure? Ca să pară mai interesant? Vasile Buliga suna suficient de frumos pentru un reprezentant al artei socialiste, suna rotund, ca un sunet de talangă la gâtul unei vaci fruntașe la producția de lapte, așa că de ce moftul ăsta cu Emil Faure? Dacă ar fi ajuns la el cererea de acordare a pseudonimului, l-ar fi pus s-o înghită și i-ar fi aprobat cel mult să folosească ambele nume, prin rotație. Trei zile să-l cheme Vasile Buliga, trei zile Emil Faure, până ar fi ajuns să se semneze Vasile Faure și Emil Buliga.

Dar, după ce a citit notele informative, în care colegii de breaslă ai sucitului îi făceau portretul, și-a dat seama că avea de-a face cu un caz complex. În consecință, și antipatia pe care i-o purta trebuia să fie complexă.

Fusese surprins să constate că o făcea pe nebunul din pură plăcere, nu că ar fi avut vreun gând destructiv împotriva regimului. Era un teribilist de doi bani. Un infantil, deși școala de copii unde fusese crescut și educat, aceeași pe care o absolvise și el cu ani buni înaintea lui, era recunoscută pentru meritul de a dubla vârstele, un adolescent de 15 ani depășindu-l de multe ori în maturitate pe un adult de 30.

În afară de școala vieții care era orfelinatul, mai apărea un lucru care îi asemăna: mamele lor îi concepuseră, cu un decalaj între nașteri de aproape un deceniu și jumătate, pe șantierele de construcție revoluționară, acolo unde se muncea și se trăia la multe mii de volți. Ce-i drept, exista între mamele lor o mică diferență, dar mică de tot, infimă chiar: a pictorului fusese studentă, intelectuală în devenire, spre deosebire de a lui, dinamizată de un sânge proletar curat.

Al doilea motiv de antipatie era legătura lui relativ recentă – cinci luni – cu Mihaela Gârneață, fufa aia de ingineră, care cerea să i se spună Ella, musai cu două litere „l", lipite lesbian una de alta.

— Să fiu al dreacu' dacă sculele care au intrat în parașuta asta, puse cap la cap, n-ar putea înconjura întregul glob pământesc, pe la Ecuator!

Ion Scutelnicu nici nu bănuia câtă dreptate avea.

— Dacă una ca ea poate ocupa un post de muză, atunci chiar că arta societății moderne, pe care noi, comuniștii, o construim prin eforturi conjugate, se duce în mă-sa.

Mai mult, după cum reieșea din rezumatul convorbirilor telefonice interceptate de băieții de la Securitate, tâmpitul îi mai era și fidel parașutei. Umflată cât o cisternă plină ochi cu motorină, cu fruntea cât eticheta de pe caietul unui școlar repetent, apropiindu-se de 30 de primăveri, proasta strălucea doar prin pedigree. Era fiica tovarășului director de la marea întreprindere socialistă de țevi din Roman, ceea ce-i băga din nou creierul în ședință. Ceva se potrivea aici ca în cazul unui șarpe boa care înfia un pui orfan de antilopă.

În mod normal, unul ca sucitul Faure – părăsit de mamă în colbul drumului, posesor de tată anonim –, ar fi trebuit să urască fiicele de bani gata. Era limpede: se cuplase cu ea ori din interes, deși nu părea genul, ori ca să ia Partidul la mișto.

La câteva zile după ce, acum cinci luni și ceva, fusese criticat pentru combinațiile lui haotice cu grămezi de muieri și de muieruște, combinații materializate într-un exces de pânze cu nuduri și iar nuduri, cu țâțe și borte de cururi de i se scula proletariatului cât furnalele de la Hunedoara, pictorul se și cuplase cu magazia de pârțuri.

Așa, de-al naibii. Se combinase cu ea în ciudă, anume ca s-o facă pe deșteptul. La fel pățise odată cu un poet pletos, care se tunsese zero ca să-l oftice, după ce el, Ion Scutelnicu, îi beștelise excesul capilar burghez, într-o ședință extraordinară, ținută la sediul „Uniunii Scriitorilor".

Faure-Buliga! Îți venea să-l omori, când îl auzeai. Englezit de influențele capitaliste, îi spunea borțoasei sale ba „Honey", ba „Baby", ba „Sugar", de parcă alinturile românești, frumoase și sănătoase, s-ar fi mântuit cu toatele. Să luăm la nimereală: „Jambonica", „Buturela" sau „Caltaboșuța" erau doar trei dintre dezmierdurile care i-ar fi aterizat pe nasoleală ca parașutiștii la punct fix. Sau „Pârțulina", de ce nu. Că rimează cu *signorina*.

În fine, cert e că artiștii români n-aveau nevoie de asemenea arătări fleșcăite alături de ei. Ci de muze armonioase, sănătoase, mândre-n șaua fertilității, capabile să dea născare, în cele mai bune condițiuni, unor opere durabile, corespunzătoare avântului societății noi.

Ion Scutelnicu fusese înmatriculat de același orfelinat cu Emil-Vasile Faure-Buliga, dar, spre deosebire de creatorul de două parale, el le-ar fi luat bucuros gâtul tuturor copiilor de bani gata. De aia și fusese racolat de acolo, că știa să urască pe cine trebuia, cu o ură în care se citea vigilența revoluționară.

Maică-sa, sudoriță pe șantierul „Porțile de Fier 2", îl născuse în concediul de odihnă și îl lepădase la casa de copii, pentru a se reîntoarce în câmpul muncii, căci avea un plan de îndeplinit și depășit. Câștigase concursul „Muncă și frumusețe", organizat vară de vară pe șantierele hidroenergetice, iar tovarășul ministru

al apelor, alături de coroniță și diploma de laureată, îi oferise și ceva din zestrea lui seminală. Apoi, mușamalizase cazul, plasând corpul delict în lăcașul pruncilor nedoriți.

Cel puțin așa cuvânta unul dintre zvonurile despre venirea sa pe lume. Alt zvon pretindea că maică-sa o mierlise la naștere, urmată imediat de taică-su, alcoolizat de supărare. Astea două erau zvonurile dominante; mai erau și altele, dar mult mai firave în bătaia vântului.

Oricum, Ion Scutelnicu nu-și văzuse părinții niciodată și nici nu ținea să-i vadă, pentru că avea ambiția rară de a reuși de unul singur în viață. Unul ca el era de-o mie de ori mai sănătos la minte și la trup, decât un sclifosit cu părinți și cu fată în casă. În timp, au ajuns și la urechea lui fel de fel de povești cu frustrările afective ale orfanilor și cu universurile amniotice dușmănoase în care fuseseră concepuți, dar le tratase ca pe simple bazaconii.

Ce univers, frate, ce frustrări? Aflase, de la un cunoscut de-al său, medic psihiatru, că toți copiii rezultați în urma sarcinilor nedorite preferă gustul sărat. Altă idioțenie, căci el se dădea în vânt după prăjiturile bune, cu blatul însiropat ca solul patriei de sângele străbunilor.

Apropo de prăjituri. Într-o duminică, pe când număra șase anișori, o cucoană grasă și cu pălărie peste cocul înalt, care era mare șefă la organizația națională de femei comuniste, l-a scos în oraș, la un film și o prăjitură, ca să-l cunoască mai bine, în vederea unei posibile înfieri, căci copilul părea dezghețat, în ciuda aspectului său mai ciolănos și nesimțit.

Din păcate, socoteala cererii nu s-a potrivit nici de astă dată cu cea a ofertei, fiindcă inima micului Ion Scutelnicu nu-i dădea ghes să eșueze la țărmul unei cucoane care se maimuțărea la fiecare pas, vai, Neluțu, porumbelul mamei, oh, scumpelule. Din această pricină, și-a pregătit cum se cuvine ieșirea în oraș, păstrându-și pentru duminică la prânz porția de cârnați abundent

pamfletați cu usturoi și boia serviți marți la cantină, apoi moleșindu-și intenționat cleștii care-i dirijau buna funcționare a sfincterelor. Era o treabă care îi reușea de minune, în urma antrenamentelor perseverente din dormitoarele comune, unde se organizau concursuri pe această temă de larg interes.

Cert e că atâta de tare și-a făcut însoțitoarea de râs în cofetărie și pe stradă, lăsând în urma sa o dâră dihorească de eșapament, care-i strivea tovarășei un sfârc sensibil din creieru-i bine camuflat sub coc, încât ea l-a luat de o aripă și l-a urcat într-un taxi, spunându-i șoferului, în timp ce-i plătea cursa și bacșișul, vă rog lăsați-l la poarta casei de copii, dar dați geamul mașinii în jos, că ăsta e dușmanul de clasă al oxigenului, așa un nesimțit eu nu am mai văzut.

Șoferul a zis bine, tovarășă, am eu ac de cojocul lui, și a demarat cojind un strat din asfaltul străzii, dar la prima curbă a oprit și i-a tras lui Ion trei dupaci preventivi după cap, de i-a înmuiat creierii, bă nasolule, strânge-ți bine elasticul de la cur, că de faci vreo glumă puturoasă, te arunc din mers.

De frică, Ion s-a înfrânat, dar s-a eliberat în dormitor, câștigând detașat concursul organizat în acea seară, în aplauzele colegilor orfelini.

— Bă, cu mine nu te juca! Ai grijă, că eu n-am mamă, n-am tată!

Aceasta era amenințarea lui favorită, când rămânea între patru ochi cu câte unul mai dificil. Dar numai Partidul și nevastă-sa, Ana, director al spitalului regional de Neurochirurgie, știau că pe gură nu-i ieșea o simplă figură de stil. Împreună cu soția porniseră de jos și iaca unde ajunseseră. Ea mergea la congrese internaționale cum mergeau altele la coafor.

Ce soartă și pe el, totuși! Fusese un copil fără părinți, ca acuma să fie un părinte fără copil! Lună de lună, bătea, împreună cu nevasta, cabinetele medicilor, înghițind tratamente peste tratamente, fără cea mai mică izbândă. În ciuda eforturilor conjugate

puse în slujba reproducerii personale, lună de lună, menstruația tovarășei medic Ana Scutelnicu venea la fix, ca secundarul unei bombe cu explozie întârziată.

Lună de lună, când se dovedea că artileria lui seminală trăsese iarăși în bălării, tovarășa Scutelnicu se închidea în baie, pentru a-și plânge lacrimă cu lacrimă disperarea, în timp ce țigările lui se aprindeau una de la alta, grave ca semnalul luminos postat la o trecere de cale ferată.

Trenul lui se încăpățâna să nu vină. Ce era de făcut? Să i se închidă cercul într-o manieră atât de nașpa, să fie nevoit să își aleagă urmașul tot de la casa de copii? Oricât era de priceput la ăștia micii, o asemenea alegere rămânea o loterie.

Stresul de la serviciu și supărarea din familie îi înțepau stomacul, făcându-l inseparabil de flaconul cu pastile, purtat nonstop în buzunarul de sus al hainei. În el, ridica glasul un ulcer, care căuta deocamdată să se așeze confortabil, căci ulcerul era la modă în perioada comunistă, te puteai mândri că-l ai. Prin intermediul solidarității de boală, care-i unea pe suferinzi într-un cerc select, aveai ocazia să cunoști o grămadă de persoane interesante. Ion Scutelnicu, de pildă, se culcase cu o mulțime de tovarășe ulceroase, căci ulceroasele – prin chipurile și trupurile lor expresive – participau cu toate forțele la creșterea farmecului feminin al României socialiste.

În fine, orfelinatul era adevărata școală a vieții, fiindcă viața e, la urma urmei, un mare orfelinat, iar absolvenții trebuiau să confirme speranțele investite în ei. El, Ion Scutelnicu, confirmase investiția, dovedind calități de bun conducător, dar și de bun subaltern. Vasile-Emil Buliga-Faure, dimpotrivă, se ratase ca orfan. Dar nu era încă totul pierdut. Îi va băga el mințile în cap, cum o făcuse și cu alții.

Când pronunța cuvântul „orfelinat", sufletul îi făcea noduri, iar ochii verzi i se bălăceau în lacrimi, sub streașina melancolicei litere „y", formate prin acuplarea stufului din sprâncene. Acolo,

în orfelinat, învățase cum se poate impune în fața celorlalți, ajutat de minunata simbioză dintre ambiție, inteligență socială și forță a pumnului. Acolo învățase să prețuiască momentele romantice, când îi ademenea pe cei mici și frumușei în patul său, despărțit de restul dormitorului prin perdeaua unei pături.

Odată, unuia mai căpos, care se lăsa convins mai greu, i-a băgat, în toiul nopții, niște pui de șobolan sub plapumă. Orbi și prostuți, puii s-au lipit de el ca de o mumă, sugându-l ba ici, ba colo. Căposul s-a trezit, urlând ca băgat în smoală. De frică, se scăpase pe el.

A doua noapte, căposul s-a dus de bunăvoie în patul lui Ion, care l-a mângâiat pe părul ondulat, zicându-i: scumpule, ce ți-au făcut astă-noapte puii de șobolan ție, să-mi faci tu acuma mie, hai, știi că nu-mi place să aștept. Fiindcă fuma, încă de pe atunci, la concurență cu furnalele de la Hunedoara, la urmă, i-a stins țigara de buci. Dar căposul n-a zis nici „pâs", deși carnea îi sfârâia ca pe grătarele organizate de 1 Mai, ziua celor ce muncesc, nu stau în cur și privesc la Lună.

Ion Scutelnicu numea asta „metoda de educare prin șobolan". Metodă mai bună nici că se pomenise pe fața Pământului.

Tot el îl trimisese, cu un an și ceva în urmă, pe Emil-Vasile Faure-Buliga în imobilul reeducativ de pe Strada 1 Mai, numărul 55, unde erau înglobați, printre oameni cumsecade, cei care săreau calul sistematic. Dăduse dovadă de prea multă răbdare cu el. Rând pe rând, aranjase să fie satirizat, ironizat și parodiat, în luările de cuvânt regizate cu artiștii pe care îi folosea ca marionete în ședințele de analiză a muncii. Pierdere de timp. La ăsta, nu mergea cu vorba bună.

Neavând încotro, în ultimă instanță îl repartizase la subsol, ca să-i arate că, în cartea în care realizările socialismului se scriau cu litere de aur, el nu era decât o notă de subsol. Cel mult o notă de subsol. Era mândru de găselnița lui. Tare mândru.

Îl inserase în disciplina de bloc, așteptându-l să intre cumințel în rândul lumii, după ce îl înfruntase, la o petrecere organizată în noaptea de Înviere, pe însuși Nicușor, în dubla sa calitate de șef al Uniunii Tineretului Comunist și de fiu al Cârmaciului. Putea să iasă cu omor, noroc că s-a băgat el la mijloc.

Dar acum, după boacăna artistului de la ședința de recoltare a spermei la berbec, era hotărât să pună în practică soluția finală. Orfelinatul îi oferise soluții pentru viața întreagă.

Hohoho, câte soluții avea!

Hohoho!

15.

Emil Faure avu o nouă iluminare, deschizând pe neve ochii și urmărind deplasarea unei pagini din cartea lui de căpătâi, *Peripețiile bravului soldat Švejk*, minunatul roman al lui Jaroslav Hašek. Pagina plutea prin cameră, la câțiva centimetri deasupra parchetului, aidoma unei frunze purtate de vânt. Artistul zâmbi, cu un preludiu de resemnare, pricepând dinamica tristă a fenomenului.

Pagina plutea, doar pentru că sub ea se găsea șobolanul însuși, aflat în mișcare. Pentru ce avea el nevoie de hârtie? Logic, pentru a-și amenaja cuibul, doar nu ca să-l citească pe Hašek. Animalul se muta în casă nouă.

Asta însemna că șobolanul său era, de fapt, o șobolăniță. Înainte de a făta, șobolănițele își pregătesc căminul, să fie totul ca la carte. Taman din *Peripețiile bravului soldat Švejk*, cartea sa de suflet, se găsise să-și rupă materialul de construcție. Din povestea blândului și bunului Švejk, în al cărui râs larg și iubitor încăpea întreaga noastră planetă... Cât de mult îl ajutase Švejk – ghiocel obez, cu petale-urechi clăpăuge – să supraviețuiască în orfelinat, în comunism, cu înțelepciunea sa de om care citea toate răspunsurile lumii în unda halbei cu bere!

De câte ori bietul elev Vasile Buliga sau bravul creator de frumos Emil Faure nu adaptase întrebarea soldatului, când avusese parte de câte unul care îi făcea viața amară: „Ce e căpitanul Wenzel, față de măreția naturii? Un zero.” Așa filozofase Švejk.

Ce era pedagogul de la orfelinat, care îl batjocorea mereu pe Vasilică Buliga, față de măreția naturii? Un zero. Ce era Dictatorul sifilitic, față de măreția naturii? Un alt zero. Ce era activistul ăla cu șosete nesimțit de gri, îndesate în pantofii și mai gri, care se descălța pe la ședințe, dirijându-și discursurile cu degetele de la picioare? Tot un zero, chiar mai zero ca pedagogul și Dictatorul la un loc. În jurul lui, o salbă de zerouri se prinsese într-o sârbă de-o apăsare dementă.

Raționamentele fulgerau în cavitatea sa craniană. De afară, se auzea un cocoș, vestitor înaripat al orei patru. Cetățenii patriei își recuperau forțele în ultima parte a somnului, înaintea unei noi zile de muncă și de realizări mărețe.

Descărcările electrice produse la etajul superior al minții îi percutau cu violență osul frontal, invers cum făceau pușcăriașii din țările capitaliste, care își băteau cuie în cap, pentru a protesta împotriva încălcării inumane a drepturilor omului. Calota craniană i se înfierbânta de forfota gândurilor, prinse unul de unul, în verigi logice.

Prin urmare, dacă spurcata creatură era femelă și se arăta preocupată peste măsură de confortul cuibului său, însemna că urma să fete.

Se și vedea în cameră, ațipind într-unul din viitoarele sale coșmaruri, în timp ce femela îi parcurgea trupul, urmată de oastea sa de pui slabi de sfinctere, cum sunt la orice ființă puii, uneori și adulții, ca să nu mai vorbim de bătrâni. Își vor desena trasee în sprâncenele, urechile și nările sale, se vor distra copilărește gâdilindu-l cu mustățile, iar dacă vor vedea că doarme ca bușteanul, îl vor înțepa cu ascuțișul colților încă moi.

Și-n tot acest timp, șobolănița le va explica mititeilor, succesorilor săi legali, micile secrete ale corpului omenesc. Mai întâi la exterior, apoi pe dinăuntru, ca la disecție. „Ecce homo, puii mamei! Ecce homo!"

El, Emil Faure, va ajunge obiect didactic pentru niște guzgani cu caș la gură. Va avea același rol ca al scheletului voiajor, plimbat prin fața studenților de la Medicină. Se vor face pe seama sa aceleași glume imbecile pe care le suportau cadavrele în formol, când obrăznicăturile de studenți din anul doi le tăiau bărbățiile defuncte, pentru a le plasa în poșeta și în buzunarul candidelor boboace, aflate la început de facultate și de maturitate.

Fiecare nouă spaimă a pictorului descria o deviație, o scurtătură între raționamente, care-i demonstra că avusese totuși o viață frumoasă și concentrată. Mai bine așa, decât lungă și fără gust.

Sprijinit în pumnul stâng, împinse ca într-un cric de mașină și reuși să se ridice în picioare. Împleticindu-se și sprijinindu-se de pereți, izbuti să ajungă la ușa apartamentului. Acum, dacă o deschid, voi reuși cumva, cu ultimele scăpărări de forță, să urc scările blocului, în patru labe, dacă altfel nu se poate, și să ies afară, pe platou. Pot încă să mă salvez.

Dezăvorî ușa, trăgând-o spre el. O dată, de două ori... Mai întâi încet, apoi tare, mai tare.

Secat de forțe, se lipi ca un tapet de perete. Ușa nu se mai deschidea. În cursul nopții, înțepenise.

Ținând cont și de gratiile de la ferestre, se putea spune că îl aștepta o condamnare, în pușcăria propriului apartament. Rezervele din frigider nu-i ajungeau nici pentru o săptămână, oricât de înțelept ar fi dezmembrat puiul rotofei, primit ieri dimineață de la tanti Anișoara. Ar putea încerca să strige după ajutor pe fereastră, dar putea să jure că și ferestrele înțepeniseră.

Așa era. Zadarnic trăgea de ele, cum trăsese de ușă. Ridică jaluzelele, dar nu mai văzu nimic. Beznă, beznă totală. Pe dinafară, cineva coborâse definitiv o minicortină de fier, zidindu-l și mai mult în propria casă. Fu trist să aprecieze că, în acest caz, intervenea și problema oxigenului. Mai ales că el era un om care respira mult.

Mai avea o rezervă de putere, pe care o păstra ca să urle cât o putea, cu 15-20 de minute înainte de gimnastica de înviorare, de la ora șase. Vecinii o să-i bată, în mod sigur, în țeava de calorifer, iar el o să le răspundă trimițându-le S.O.S.-uri, ca să înțeleagă situația și să-l salveze.

Ce bine ar fi dacă Ella ar trece pe la el din senin. Dar așa ceva era imposibil, fiindcă ar fi însemnat ca ea să încalce consemnul de a nu-l căuta, fără a-i da de veste în prealabil.

16.

În cartea de muncă a Mihaelei Gârneață domnea titlul de inginer hidrotehnist – facultatea de „Hidrotehnică" se bucura de simpatia tineretului, examenul de admitere fiind floare la ureche –, dar adevărata ei profesie era cea de fiică a directorului fabricii de țevi din Roman, fruntașă în întrecerea socialistă, pe ramura vânjoasă a industriei grele.

Prin relațiile tovarășul Mihai Gârneață, fiica sa, Mihaela, fusese scutită de munca aspră de pe șantierele hidrotehnice sau de stresul intelectual dintr-un atelier de proiectare a barajelor construite pentru a mulge râurile țării de energie. În asemenea locuri, treaba nu se termina niciodată și era păcat de fetița tatii, să să-și irosească astfel tinerețea.

Pentru mânușițele ei talentate, tati găsise o activitate plină de responsabilitate revoluționară: scrierea pancartelor cu lozinci, pentru marile manifestații ale poporului, strâns unit în jurul Partidului, al Celui mai iubit fiu al său. Conducerea de Partid și de Stat, analizând câteva devieri de la linia propagandei sănătoase, hotărâse ca această activitate să fie coordonată atent, în ateliere special amenajate și supravegheate.

Scheletul evenimentelor care se cereau cinstite prin arta pancartelor populare mărșăluia semeț pe bulevardele iluminate ale calendarului, de la un capăt la altul al anului. Începea cu 26 ianuarie – atunci, Conducătorul prindea în buchetul vieții un nou trandafir –, urmau 8 martie – ziua internațională a femeii –, 1 Mai – sărbătoarea oamenilor muncii de pretutindeni –, 8 Mai –

aniversarea Partidului creat în 1921 –, 23 August – cinstirea insurecției populare antifasciste –, 15 septembrie, când elevii și studenții ascultau gongul noului an școlar și universitar... Apoi, deschiderea lucrărilor Congresului al X-lea al P.C.R., mitingul prilejuit de conferința pentru pace din Balcani, Conferința națională a...

Și să nu uităm vizitele de lucru ale cuplului prezidențial, când Tovarășul și Tovarășa își tufleau casca de inginer și se iveau la locul faptelor de muncă, pentru a însufleți masele de muncitori, ba pe șantierul „Dunăre-Marea Neagră", ba pe cel unde se ridica, maiestuoasă, „Casa Republicii", epocala, monumentala „Casa Republicii"... Evenimentele învârteau hore îndrăcite în calendar, ilustrând unitatea neamului nostru și mândria de a trăi în miezul acelui ev aprins.

Acolo unde evenimentele grandioase își arătau ținuta de gală, se impunea și prezența pancartelor, pentru ca muncitorii, țăranii și intelectualii să-și poată transmite mesajele și prin scris, nu doar prin viu grai, știindu-se de la unchеșii noștri latini că *verba volant*, cuvântul zboară teleleu, pe când *scripta manent*, scrisul rămâne țeapăn, acolo unde-l pui cu mâna.

Ella lucra simplu și metodic: propunea organelor de propagandă textele lozincilor ce urmau a fi scrise de ea pe pancarte, alături de culorile potrivite și de corpul literelor... Apoi, de sus, îi veneau avizul și eventualele observații, în urma cărora se conforma, își sufleca mânecile și se apuca efectiv de lucru. Când era gata, avea loc recepția, în prezența unei comisii alcătuite din cadre de propagandă ale Partidului.

Unele lozinci îi plăceau în mod deosebit, fiind concepute cu subînțeles, parcă. De câte ori le scria textul cu litere roșii, galbene și albastre pe bucata de carton, viitoarele pancarte mobilizatoare își modelau aluatul în mâna ei. Așa era îndemnul „Să transformăm cantitatea într-o nouă calitate!", aplicat în toate domeniile vieții, inclusiv în cel al reproducerii umane.

Îi convenea munca ei, lejeră, plăcută și mai ales retribuită special, datorită importanței sociale deosebite. Ca să fie aleasă, în afară de pila venită de la tati, contase și copilăria sa model. Avea cu ce se lăuda: în calitate de pionieră participantă la diferite manifestații populare, fusese sărutată de șase ori de Președinte și de trei ori de soția acestuia, o persoană vădit mai puțin pupăcioasă. Apoi, după intrarea în U.T.C., se prinsese de nu mai puțin de șapte ori în horele festive cu duetul prezidențial, căci horeau și ăștia, de parcă aveau muște în cururile lor revoluționare.

Ella s-ar fi prins de mai multe ori în horă, pentru că prinderea de prima mână din stat o făcea să se simtă importantă. Dar a șaptea oară, încercând să-și scarpine în plină horă piciorul stâng cu cel drept, a călcat atât de tare bombeul Cârmaciului, încât săracul om a scăpat o înjurătură învățată în cursul dureroasei sale detenții în pușcăria Doftana:

— Ah, futu-i imperialismul mă-sii în cur!

Fără să știe, fata nimerise peste unghia lui încarnată, căpătată de șeful statului în perioada uceniciei de cizmar, când își pocnise, din lipsă de antrenament, degetul mare cu ciocanul.

După acel eveniment, suficient de grav ca să stârnească îngrijorarea forțelor de ordine, patru zdrahoni au tras-o brusc pe Ella din grupul de dansatori, sucindu-i mâna la spate, legitimând-o și trecând-o prin sita unui scurt interogatoriu, pentru a se depista eventualul grad de intenționalitate din călcătura sa pe prima unghie încarnată a țării. Aflând cine-i taică-su, au lăsat-o în pace.

În anii următori, s-a lins pe bot de hore oficiale. De pupături, nici nu a mai fost vorba, dar nu a pus la suflet. Oricum, Cârmaciul și nevastă-sa pupau oribil și mai și duhneau a carie dentară umplută cu ceapă ușor alterată. În materie de pupături, ea rămânea o exigentă, și-l punea până și pe scumpul ei Emil să se spele pe dinți înainte.

Ella se bucura plenar de ceea ce-i mai rămăsese din tinerețe. Văzuse lumea în calitate de însoțitoare a tăticului, la târgurile industriale internaționale, dar și în calitate de dansatoare în ansamblul folcloric „Asta-i hora studențească". După ce a terminat facultatea, a terminat-o și cu dansurile, fizicul ei începând să dobândească proporții superioare. A trecut ca acceleratul prin stadiul de plinuță, zăbovind o țâră în halta de dolofănică, pentru a se opri cu hotărâre la calitatea de grăsană. N-o deranja. Îi plăcea să mănânce bine, la fel ca preferatul ei, poetul național Adrian Păunescu.

De altfel, pe Emil Faure îl cunoscuse cu vreo cinci luni în urmă, la un spectacol particular de-al cenaclului „Flacăra", condus de marele Adrian Păunescu. Cenaclul „Flacăra" – o mână de cântăreți, dansatori și recitatori semiprofesioniști – străbătuse țara în lung și în lat, adunând tineri și tinere, pentru a cânta, a dansa și a recita împreună cu spectatorii, întru slava Conducătorului, a Partidului și a Păcii.

Iată, spunea printre rânduri vocea de butoi a bardului Păunescu, muzicile rock și folk pot fi domesticite în slujbe mult mai nobile decât alea pentru care au fost făcute acolo, prin americi îndepărtate. Iar publicul, în timp ce osanalele săreau în văzduh ca niște sâmburi de dovleac, se exterioriza instinctiv ca la concertele rock, ca la festivalul Woodstock.

Subtil de tot, cenaclul „Flacăra" propunea tineretului un afrodisiac nou și îmbătător: patriotismul. Se putea regula ca lumea, amețind gagicile cu poșircă patriotică. Fetelor li se părea că și-o trag pentru progresul țării.

În 1985, în urma unei busculade petrecute la un spectacol de pe stadionul din Ploiești – nouă morți la activ – cenaclul a fost oprit. Dar, cum tuturor le era greu fără acest afrodisiac, ca și cenaclului fără spectatorii săi minunați, bardul și gașca au început să mai ofere, la cerere, reprezentații particulare discrete, pentru câte un public format din fii și fiice de ștabani.

Ca să te răsfeți cu așa o delicatesă rară, erau necesare aprobări cât să umple desaga unui măgăruș; dar dacă aveai relații babane, le obțineai fără piedici. Așa s-a întâmplat, la un început de ianuarie, cu un concert de-al cenaclului „Flacăra", ținut în Sala Sporturilor, închiriată pentru a 24-a aniversare a Ceraselei Spătaru, fiica responsabilului județean cu propaganda și prietenă de-a Ellei.

— Să învățăm ce-nseamnă omenia! – bubuia vocea pântecoasă a poetului Păunescu.

— Să învățăm ce-nseamnă omenia! – aprobau uteciști descreierați de excitație, strecurându-și scurmătoarele în sutienele utecistelor, descreierate și ele.

— Și comuniști să învățăm să fim! – plusa bardul, ca la o partidă de poker patriotic, făcând din celulita fălcilor valuri, ca suporterii la meciurile de fotbal.

Când pe scenă a apărut o puștoaică de 15 ani – pe care poetul Păunescu avea s-o atragă curând pentru uzul personal, formând cu ea celula de bază a societății, familia – și a slobozit versul „De-o eternitate și ceva, toate femininele vor pace!", Ella s-a întors spre vecinul din dreapta, tovarăș de miopie cu ea, purtând șatenul părului tuns periuță, și i-a pupat botul mirosind masculin a bere pasteurizată de mântuială.

Nu era o pornire nelalocul ei, căci toată lumea cam cu asta se ocupa. Pentru că pupătura se arăta de durată, i-a apucat mâna și și-a strecurat-o într-un loc cu mult puf de lebădă. Vecinul și-a scos ochelarii aburiți, dezvelindu-și albastrul izbitor. Oportunist, și-a păstrat mâna în puf, retrăgând-o doar când publicul s-a ridicat în picioare, acompaniind din palme refrenul „Să fie pace în lume, / Să fie pace, pace, și să ne iubim!" N-ar fi scos-o un veac din chiloții grasei, unde era un confort ca în puține case din România, dar acțiunea de a aplauda cere totuși două palme.

Mâna lui, mâna destinului, căci ochelaristul se numea Emil Faure și asistase la spectacol în calitate de amant secret al unei

cântărețe folk, membră a cenaclului, căreia îi mai ajusta versurile cântecelor și elanul hormonilor. Din păcate pentru folkistă, chiar în acea seară, iubirea lor avea să dea colțul, în urma unui atac de cord.

Când, pe la ora două noaptea, la brațul amforei Ella, Emil a urcat, cu suflarea îmbucătățită, cele cinci etaje până la mansarda ei, afară încă stropea cu fulgi.

— *Baby*, mă simt de parcă aș urca etajele unui tort aniversar!

Din prima noapte, Ella l-a legitimat pe artistul din el. Fulgii de nea, ageamii în ale desantului, trăgeau în spatele lor o cortină fără de prihană, pentru a le permite să-și amestece, într-o demență discretă, cernelurile.

În timp ce superba grăsană își arunca scutecele, dezvăluind niște picioare cu o celulită producătoare de viziuni exotice prin aspectul lor de coajă a râvnitelor portocale, bietul Faure nici nu bănuia că, la câțiva kilometri distanță de locul unde se găsea, un murmur de nemulțumire, terminat cu un oftat cântărind cât magnitudinea unui seism, făcea să tremure carnea blocului său.

Cele cinci etaje urcate de el puteau fi ale unui tort aniversar, dar și ale unei colive servite cu anticipație.

17.

Artistul zăcea cu inerția lată pe fotoliul camerei sale intermediare, cu ochii lipiți de lampa din tavan, ca și cum s-ar fi așteptat să-l lase și ea de izbeliște, din clipă în clipă. Gândurile i se mișcau în lentoare, cu o convingere tot mai vlăguită. Mai era mult până la ora șase, când avea loc gimnastica de dimineață? Mai păstra în el suficientă forță, ca să lanseze S.O.S.-uri vii către vecinii săi de bloc, pentru a fi salvat la timp?

Șobolănița lui va avea pui, așadar. El, celibatarul convins, va fi, în curând, un fel de bunic pentru ei. Cum o să-i șadă ca bunic? O să le spună nepoțeilor povești? Povești cu mâțe și uneori cu otrăvuri mortale, când se vor obrăznici prea tare?

Otrăvuri mortale... Nici măcar la început, când a cerut la telefon intervenția trupelor de deratizare, nu și-a pus problema să-i facă felul animalului. Branșa sa dădea un mare număr de ucigași, mai ales sub forma vânătorilor, dar unul din soiul lui nu avea nicio scuză pentru a ucide chiar și ultima dintre gâze. Căci el, Emil Faure, era un artist autentic, cum nu se mai auzise de la poetul Dylan Thomas încoace.

Trăise artistic. Artistic se îmbătase, artistic băgase mâna în dantelele Ellei când o cunoscuse la cenaclul „Flacăra", artistic se lăsase cărat în spinare spre vizuina ei din scorbura cea mai de sus a blocului, ca un trofeu de vânătoare ce era, pentru a fi așezat frumos, sub două coarne de cerb, pe canapeaua în care ar fi încăput cu ușurință un întreg harem masculin.

Emil Faure n-o întrebase, dar probabil că Ella îl cunoștea bine din micul folclor citadin, căci nu se putea să rămână străină de circulația dementă a poveștilor despre el. Povești cu femei distilate în dezmățuri, povești cu polemici înecate în sosuri intelectuale, povești pe care gura lumii le dezmembra, pentru a le vinde scump mai departe, bucată cu bucată, piesă cu piesă, cum se vindeau componentele autoturismelor „Dacia 1300".

Cu circa un an în urmă, îl pusese la punct chiar pe mezinul Tovarășului, care apăruse îmbibat în whisky la o discotecă studențească, în noaptea de Înviere, în calitatea sa de secretar general al U.T.C. Lepra de fecior îl avea alături pe abțibildul tuturor ședințelor de belire, Ion Scutelnicu, „Omul cu cele mai gri șosete din lume", cum îl poreclise Emil Faure. În urma lor, trei zdrahoni țineau în mâini câteva uriașe pungi de plastic, pline cu muniție.

Acesta era, pe atunci, obiceiul de Înviere, când, la inițiativa conducerii de Partid, se organizau seri dansante în licee și universități, care durau în mod excepțional toată noaptea, deși în mod normal toate restaurantele și discotecile dădeau afară ultimul mușteriu la ora 22 punct. Dar tineretul patriei trebuia ținut cu orice preț la distanță de tentația bisericilor, unde se distribuia gratuit opiul pentru popor, fiind în schimb încurajat să aducă ofrande ateismului științific.

Partidul era foarte atent cu atmosfera creată la aceste reuniuni tinerești, închizând cu înțelepciune revoluționară ochii la introducerea șipuleților de coniac pentru băieți și de lichior pentru fete, plasând din loc în loc lumânări intime, care aprindeau clar mesajul că adevărata lor destinație e să facă atmosferă erotică, nu să ardă aiurea în biserici.

Tinerii dansau îndrăcit, pe muzica formației „Boney M.", când a apărut celebrul Nicu, fiul întâiului Nicolae al țării. Picioarele dansatorilor au rămas spânzurate, deși el a zis continuați, tovarăși, simțiți-vă în ton cu vremurile mărețe pe care

le trăim. Nicu era simpatizat, dar și temut, apărând în zvonuri care nu îmbiau pe nimeni să lege intimitate cu el. Zvonurile culminau cu acela care pretindea că aruncase de la etaj o balerină angajată la „Balșoi Teatr", vinovată că îi făcuse niște nazuri de natură sexuală.

Dansatorii priveau speriați spre ușă, iar când Nicu a invitat la dans o tovarășă țâțoasă în bluză roșie, nefericita se și vedea aruncată de la etaj ca balerina angajată la „Balșoi Teatr", deși nu s-ar fi împotrivit la nimic din ce avea el de gând să-i propună. Însă invitația a fost doar preț de cinci-șase pași formali, pentru ca antrenul să-și depene firul, și în câteva minute toată lumea sălta pe cântecul în care grupul „Boney M" povestea isprăvile legendarului Rasputin, favoritul din așternutul țarinei.

La sfârșit, când solistul a oftat cu obidă „Oh, those russians!", Nicu a exclamat și el, cu obidă egală:

— *Oh, those russians*, of, rușii ăia! La fel suspină și săracul tata, când vine vorba de ruși!

Râsul general demonstra că tineretul nostru comunist era la curent cu poziția de independență dusă față de parșiva Rusie sovietică de către viteazul nostru Președinte, care se opusese, la momentul oportun, invaziei Cehoslovaciei de către înfierbântatele trupe de la Răsărit.

Tovarășul Scutelnicu găsi și el momentul oportun să-i vâre în priză pe cei trei zdrahoni, care umplură la foc automat măsuțele de pe margine cu muniția din sacoșele de plastic: tartine cu salam și cașcaval, sărățele, vin roșu de „Murfatlar", neutralizat cu vin alb de „Târnave"... Apoi, câteva butelci de vermut „Cinzano", de care tinerii noștri aflaseră din filmele italiene, și câteva sticle de whisky „Jack Daniel's", de care știau din filmele americane... Niște navete de bere „Pilsner", cunoscute din filmele cehoslovace, dar mai ales trei cartușe de „Marlboro", „Chesterfield" și „Lucky Strike", familiare din filmele italiene, americane și cehoslovace despre al Doilea Război Mondial.

Într-o lădiță frigorifică portabilă, un buchet de sticle de șampanie cu bule cerești își amâna tunetul până la miezul nopții, când urma să se cânte „Mulți ani trăiască!".

Etalarea muniției stârni o vie emoție pe frontul petrecerii, făcând să izbucnească lozinca, scrisă cu litere de foc: „Din adâncul inimii, Ceaușescu – tinerii!". Ah, tu, spontaneitate, cu ce prețuri avantajoase poți fi cumpărată!

Emil Faure profită de entuziasmul general, pentru a-și umple buzunarele cu sărățele. Înghiți câteva pe nerăsuflate, apoi ciupi sarea de pe alte câteva, pentru a-și ruja un pahar plin cu bere cehoslovacă, pe care o știa și o iubea din cartea despre soldatul Švejk. Nimerise aici din întâmplare, invitat de fata țâțoasă cu bluză roșie, pe care o cunoștea de 24 de ore. 24 de ore, o groază de timp.

Petrecea și el, dar cu frână și fără aplecare spre duducuțe, fiindcă sărbătoarea Învierii îi crea o emoție nedeslușită, încă de când se ruga pe șest, într-un cotlon al Casei de copii, să nu-i rupă cei mari găoaza. Ruga îi fusese ascultată, iar el nu avea voie să uite asta. Învățase repede regula planetară: când nu ai cui să te rogi, te rogi Cerului.

Îl deranja, dar nu foarte mult, gluma lui Ion Scutelnicu (Ion, Scutește-mă!), care trebuia și el să-și facă numărul de lingău, cu salamul curgându-i din gură:

— Măi, tineri revoluționari, știți care-s cele mai religioase persoane din capitalism?

Pentru ca tot el să scoată, din buzunarul de la cur, răspunsul:

— Actrițele din filmele porno, care gem mereu și zic „Oh, my God!" și „Oh, Jesus Christ!". Efectiv ele sunt cele mai religioase persoane!

Cumpărată cu băutură, haleală și tutun blond, adunarea de uteciști și uteciste aprecia glumele ateist-științifice, așa că a găsit-o și pe asta foarte suculentă și oportună, în timp ce rostitorul ei se scuza șmecherește, provocând eșalonul doi de râsete:

— Eu nu m-aș fi uitat în veci la asemenea filme, dar doream să mă conving cu ochii mei cât de putred este Occidentul.

Nicușor îl prinse în brațe și îl pupă, preluându-i din mers ideea:

— Măi, copii, dragi tovarăși tineri, ideea este că ăla pe care cei aflați în bezna necunoașterii îl serbează azi nu există, nene, și viața trebuie trăită deci, în spiritul materialismului dialectic. Ce maica mă-sii!

Afirmația sa fu întâmpinată cu un zumzet, în care, inexplicabil, nu se citea unanimitatea scontată. Nicușor continuă, cu sticla de whisky în mână:

— Dacă ar exista sărbătoritul de azi, nu l-ar fi înțepat vreo rachetă spațială în fesă, ca să nu zic în cur?

Atunci se auzi o voce care căuta confruntarea:

— Poate că poartă chiloți antirachetă! Cine știe?!

Abia aici se râse în unanimitate, poate și pentru că nimeni nu se aștepta să i-o servească cineva fiului Dictatorului. Privirea lui Nicușor îl căută pe proprietarul vocii și fu surprins să vadă un ochelarist mai curând slăbănog, deși binișor legat, cu nasul borcănat, deșurubat parcă de la un negru dintr-o țară africană prietenă. Era gata să-i spargă sticla de cap, dar Ion Scutelnicu îi apucă, plin de tact, toarta:

— Las' că o să am eu grijă de el! Efectiv o să am!

Muzica reîncepu mai tare, din punctul unde fusese întreruptă. Nicușor încleștă din maxilare și pumni. Petrecăreții aveau ce povesti a doua zi, pregătind noul zvon despre cum cât p-aci fusese ca mezinul Tovarășului să îl ucidă pe un pictor curajos, care făcuse mișto de el la cheful studențesc de Înviere.

Transmis din gură în gură, zvonul îl va face pe manipulatorul de pensulă coleg de soartă cu balerina de la Balșoi Teatr, vorbind lumii despre cum a fost omorât de băiatul Președintelui, călcat în picioare ca strugurii, când se culege via și se prepară mustul. Apoi despre cum criminalul i-a amenințat cu pistolul pe martorii

la conflict că le va face și lor de petrecanie, dacă nu-și țineau gura. Iar la urmă, undele telefonice vor transporta buimăcite zvonul, împrăștiindu-l ca pe un insecticid peste întreaga întindere a țării, încingând aerul ei în general domestic. Atâția curenți electrici se vor încovriga în atmosferă, încât păsările vor cădea din senin, incendiate, cu zborul carbonizat, iar insectele vor pocni scurt și luminos, pulsându-și în văzduh focurile funebre de artificii.

Nicu era sătul de toate astea. Veniți voi și fiți, în locul meu, fiu de președinte, să văd dacă vă convine! Așa, de pe margine, e ușor să te holbezi și să comentezi!

Cu degetul său arătător, transplantat în mod sigur de la picior, Ion Scutelnicu îl împinse pe Emil Faure în dreptul celor trei handralăi hrăniți cu carne crudă de imperialist, care îl încadrară și-l conduseră, ca într-o lectică romană, spre ieșire.

După câteva zile, pictorul primi ordin de mutare în blocul de pe Strada 1 Mai, numărul 55. Nu va locui nici la etaj, nici la parter, ci în apartamentul de la subsol. Acolo îi era locul. Să-l strige lumea, la coadă la ulei și lapte:

— Bă sulică de doi cenți capitaliști, bă notă de subsol ce ești tu! Bă subsolistule, vezi că ți-a venit rândul!

Tovarășul „Notă de subsol". Tovarășul subsolist.

Suna bine. Suna perfect.

18.

Îi plăcuse lui Faure să fie un bun de folosință, deși se vădea că nu de folosință îndelungată. Dar a venit ora să-și privească plictisit ceasul și să aștepte liniștit să-i sune.

Da, o clipă nu s-a gândit să o răpună pe șobolănească. Să faci felul unui guzgănițe gravide e o gravă imprudență. Fiindcă, perfect adevărat, nu se va mai reproduce ea, dar i se va reproduce, debordând de energie, fantoma. Dacă îi faci de petrecanie, mai tare o înrăiești și spectrul i se plodește mai cu aprindere. Din spectrul-mamă ies spectre-pui.

Vedea limpede ce l-ar fi așteptat, dacă ar fi răpus-o. Spectrele puilor ar fi crescut rapid și ar fi continuat frenetic să-și facă joncțiunea gameților, înmulțindu-se înciudat, ocupându-i camera de lucru și de somn, deversând în odăița de mijloc, în baie, în bucătărie, în dulapul pentru încălțăminte, pătând cu secreții mucoase și cu răhăței orbitori puținii și prețioșii lui pantofi, molestându-i pânzele, caietele de schițe, hainele și cărțile, pentru a-și încropi mici și confortabile cuiburi, căsuțe de nașteri rapide, pentru ca imediat să o ia de la capăt, alături de noi generații, care ar începe să-și caute parteneri de reproducere chiar înainte de a face ochi.

Și strălucind mai abitir cu fiecare nouă naștere post-mortem, pentru a-și răzbuna apetitul pentru întunericul ce le guvernează viața. Atâta lumină s-ar face în apartamentul său, încât vecinii vigilenți ar sesiza organele de control muncitoresc, alarmându-le în privința locatarului subsolist, care se înfrupta sistematic din

energia electrică a patriei, fiindcă altfel nu se explica modul cum ședea noaptea cu luminile aprinse sfidător, ca și când ar fi avut reflectoare în loc de becuri de om normal, de la 25 la 40 de wați.

Se și vedea covrig în mijlocul camerei, cu spectre de guzgani împreunați până și-n buzunarele blugilor săi contrafăcuți. Dar nu doar pe buzunare vor pune ochii, ci se vor furișa și sub tricou, pentru a-și amplasa tolăneala în hamacele înjghebate din rotocoalele părului de pe piept. Iar el privind neputincios învălmășeala biruitoare, maternitatea neobosită a neamului rozător, în timp ce reclamațiile la adresa lui vor curge, căci era inadmisibil să se risipească tezaurul energetic național, deși nimeni nu va pricepe în final de unde fura el energia electrică, fiindcă nicăieri nu se reclama nici cea mai măruntă gaură, ceea ce demonstra încă o dată inventivitatea elementelor antisociale în materie de ilegalități.

N-avea rost să mai fugă de resemnare; mai devreme sau mai târziu, tot va contracta o boală cu specific șobolănesc. Pentru un animal dințos de mare viitor, era cel din urmă fleac să practice o incizie în carnea lui, creionând calea de pătrundere pentru un întreg nomenclator de maladii abominabile: o parvoviroză, niște holeră, ceva ciumă bubonică. O să-i cadă deșt după deșt, și o să picteze cu pensula legată de ciotul brațului. Istoria lumii era plină de astfel de povești.

Trăsăturile locotenentului muzelor se destinseră, contemplative la adresa averselor de lumină pe care le și vedea țopăind prin cameră, cât puricii din blana șobolanilor de mărunțele.

Există minți rare, capabile, prin concentrare, să provoace fenomenele cu anticipație. O asemenea minte rară îi aparținea lui Faure. Concentrat sută la sută la înmulțirea spectrelor viitoare de șobolani, constată neputincios cum grota i se umplea de lucși, care se reproduceau cu furie. Trebuia să admită că nu mai avusese atâta frumusețe orbitoare la îndemână. Dar era cald, iar aerul canicular se făcea tot mai irespirabil.

Simți un semn meteorologic, adus de zbârlirea părului de pe antebraț, și prevăzu, cu precizie matematică, secunda primului fulger. Urmară apoi alte descărcări electrice, urmate cu servilitate de primele tunete, în care consoanele se călcau unele pe altele, lăsând vocalele de căruță.

— Buf-trsb-fouuuu!

Tuna și fulgera. Legea meteorologică a firii: după caniculă, urma ploaie. Fu tentat să compare primele picături căzute pe corp cu preludierea fină a unor degete profesioniste în arta masajului. Dar stropii săriră repede peste preludiu, izbucnind cu furie, având parcă de achitat o veche ofensă, care se cerea indexată.

Băgă de seamă, prin negura simțurilor, un fel de foarfece rece, moșmondindu-l pe la încheieturile tricoului și blugilor. Era chiar scârbosul intrus, cel care îl dezbrăca? Probabil că da. În câteva secunde, căderea ploii îi goli trupul de zdrențe, lăsându-l nud și fericit. De sus, tunetele i se adresau direct, ca niște ropote de aplauze. O picătură durdulie îi pocni membrul intim în frunte, ca un bobârnac didactic.

Ploaia juca diplomatic, la două capete: putea fi ultima spălătură destinată unui proaspăt cadavru, dar la fel de bine putea însemna purificarea cuiva sortit s-o ia de la început.

Prea puțin îi mai păsa. El știa una și bună, remarcând străduința tuturor energiilor din spațiul său locativ de a crea un mediu propice pentru generațiile de șobolani ce-și vor afla aici sălașul. Ce, nu se dădeau ăștia în vânt după umezeală?

Va fi oare și el acceptat în lumea lor, sau le va intra în digestie, începând cu părțile moi, continuând cu viscerele, lăsând cartilajele la desert, pentru a sfârși sub formă de răhăței împrăștiați prin toată casa?

Încă trăgea nădejde că, dacă așa îi era scris, șobolănița o să îl roadă până la ultimul cartilagiu, până la cel din urmă oscior.

Ce final!

Ce final? Nu era unul mai rău ca altele. Ar fi preferat să zacă depus în aula de personalități moarte a Universității, ascultând discursuri ținute pre limba de lemn a tovarășilor? Nu era mai bine așa, sfârșind ca un răzvrătit, sub formă de răhăței nevinovați, cum era moda prin arta de mâine, promovată de ciudați ca Andy Warhol? Nu așa se nasc marile metafore ale lumii?

„Oamenii muncii așteaptă o creație artistică bogată, cu adevărat revoluționară, pătrunsă de spiritul înnoitor al socialismului, care să militeze cu pasiune pentru perfecționarea societății și omului", grăise Cârmaciul.

Poftim, creație artistică sub formă de răhăței sclipitori!

19.

Până la un moment dat, organele de cenzură îi toleraseră pânzele reprezentând tinere femei, surprinse în diferite ipostaze ale goliciunii. În fond, un tablou cu o ingineră goală în fața planșetei dintr-un atelier de proiectare, înconjurată de colegi care-și vedeau responsabil de lucru, putea simboliza fecunditatea constructivă a neamului românesc.

Privind lucrurile mai pragmatic, o asemenea imagine avea și un rol stimulativ pentru libidoul privitorului, traducându-se într-un nou imbold dat ratei natalității. „Nicio ovulație, fără fecundație!", versifica pe la colțuri poporul, jumătate în glumă, jumătate în serios.

Dar, când într-o expoziție colectivă, Emil Faure înlocuise în ultima clipă tabloul ilustrând inginera goală cu unul asemănător, având în plus doar niște erecții bubuitoare ale bărbaților, s-a considerat nu numai că exagerase, dar că o luase un pic pe arătură.

Bănuială confirmată curând de o altă lucrare de-a sa, strecurată și asta pe neve într-o expoziție de grup. Pânza reprezenta o studentă, într-un amfiteatru plin, purtând coroniță de premiantă pe cap și o fustiță cât palma, așezată lângă un coleg care îi răsfoia pubisul, reprezentat ca o carte cu paginile numerotate, dar îngrozitor de rufoase. Studentul se găsea la pagina 100, dar continua răsfoirea, captivat de lectură, în vreme ce colegii îșI așteptau, înspumați, rândul la lectură.Nu știu cum dar, printr-o parte a „operei" sale, ciudatul ăsta dădea impresia că-și exprima

regretul că un lucru atâta de expresiv ca sexul fusese deturnat de regimul comunist într-un elan reproductiv, mai potrivit poate pentru o fermă zootehnică.

Ar fi greșit să se creadă că doar capitolul sexual deranjase în lucrările lui. Odată, i se ceruse să contribuie cu un tablou la o expoziție de „Ziua minerului", unde se cerea omagiată munca eroică a truditorilor din adâncuri. Și-atunci, în loc să-i arate pe ortaci perforând viguros subteranul și împingând la suprafață vagonetii grei de substanță utilă țării, el i-a pictat dormind ca niște geamantane, în camionul care-i aducea acasă, după terminarea programului de lucru, răpuși de sălbăticia muncii.

Era un camion „Steagul roșu" ponosit, cu amortizoarele praf. În mijloc, stătea o bucătăreasă pătrățoasă, de la cantina unde se servea celebra masă caldă de la intrarea în șut. Femeia ținea în poală câteva căpățâne crăpate ale minerilor și, pe când camionul se hurduca prin serpentine, zdrâng-zdrâng, ea le scotea niște sâmburi din țeste, ca din interiorul unor dovleci pe cale de a-și pierde prospețimea. Erau niște capete urâte, care meritau încadrate cel mult în calitatea a treia: chelite de la iradiațiile din mină, compensând cu nări pe unde floacele țâșneau ca fumul de țigară expulzat nazal, cu gurile pline cu cioturi de dinți muribunzi, printre care sforăitul se bulucea ca o apă poluată de munte.

„Mineri ieșind din schimb" se intitula tabloul, dacă scârbavnica lucrare putea fi numită tablou. În loc să surprindă trăsăturile omului nou, pe care Președintele îl proslăvea mereu în discursuri, subsolistul își afunda personajele într-un derizoriu subuman, într-o nimicnicie animalică. Cu siguranță că nu asta se aștepta de la creatorii țării. Tovarășul nu odată subliniase că, acolo unde era cazul, realitatea trebuia înfrumusețată, în nici un caz urâțită, cum înțelesese pe dos acest Van Goghu Contra.

Pe timp de război, soiul ăsta de oameni era destinat liniei întâi, să-și facă inamicul pantofi cu borticele din ei. Din fericire

și nițel din nefericire, nu era război, căci țara noastră milita constant pentru pacea mondială.

Și-așa, încetul cu încetul, a început să prindă substanță ideea că Emil Faure trebuia trimis olecuță la muncă, în producție. Și nu la orice muncă, ci la una care să-l facă să roșească, să-l usture, să-l umple de bășici și, în final, să-l îndrepte pe drumul corect, în caz că mai rămânea ceva bun din el.

Dacă era să-l descoși pe Ion Scutelnicu, locul tuturor artiștilor era în producție, arta fiind, în viziunea lui, doar un mod de umplere a timpului liber. Țara nu avea nevoie de trântori. Cine era pălit de damblaua artistică, s-o facă pe barba lui, după orele de program la locul de muncă. Păi, că tot veni vorba, ceea ce făcea muncitorul în fabrică nu era simfonie pentru strung și orchestră? Ceea ce făcea țăranul pe câmp nu era proză, pe alocuri chiar poezie, ambele scrise cu plugul?

Ion Scutelnicu avea de la cine să se inspire. În prezența lui, însăși Tovarășa îl întrebase pe cel mai la modă poet viu al neamului:

— Dumneata cu ce te ocupi, tovarășe poet?

— Scriu versuri.

— Bine-bine, asta nu-i o noutate, dar care ți-e locul de muncă?

— Masa de scris, unde condeiul alunecă aidoma unei sănii în pusta de nea a hârtiei albe...

— Te rog, te rog, lasă-mă cu astea... Tovarășe, nu poți sta și scrie ca un trântor! Trebuie să și muncești undeva!

Gândea sănătos Tovarășa, gândea sănătos și subaltern tovarășul Scutelnicu. Camarazii din Partid îl dezmierdau Nelu Scut, deoarece făcea scut în jurul Partidului, de cele mai multe ori fără ca Partidul să i-o ceară.

Unii numeau asta patriotism.

20.

Așadar, fiindcă tovarășul Van Goghu Contra se arăta pasionat de anumite teme, să-l cufundăm până la gât în acele teme, poate s-o înece în ele și s-o lecui. La propunerea tovarășului Ion Scutelnicu, pictorul a început să semneze condica de prezență la Institutul Zootehnic „Ion Ionescu de la Brad", unde i se cerea să-și arate talentul artistic proiectând manechine de oaie, de capră, de vacă și de iapă, atât de necesare pentru procesul de recoltare a materialului seminal – pe scurt, spermă –, baza oricărei creșteri de șeptel.

— Ținești-l acolo, cu forța dacă e necesar, să vadă tot, că numai futaiuri are în cap!

La prima ședință a comitetului director al „Uniunii Artiștilor Plastici", s-a râs atât de mult pe spinarea bietului Faure, cel repartizat în staulul erotismului zootehnic, că sculptorul Ilie Marița a leșinat, fiind trezit doar de intervenția echipajului Ambulanței. La nici 30 de secunde după ce, cu mare greutate, și-a revenit, a reînceput să râdă și a leșinat la loc. A fost internat în spital, unde a decedat după șapte zile, aparatul care îl ținea artificial în viață fiind victima raționalizării curentului electric. Din sicriu, zâmbetul îi părea cioplit cu o daltă neascuțită.

Obișnuit cu subsolul, pictorul n-a luat trimiterea sa în sectorul necuvântătoarelor ca pe o retrogradare; dimpotrivă, a socotit-o o experiență fericită, care-l apropia mai mult de izvoarele tainice ale vieții. Lui îi plăcea sincer drapelul socialismului zoo fluturând biruitor, pe catargul folosit de vaci bălțate pentru

a-și scărpina pielea și de oi tinere pentru a-și freca posteriorul plin de gâdiliciuri, sub privirea vioaie a unor capre fruntașe la emisia de lapte și a unor iepuri cu virilitatea prost mascată în boașele ca de buhai.

Așa încât s-a dedicat cu tot elanul activității artistice de confecționare a falselor femele, gândite pentru a stoarce de la masculi sperma – aurul alb al țării, aurul negru fiind cărbunele, iar cel verde pădurea – fundamentală pentru progresul sectorului zootehnic al agriculturii socialiste.

Fluierând felurite cântece de dragoste, cântece adecvate, a început să taie cu drag piele, să monteze copite și coarne, așezând cu duioșie, în poziția indicată de cartea tehnică a animalului, vagina artificială, ce avea la capăt buzunărașul de colectare a lichidului seminal. Colegilor de muncă le-a căzut drag ochelaristul, fiindcă era harnic și lipsit de ifosele în care se înfofoleau artiștii.

Într-o zi, atâta de absorbit se arăta de confecționarea unei oițe false, aranjându-i cu minuțiozitate creșturilor blănii, încât șeful de echipă, tehnicianul veterinar Cornel Vasilache, i-a zis cu admirație, făcându-i șiret cu ochiul:

— Bre Emilașule, da' tu o coafezi de parcă ai pregăti-o de discotecă, bre, nu de montă artificială! Să fiu berbec, io aș lua-o pe loc de nevestică, așa artificială cum e ea.

— Ehe, nea Vasilache, câți dintre noi nu iau de neveste femei artificiale, fără să afle vreodată? Câți nu participăm, ferchezuiți și cu inima în gât, la monte artificiale, crezând că facem dragoste? Cuvintele ochelaristului găsiră cu ușurință drum spre inima, încăpătoare cât un hambar, a lu' nea Vasilache, aflat la a patra spre a cincea nevastă, fără să considere lista închisă. Fiecare dintre ele se iscălise fără îndurare pe înfățișarea lui, cum se iscălesc neciopliții pe monumentele istorice: „Geta – 1965", „Vasilica – 1969", „Anișoara – 1973", „Margareta – 1981"...

— Emilașule, da' tu te arăți mai copt la minte ca mine, bre. Nici n-ai gândi, la cât ești de tânăr.

— Deh, dacă Partidul ne-o cere, depășim planul cincinal și la minți coapte. Deși nu cred că ne-o va cere vreodată.

Pe fața aspră și mustăcioasă a tehnicianului veterinar se citea că nu gusta glumele în care se includea Partidul, așa că pictorul schimbă, din două fraze, macazul:

— Îs crescut la orfelinat, nea Vasilache, unde un an se bifează cât doi. Făcând calculul: 25 ori doi... Iaca, împlinesc acuși juma' de secol... *Fifty years, my friend...*

— Apăi, zi așa, mă, pozna ta de pezevenghi! Ești leat cu mine.

Monta urma să înceapă în jumătate de oră. Artistul luă de pe un raft un recipient cu feromoni și începu să-și stropească opera:

— Așa, acum s-o parfumăm puțin, și e numa' bună de măritat! Să-i dăm puțin și pe la păsărică... Așa, *baby, don't forget the pussy*!

— Dă-i cu apăsare, că acolo îi temelia! Parfumeaz-o, bre, mai cu dare de mână, să-i toarne apă peste focul bietului berbece!

— O parfumez, nea Vasilache, o parfumez, *my friend*, ca pe o cocotă din Montmartre!

— Nu-ș' ce-i aia de care zici tu, da' numa' nu te scumpi la parfum!

— Ia uită-te la ea, ce mândrețe de oaie! „Băieți, aceasta este arta!", cum zicea poetul neamului, Mihai Beniuc.

Simțind că ceva cu totul deosebit se pregătește anume pentru el, berbecul purcese a behăi nerăbdător înapoia ușii, zădărât de Costel, un muncitor tânăr și blonziu, care-i tot flutura pe la nas o cârpă muiată în urină de oaie în călduri.

Estimându-i aprinderea, Costel smuci brutal cârpa de la botul masculului și intră cu ea ca o flamură de luptă în sala de montă, trimițând niște behăieli chemătoare prin ușa întredeschisă, ca și când o oaie fermecătoare s-ar fi topit de dorul lui. Berbecul se izbi cu toată forța în ușă, gata s-o facă zdrențe. Mesajul lui suna clar: dacă nu mi se dă femela cuvenită, fac moarte de om, așa cum mă vedeți, cu coarnele și copitele astea. Ce dreacu', nu aveți pic de inimă?

— Nu mai are răbdare, sărăcuțul. Bre Emilașule, proști mai suntem noi, bărbații. La fel ca pe ăsta ne mână graba, când vine vorba de muieri...

Cei doi bărbați făceau ultimele pregătiri. Tovarășul Vasilache aranjă câțiva zulufi rebeli pe fruntea manechinului de oaie, care îl aștepta cu un aer cochet pe fraier. Emil Faure mângâie cu subînțeles partea posterioară, verificând încă o dată poziția vaginei artificiale, cu emoțiile constructorului de automobile care se întreabă dacă rodul muncii sale va funcționa.

Oare cum s-o fi chemând întreprinderea socialistă unde se fabricau drăciile astea: „Vagina Roșie" sau, cine știe, „Vagina Tricoloră"? Asta da, întrebare.

Din anticameră, berbecul behăia de-ți băga în piept copita despicată, îți apuca inima, o deșuruba, o spărgea în șaișpe și îi împrăștia cioburile pe dușumea. Nea Vasilache număra secundele pe ceasul „Pobeda", pe care taică-su îl cumpărase pe un șip de spirt medicinal de la un soldat sovietic puturos.

În sfârșit, lăsă brațul jos, eliberând calea de intrare masculului înnebunit de dragoste. Emil deschise ușa solemn, ca un valet stilat care semnalează intrarea unui conte, la un bal în castel:

— Își face apariția tovarășul berbec, Secretarul General de la Însămânțări!

Ghidat de radarul din nări, Secretarul General de la Însămânțări zdrobi în copite cei zece metri care îl separau de neprețuita lui oiță, propulsat de combustibilul ce îi prăjea imensele ouă. Coarnele păreau gata să se înșurubeze în orice obstacol s-ar fi interpus între el și ființa adorată. Gâfâind de dorință, fu încântat să constate că dama se găsea în poziție de așteptare, ceea ce însemna că nici ea nu mai avea răbdare. Gând la gând cu bucurie!

Icnind ca o mocăniță la deal, săltă pe ea, cuprinzându-i romantic mijlocelul cu copitele din față, ca pe o verigă din dansul deșucheat „trenulețul". Doar amănuntul că oița nu scotea niciun sunet, nicio fărâmă de șoaptă, îl deruta puțin.

Dar poate că asta îi era firea. În definitiv, nu orice oaie trebuia să fie gură spartă, ca aia din balada populară „Mioriţa".

Tehnicianul Vasilache își aprinse o țigară și-l privi pasager pe berbece ca pe un frate, cu ochii dedicaţi ceasului său „Pobeda". Cronometra scurtimea fornăielilor, stinse în doar câteva secunde, ca într-o probă de penetrare-viteză. Masculul coborî fleșcăit de pe femelă, taxat de sămânță, cu picioarele transformate în patru lujeri gata să se frângă. Costel, muncitorul, îl luă cu blândețe de coarne și-l trase în afară.

Berbecul îl urmă supus, fără să-i mai pese de oiță, fără s-o mai vadă, gata s-o dea uitării într-un minut. Acum, tot ce-și mai dorea pe lume era un braț bun de porumb sau de fân, o găleată cu apă și un somn adânc, montan, țesut cu fir de ionizare negativă. În drum spre ușă, presără pe sub coadă câteva măslinuțe, ca niște monezi lăsate bacșiș chelnerilor, pe masa bufetului.

Emil Faure sări cu gura:

— Bă nesimțitule, noi îți aducem pe tavă gagici, iar tu așa îți manifești recunoștința!? Nu ți-e rușine la obraz?

Înțeleptul Vasilache clătină din cap:

— Lasă-l, bre, în pace, că știe el ce face! Află că ăsta îi mai deștept ca mine. Drept ca el m-am purtat și eu cu prima mea muiere, și-amu' plătesc pensie alimentară de-mi merg fulgii! Pe când ăstuia i se plătește lui sămânța. Și eu și el am dat de două ori din cur și ne-am evaporat de la locu' faptei. Hai, să te cinstesc cu ceva de băut, că ai făcut o treabă bună.

Își întoarse vocea către Costel, muncitorul pe care îl durea de toate la cozorocul băștii, ciugulind cu linguriţa dintr-un borcan de zacuscă:

— Bre Costele, ocupă-te tu de restul! Da' să nu uiți să bagi sperma la frigider și-apoi să se strice și s-o înlocuiești cu alta, de calitatea a doua, că te belesc, auzi?!

— Dă-o-ncolo, șefu', am făcut eu vreodată așa?

— Drept îi că n-ai făcut, da' cre' că ești în stare s-o faci. De la un manipulant de spermă, eu unul mă aștept la orice.

Tovarășului Vasilache îi plăcea să glumească, dar să și muncească. Acasă, în vitrina cu pahare de cristal și cu bibelouri chinezești, ținea trasă în țiplă diploma de „Fruntaș în întrecerea zootehnică", alături de medalia de aur, primită de la Comitetul de Stat pentru Agricultură, ca recompensă pentru producția record de material seminal, obținută în anul 1982.

— Bre Emilache, mie, mai mult ca oricui, sperma mi-a deschis un drum în viață. Ea m-a înălțat, ea m-a coborât.

Îl luă pe Emil Faure de braț, se spălară și se schimbară în vestiar, apoi se îndreptară domol spre bufetul „Comoara". Comandară un vin riesling de „Târnave", dar când chelnerița, tovarășa Maricica, le spuse că are și ceva bun de mâncare, niște fudulii proaspete de berbec, amândoi săriră ca arși:

— Nu, asta nu, în niciun caz! Adu-ne altceva, orice altceva!

— Am și mititei de oaie!

— Bine, O.K., acceptă Emil Faure. Dar să fie mititei de oaie adevărată, nu de oaie manechin.

Tovarășa Maricica nu-i răspunse, deși o mânca limba să-l întrebe dacă e prost sau doar se face. Se stăpâni la timp, amintindu-și că un chelner adevărat nu se coboară la nivelul glumelor venite din partea unor clienți care rânesc baliga sectorului zootehnic.

21.

Emil Faure zăcea gol în iarba udă a mochetei, dârdâind ca un diapazon confiscat la intrarea în Auschwitz, de la un bătrân profesor de muzică din Odessa. Afară, fără să le poată vedea, zorile își scoteau de pe aragaz mijirea; dar zorile comune nu mai aveau valoare pentru el. Acum, își avea zorii personali.

Meteorologia camerei sale își urma cursul imperturbabil. După căderea stropilor scurți și repezi, pictorul recepționă, drept în moalele sufletului, arcul unui curcubeu de interior, ce se ținea de coada ploii ca o tinichea septicoloră. Drogat de atâta frumusețe, constată că pereții înșiși se curbaseră, renunțând la rigiditate ca la o haină mâncată de molii. Pereții se curbaseră, dând ocazia curcubeului să își extindă frumusețea pe trei pereți, uniți într-o singură spinare. Emil Faure răsuflă ușurat. Pericolul unei fracturi a curcubeului, ce ar fi putut duce la spargerea culorilor, era îndepărtat.

Oare Cârmaciul, în marea lui creativitate, s-o fi gândit să lege fenomenele meteo din apartamente de starea psihică și sentimentală a oamenilor muncii care le locuiesc? Oare în casele tinerilor căsătoriți, un soare mic răsare adesea în baie, din apa căzii semnificând Marea Neagră, iar din cel mai înalt punct al dormitorului, în diminețile senine de vară, pot fi contemplate cețurile muntelui Ceahlău? Și atunci când dragostea se mai întâmplă să piară între cei căsătoriți, oare se lasă cu inundații și cu îngheț, iar iubitul nostru Președinte își încalță cizmele de cauciuc, ca să se repeadă pentru a evalua dezastrul,

în timp ce fiul său, Nicu – ministrul tineretului și implicit al iubirilor – își notează febril, într-un carnețel, prețioasele lui indicații?

Oare în camera de lucru a Tovarășului, apare vreodată aurora boreală?

Curcubeul mural din sălașul pictorului își stingea ușor-ușor, de la stânga la dreapta, culoare după culoare.

Blocul de locuințe de pe Strada 1 Mai, numărul 55, căsca prin somn, hotărât să profite la maximum de ultima jumătate de oră a odihnei ce i se cuvenea de drept. Fălcile descleștate eliberară un suflu capabil să culce trecătorii la pământ. Noroc că, la ora aceea, strada era depopulată.

Puternicul imobil avusese un somn încărcat, punctat de coșmaruri greu mistuibile, fără a ști că ele proveneau din apartamentul de la subsol, unde o noapte ieșită din comun trăgea să se încheie.

22.

La ora opt și jumătate, tovarășul Ion Scutelnicu era chemat de urgență pentru a rezolva, cu îndemânarea sa caracteristică, situația de o gravitate extremă, ivită la Institutul zootehnic.

Tocmai își savura în liniște ciozvârta matinală de porc, fiindcă, de când părăsise orfelinatul, își promisese să se trateze în permanență cu carne: și la micul dejun, și la prânz, și la cină. La cantina „Școlii Interjudețene de Partid", se gătea cu multă responsabilitate. De aici își trăgeau substanțele nutritive cadrele comuniste de răspundere – primari, secretari ai consiliilor locale, activiști mici și mijlocii – a căror activitate era hotărâtoare pentru bunul mers al societății.

A abandonat friptura, pe jumătate mâncată, în farfurie, suduindu-l pe Emil Faure cu atâta furie, că bucătăresei, lu' tanti Aglaia, îi sări inima într-o oală care clocotea pe plită, crezând că ea era ținta înjurăturii, că nu frăgezise mușchiul sau cine știe ce altă crimă comisese:

— Morții mă-tii și cristoșii mă-tii de criminal! Ei, las' c-o să vezi matale! Mult o să mă mai omori!? Ah, tovarășe, cum o să te mai învăț ce sunt ordinea și disciplina! Efectiv o să te învăț! Tu și alții ca tine m-ați îmbolnăvit de ulcer!

Tanti Aglaia simți că i-a revenit suflarea la baza de decolare din plămâni, auzind că vinovatul de starea nervoasă a tovarășului Scutelnicu nu era friptura meșteșugită de ea, ci un tovarăș criminal.

Când el folosea cuvântul „efectiv", era de rău. Ion Scutelnicu fusese cel care introdusese cuvântul „efectiv" în limba vorbită a României socialiste. După el, s-au luat mulți.

Până la Institutul zootehnic „Ion Ionescu de la Brad", activistul a condus fornăind concentrat, luând de verde toată roșeața din obrajii semafoarelor. Și-a parcat griul-șobolan metalizat al Daciei pe spațiul verde și a trecut ca vijelia pe lângă portarul care se pregătea să-l legitimeze. Impresionat de scârțâitul infernal al pantofilor gri și de ridurile amenințătoare de pe frunte, portarul se mulțumi să-l salute, cu mâna dusă umil la chipiu.

Ușa deschisă violent de Ion Scutelnicu a produs vârtejuri furtunoase în sala de recoltare, făcând să tremure halatele albe ale studenților și studentelor, care râdeau de se prăpădeau. Ghici, într-o miime de secundă, cine-i asistentul din toată gașca aia veselă și imatură, și-l trase brutal de mânecă, băgându-i în ochi legitimația de specie protejată a Partidului.

Asistentul rămase hipnotizat, sub impactul legitimației acoperite cu celofan, care-l izbi mai violent ca o copită nărăvașă de armăsar. O transfuzie rapidă făcea ca tot sângele să i se cărăbănească din corp în coperta legitimației de culoare roșie. Cu greu îl trezi la realitate vocea stomacală a activistului:

— Ce stai, bă sulică, și te uiți ca boul? Dă-i imediat pe toți afară! Pe toți, înepând cu tine! Dă-i efectiv afară! EFECTIV!

Studenții și studentele nici nu băgară în seamă vocea asistentului, care-i îndemna pirpiriu haideți acum să ieșim cu toții, în ordine, să privim câteva planșe în amfiteatru. Nu se arătau dispuși să părăsească spectacolul oferit de manechinul oii, într-o dimineață aparent lipsită de perspective.

Când văzu în ce fel oaia artificială fusese maimuțărită de mâna pictorului Faure, lui Ion Scutelnicu i se perpeliră ficații. Îl luă de piept pe primul student aflat la îndemână și-l trânti de perete, rupându-i florile care-i făceau cămașa să semene cu o vază romantică:

— Ieși afară, dumnezeii mă-tii! Nu-nțelegi că trebuie să mergi să te zgâiești la planșele cu mă-ta goală în amfiteatru, futu-te-n amfiteatrul mă-tii, vagabond jegos!?

Instantaneu, apucă o studentă pieptoasă de păru-i lung și înspumat și-i șterse o dreaptă, gata s-o facă portret pe perete, alături de figura înrămată a Conducătorului, care privea aspru la toate câte se petreceau sub ochii lui, cerând măsuri imediate:

— Afară, curvele dracului! Afară, băga-v-aș în...

Preț de câteva secunde harnice ca niște furnicuțe, doar zecile de feluri de încălțăminte se iscăliră pe pardoseala sălii de recoltare a spermei. Activistul îl prinse de mână pe asistent, mut și el de spaimă, rupându-i ceasul cu afișaj digital, cumpărat de la un polonez, care, asemenea tuturor polonezilor, intrase în țară pentru turismul bișnițăresc. Ridurile frunții îi zburau în cârduri, ca niște păsări însetate de sânge, peste verdele marin al ochilor:

— Cheamă-i aici imediat pe Vasilache și pe ăla noul! Cum care, mortule? Sulică ăla care-mi halește ficatul cu furculița, pictorul ăla cu ochelarii cât curul de la sifon, anafura mă-sii! Vasile Buliga sau Emil Faure, cum își zice, s-o facă pe interesantul, vârî-l-aș în mă-sa împins de la spate, să-i intre și pseudonimul!

În furia sa devastatoare, Ion Scutelnicu uita că, la fel ca el, Emil Faure fusese lăsat de izbelișteă la casa de copii, parcă special pentru ca nicio înjurătură de mamă să nu-l poată în veci atinge.

Mai mult, perspectiva de a fi băgat la loc în mă-sa l-ar fi putut atrage, într-o foarte mare măsură.

23.

Curcubeul pictorului se făcu nevăzut, lăsând la vedere vraiștea înstăpânită în apartamentul numărul unu. Apa scurtei ploi se scurgea pe versanții pereților, adunându-se în șiroaie și torente, care sfârșeau băltind mocheta. Un vânticel, provocat de instabilitatea meteo a camerei, ațâța schițele sale, împerechindu-le în suluri neconvingătoare. Casetofonul „Grundig" – cumpărat de la un marinar, dar nefolosit în ultimele ceasuri, pentru a nu-i da apă la moară șobolanului, animal cu reputație solidă de meloman – era o epavă mută de durere, descompletată de cele două difuzoare, împreună cu care formase o familie fericită. Difuzoarele dispăruseră, probabil pentru a fi reamenajate în case de nașteri pentru mititeii dințoși.

Cearșaful și pătura desenată cu romburi cunoșteau și ele amarul destrămării, dând impresia unei vechimi de nemăsurat. Ușa dulapului de haine – devenită joaca preferată a curenților de aer – scârțâia nevrotic la stânga și la dreapta. Din tavan, câteva stalactite își zoreau formarea, finisând întregul relief al deprimării. Pereții curbi dăruiau apartamentului un aspect de peșteră. Excrescențe buboase se făceau vizibile pe sub pielea tapetului, ieșind victorios la suprafață, pentru a-și pregăti cu migală supurația.

Emil Faure își aminti de altă carte de-a sa de căpătâi: *Spuma zilelor*, de Boris Vian, ins multilateral, care scria în timp ce cânta la trompetă. În locuința eroinei principale, se întâmplase ce i se întâmpla casei lui acum: pereții se strângeau, tavanul se lăsa.

Să termini toată comedia ca într-una din cărțile tale preferate... Destinul său nu știa de șagă.

Și-n tot acest peisaj cumplit, de unde doar zăngănitul de lanțuri lipsea, un cântec limpede se înfiripă de neunde, imposibil și supraplanetar, ca și cum un gâtlej de ciocârlie ar fi făcut gargară cu mărgăritare.

Ceea ce aud acum sigur nu e în spiritul liniei ateist științifice trasate de forurile superioare, socoti mica vietate, care părea să fie sufletul său, autosesizat din oficiu, pentru a ține isonul preludiului de paradis ce-i pogorâse în sinistrul locativ. Sub autoritatea trilului suprareal, trupul lui gol renunță la poziția fetală.

Se lăsă pe spate, ca un cățelandru prietenos, cu pectoralii și mușchii abdominali încordați de așa manieră, că semănau, priviți de sus, cu un violoncel. În moalele violoncelului ținteau reverberațiile trilului, culegând drept roadă un tânguit cald, parental și terapeutic.

Calificativul „sublim" putea fi folosit fără vreo rezervă. O soprană de vis, însoțită de un violoncel matur: astfel ar fi gândit urechea unui iubitor al marii muzici, nimerit întâmplător peste cântecul de-o desăvârșire psihedelică.

Musculatura fină și fermă a pictorului vibra de încântare, pompând morfine generoase spre creier. În interiorul lui, ciocârlia își încropi cuib grabnic, scăpând cu finețe câte-un oușor delicat, ce urma să fie clocit de căldura sa endogenă. Era beat de fericire, cu relaxarea culcată pe spate, cu stepa minții aerisită de vântul curat al trilului.

Din senin însă, ciocârlia tăcu și duetul se opri, scrâșnind din roți. Contenirea acelui ghiers neverosimil îl împunse ca un jungher de proastă calitate, rănindu-l între coaste.

Era conștient că fusese ultima fărâmă de fericire din viața sa.

Era sleit.

24.

Ion Scutelnicu părea să aibă zece pumni și opt picioare, judecând după frecvența cu care își cotonogea de minute lungi victima, de parcă ar fi vrut să-i desprindă măruntaiele de pe crăcile unde stăteau orânduite.

După primele două lovituri la ficat, milosul Vasilache se băgă să-i despartă, ca o felie de caşcaval prea groasă într-un sendviș, tovarășe Scutelnicu, vă rog eu frumos, lăsați-l, dar al treilea pumn îi ținti lui ficatul:

— Matale să nu te bagi, hodorog cretin! Efectiv să nu te bagi! Ți l-am dat pe mână să-l educi, iar tu l-ai luat la macheală.

— Tovarășe Scutelnicu, pe cuvântul meu de comunist, am crezut că e om cu scaun la cap, bre!

— Să nu-mi zici mie „bre", că eu nu sunt „bre" cu nimeni! Eu sunt erou al muncii socialiste! Cre' că l-ai încurajat cumva, cu deșteptăciunile tale de pahar, făcând vreo paralelă între manechinul oii și vreo fostă nevastă de-a ta. Ce, crezi că nu știu? Noi știm tot, domnule tovarăș, tot! Efectiv tot!

Tehnicianul Vasilache tăcu mâlc, întrebându-se cum de uitase că ăștia aveau informatori peste tot. Să-l fi ciripit chelnerița? Sau poate Costel, muncitorul lui din subordine?

Artistul subsolist zăcea la nivelul duşumelei, un amestec de carne zdrobită și sânge, neștiind și nemaipăsându-i ce se întâmpla cu el, cu lumea toată, pe care oricum n-o mai putea vedea prin zobul spart al ochelarilor. Atâta își mai amintea de aseară: cum se clonțise îndelung cu nea Vasilache, de la numele întreprinderii

socialiste unde se fabricau vaginele pentru oile, vacile și caprele artificiale, folosite la recoltările de material seminal animal.

El era gata să pună pariu că „Vagina roșie" se numea făbricuța, de la culoarea partidului, căci, vorba poetului George Lesnea, „Partidul e-n toate, e-n cele ce sunt / Și-n cele ce mâine vor râde la soare", din care cauză unităților productive le plăcea să se numească ba „Steagul roșu", ba „Oțelul roșu", ba „Flamura roșie", ba „Vagina roșie".

De cealaltă parte, Vasilache putea să jure că întreprinderii îi spunea „Vagina tricoloră", fiindcă, vorba imnului șlagăr, „Trei culori cunosc pe lume, amintind de-un brav popor", din care cauză unităților productive le plăcea să se numească ba „Avântul tricolor", ba „Săgeata tricoloră", ba „Laptele tricolor", ba „Mierea tricoloră", ba simplu „Tricolorul", ba „Vagina tricoloră".

Focul dezbaterii topea și vinișorul, și mititeii, și ficățeii, și mai ales coniecelul, care le încălzea circuitul sanguin, transformându-l într-unul de motociclism-viteză. Pictorul o ținea pe a lui: „Vagina roșie" îi zicea întreprinderii care fabrica pe bandă rulantă păsărici de oaie, de vacă și de capră, punctul de pornire în obținerea proteinei animale, care străbătea ca un „fir roșu" alimentația și robustețea exemplară a poporului nostru.

Când a auzit de „firul roșu", tovarășul Vasilache a izbucnit în râs și s-a declarat învins. Și-a ridicat palma deasupra capului și a plesnit-o de a artistului, scoțând din ea o amprentă sonoră unică. Cum de uitase de „firul roșu", comparația întâlnită în toate luările tovărășești de cuvânt, refrenul care traversa frazele oficiale, ca un fir de siguranță a bancnotelor, pentru a împiedica falsificarea lor? Firul roșu aluneca lin, prin țesătura trainică a tuturor discursurilor. Orice cuvântare lipsită de „firul roșu" era incompletă și falsă.

Firul roșu era pretutindeni. Fumul țigării Kent îl străbătea ca un fir roșu pe colțurosul de Ion Scutește-mă, de la șosetele cenușii până la creierul incolor. Dragostea pentru Emil o străbătea

ca un fir roșu pe Ella, mânca-i-aș portocala celulitei, cu tot cu păsărica aferentă.

În mod clar, „Vagina roșie" se chema fabrica de păsărici, fin'că numai dacă era roșie, avea inclus pe undeva firul roșu, făr' de care nica nu mișca în țara asta. A auzit cineva, în vreo cuvântare, comparația „străbate ca un fir tricolor"? N-a auzit.

Ca un semn de fair-play venit din partea învingătorului, Emil Faure începu să povestească basmul cu „Scufița roșie", care lucra în fabrica de păsărici „Vagina roșie". Cică odată, pe când „Scufița roșie" mergea la lucru în schimbul trei, s-a întâlnit cu un lup cu o șapcă leit ca a lui Lenin și...

Un râs mortal, din acelea recomandate de psihiatrii bătrâni în terapia depresiilor, îl luă de guler și-l zgudui pe tehnicianul Vasilache. Emilașul era însă și un bun actor:

— Nu râde, tovarășe zootehnist, nu ne sfida cu râsul dumitale burghez! Tovarășe zoo, eu cu cine vorbesc?

— Nu mă pot abține, zău așa, tovarășe tâmpit Faure! Râsul mă străbate ca un fir roșu.Își mai amintea cum, la ora 22 fix, când crâșmărița i-a dat afară – tovarăși, s-a făcut ora închiderii, mâine e o nouă zi de muncă, hai, uș cheala – lui i s-a făcut urât să meargă acasă, că oricum ratase apelul de seară ținut pe platoul din fața blocului, așa că s-a întors la institut, să mai stea de vorbă cu minunata oaie, plăsmuită din mâinile talentului său.

S-a furișat pe geamlâcul de sus în sala de recoltare a spermei, s-a dus la animalul care-l aștepta și a început să-i vorbească despre el. Despre cum s-a născut la o ședință de recoltare a spermei pe un șantier hidroenergetic, despre necazurile sale, despre viitorul lui atât de tulbure... Iar oaia îl asculta ca în „Miorița", rumegându-i cuvintele, îndreptând spre el trei rânduri de duioșii, trăgând câte un mic pârț artificial.

Emil iubise dintotdeauna animalele și milita pentru ca viețuitoarele domestice să capete și ele dreptul la o moarte naturală, fiindcă ce hal de inimă duci ca om în piept, dacă

omori găina care te-a servit continuu cu oul ei cotidian, sau văcuța care te-a omenit cu laptele și cu telemeaua... Ori capra, de la care francezii și olandezii se bat ca chiorii în brânzeturi... Sau oița, blânda oiță... Dragostea pentru animale îl străbătea ca un fir roșu, un fir atât de roșu, că părea înmuiat într-o rană deschisă pe vecie.

Apoi, nu știu cum, a găsit aruncată în vestiar o cască de inginer și i-a așezat-o peste cârlionți, gândind că oița semăna cu mămica lui, și a mai găsit două fâșii de steag – unul roșu, altul tricolor – și i-a făcut două podoabe, pentru gât și pentru coadă, să fie cochetă, exact ca mami când îl concepuse pe șantier. Și a mai găsit niște pantaloni decolorați de salopetă, și a socotit că n-ar strica să-i taie cu foarfecele și să-i adapteze pentru piciorușele ei patru, să nu-i fie frig în sala aia de recoltare, mai cu seamă peste noapte, când nu-i de joacă.

Pe toate astea le-a făcut cu migala dragostei sale filiale, și a mai și dat-o cu vopsea roșie pe botic, iar apoi a adormit tun îmbrățișat cu oița, și așa l-au găsit dimineață studenții, când, din cauza hărmălaiei, a trebuit să-și mute culcușul pe o scândură din vestiar, de unde l-a trezit asistentul ăla pirpiriu, care l-a scuturat cu vocea prăbușită în plâns, mergeți în sală, a venit un ștăban de la Partid, vă cheamă, luați aspirina asta, o să vă prindă bine, trezește.

Tovarășul Vasilache tăcea și începea să înțeleagă ce se pregătea sub ochii lui. Cu un tricolor de nuanțe roșii pictate pe față de nervi, activistul îi cobora pictorului blugii, etalând dexteritatea câștigată la casa de copii, când îi trăgea pe ăia micii la el în separeu.

— Vezi cum a împopoțonat oaia? Vezi cum a boit-o cu ruj, cum i-a pus cască de inginer pe cap, eșarfă tricoloră la gât și steag roșu de Partid în coadă? Da' de salopetă, ce zici?

Aflată la câțiva metri distanță, oaia se uita, rujată, distant, la cei trei masculi proști. Avea un aer proletar, combinat cu

puțină cochetărie franțuzească. Peste zulufii din cap, casca albă îi stătea șic, puțin într-o parte. Privind oița cu atenție, lui Vasilache îi veni iar în minte o comparație cu prima lui nevastă, dar o alungă repede, să nu-l treacă din nou râsul, ceea ce i-ar fi fost fatal, în acele momente.

— Deh, tovarășe Scutelnicu, a făcut și el o glumă și nu i-a ieșit! Ce să zic și eu, cu mintea mea cea proastă... Poate că ar fi bine să-i dați un vot de blam, în fața colectivului.

— O să-i dau eu voturi de blam de n-o să le poată duce, efectiv o să-i dau. Adică ce vrea el să spună? Că femeia care construiește socialismul pe șantier – ca ingineră, ca sudoriță sau ca simplă pontatoare – e proastă ca o oaie? Acesta este mesajul artistului? Băi, mama mea a lucrat pe șantier, auzi? Iar de mama nu se ia nimeni! Să vezi ce mi ți-l pun eu acuma să facă.

Ion Scutelnicu îl trase, până în dreptul oiței, pe nefericitul gol de la brâu în jos și conștient tot pe jumătate. Simțind ce urmează, bătrânul comunist Vasilache întoarse capul.

— Dacă nu i se scoală, îl bat până i se scoală. Efectiv îl bat până i se scoală.

Activistul îl așeză pe Faure în poziție corespunzătoare și îl strânse puțin cu mâna stângă de gât, cum auzise că procedează curvele versate prin bordeluri, când erecția clientului o cam dă cotită. Apoi îi băgă mâna dreaptă jos. Membrul intim al artistului căuta zadarnic o vizuină a chiloților, în pragul unei căderi psihice.

Stimulată de strânsoarea care-i creștea în beregată, fața lui Emil se aprindea, împingând din orbite ochii încă plutitori în tulbureala beției. Activistul îi palpa nerăbdător duritatea sexului, fără a-i slăbi beregata:

— Hai, puișor, scoală-te, că avem treabă! Efectiv scoală-te! Încă puțin...

Când fu mulțumit de rigiditatea rezultată, îi culese mica vietate intimă și o introduse în vagina oii.

— Așa, tovarășe, ești un adevărat voluntar. Spor la muncă!

Imediat, scoase pachetul de țigări și-și aprinse una, servindu-l ca un gentleman bolșevic și pe tehnician.

— Ușurel, flăcău, așa, mișcă din curulețul matale păros! Să facem și la tovarășul artist o recoltare de spermă. Cine știe, poate o vom exporta în lume, să se nască și acolo elemente geniale ca matale. Să vedem dacă ți-o mai arde pe viitor de mișcouri! Efectiv să vedem! Nu știai că eu n-am mamă, n-am tată?

— Pe asta nu credeam s-apuc s-o văd vreodată, își mușcă mustața Vasilache, privindu-și prietenul cum se slobozea ca un somnambul în manechinul oii.

La urmă, tovarășul Scutelnicu i-a stins țigara Kent de bucile curului. Încă fuma, la întrecere cu furnalele de la Hunedoara, țigări Kent zvelte și elegante, cumpărate de la cantina „Școlii Interjudețene de Partid".

Acolo unde se formau activiștii adevărați, de care tovarășa țară avea efectiv nevoie.

25.

Tehnicianul veterinar Vasilache, ajutat de Costel, muncitorul său subaltern, primi ordin să-l care pe artist până în sălașul de la subsolul blocului de pe Strada 1 Mai, numărul 55.

Emil Faure era un ou spart într-un mixer, fără să se mai distingă albuș de gălbenuș. Sânge și muci îi spânzurau din nas, formând două mici hamacuri boeme, de culoare alb-roșie. Toate în el se amestecau într-un terci complet și, înainte de a-și da ultimul leșin pe patul unde-l așezară Vasilache și ajutorul său, mai apucă să compătimească eforturile echipei de pompe funebre, în a cărei sarcină vor cădea eforturile de reasamblare a trupului său.

Se pripea: nu așa ușor se moare, pe aici pe la noi.

Cazul lui fu disecat de cadre de maximă competență ale Partidului, într-o ședință extraordinară, beneficiind de prezența constructivă a doi ofițeri de Securitate. Erau în total șase tovarăși, care stăteau așezați în jurul unei mese ovale, lăsând să li se observe de sus rotițele unse ale creierului, în plin travaliu.

Ridurile lui Ion Scutelnicu îi asemănau fruntea cu un gard de sârmă ghimpată. Citi un raport succint, din care reieșea că se impuneau măsuri radicale și, mai ales, discrete. „Europa liberă" și „Vocea Americii", posturile de radio prin care limba bifurcată a capitalismului împroșca otravă în naivitatea urechilor conectate pe unde ultrascurte, nu trebuiau să afle nimic despre condamnatul trimis la electroșocurile reeducării.

Se cerea ca Emil Faure să dispară pe nesimțite, să fie fiert în oală până ce efectiv se evapora. Cu niciun preț nu trebuia căpăcit la vedere, pentru a nu fi transformat într-un disident, într-un martir închipuit, cum erau toți disidenții din țara noastră.

Tovarășul Ion Scutelnicu se angajă să se ocupe până la capăt de acest caz, care ridicase, încă de la debut, sumedenie de dificultăți. Dar el, adevărat comunist, nu dădea înapoi în fața dificultăților. Efectiv nu dădea înapoi.

Atâta de inspirat îi era discursul încât, ca de obicei, își eliberase picioarele umflate din strânsura încălțărilor, oferind posibilitatea degetelor groase să-i însoțească fiecare cuvânt. Organizarea era perfectă, în șosetele neînchipuit de gri. Degetele mari, de dimensiunile unor prune hărăzite cazanului cu țuică, erau marionete legate prin sfori invizibile de coardele vocale, transmițându-și mișcarea spre degetele subalterne.

Și-a încheiat cuvântarea în aplauzele celorlalți, cu un scurt citat, extras din opera exemplarului „Poet și Om" Mihai Beniuc, prototipul artistului comunist, nu ca alții:

Când voi izbi o dată eu cu barda,
Această stâncă are să se crape
Și va țâșni din ea izvor de ape!
Băieți, aceasta este arta!

În vreme ce colegii îi scuturau mâna cu admirație tovărășească, picioarele sale, leoarcă de transpirație, încercau să se fofileze de la intrarea în pantofi. Picioarele nu se lăsau convinse nici de faptul că pantofii păreau croiți din piele de ciobănesc german dresat, care răspundea perfect la comenzile primite de la monturile, bătăturile și unghiile stăpânului.

Ion Scutelnicu așteptă să iasă toți din sală, apoi o șterse și el discret, cu pantofii în buzunarele sacoului de-o eleganță cenușie.

26.

Un ronțăit scurt îi trecu pictorului peste senzori, ca o foaie aspră de glaspapir, umplându-i creierii de neliniște și timpanele de ecou. Era scurtcircuitul care-i amintea că nu se afla singur în cameră, ci împreună cu animalul ce-i fusese desemnat oficial drept gâde. Șobolanul îi mătrășise cântecul izvorât din gâtlejul de ciocârlie care făcea gargară cu mărgăritare. Îi devorase ciocârlia, dimpreună cu oușoarele cuibărite în inima sa caldă și bună.

I se reamintea că sfârșitul se afla colea, la o azvârlitură de băț cronologică, de maxim treizeci de lungimi. Nu mai avea forță să lupte. Artistul îndrăgostit de finaluri se hotărî să întâmpine, cu ospitalitatea-i tradițională, propriul sfârșit. Se lăsă din nou pe spate, survolându-și vizual, pentru ultima oară, de jos în sus, sanctuarul.

Peste tot, măslinuțe de proveniență guzgănească. Era timpul să închidă ochii, sperând c-o să-și revadă filmul vieții, cum citise că li se întâmpla muribunzilor.

Își revăzu, ce-i drept, un început de filmuleț al vieții, dar sub formă de desene animate. În rolul său era o caricatură stângace, care-și pierdea mereu ochelarii și călca în strâchini. Iar Ella nu era decât o grasă balonată, care își acompania fiecare cuvânt romantic cu un sunet fiziologic, terminator pentru orice tentativă poetică.

Întrerupse cu hotărâre vizionarea. Stai cuminte, băiețaș, că se poate crăpa și fără film al vieții. O voce din depărtări îi

chema sufletul, pentru a se alipi sufletului național, apoi celui continental, celui planetar și la urmă celui universal:

— Nu-ți fie teamă, ridică-te, survolează-ți de trei ori corpul, ieși prin gaura cheii, înalță-te la trei prăjini deasupra blocului, rătăcește câteva zile peste locurile care conțin amintiri valoroase pentru tine, iar când vei simți primele osteneli în zbor, te vom prelua noi. Numai nu-ți fie teamă; dacă îți este, s-ar putea să strici totul.

Simplu de zis, dar pe unde să i se elibereze sufletul, pentru a urma tot acest plan? Pe unde să îi iasă din bloc, pentru a se alipi sufletului universal, dacă el dădea ortul popii zidit aici, în apartamentul cu ferestre și uși zăvorâte, unde până și gaura cheii era înfundată ca o ureche plină nu cu ceară, ci cu ciment de Bicaz?

Sau, cine știe, poate că cele ce se spuneau despre suflet erau basme, ceea ce însemna că teoria materialismului dialectic și istoric, atât de dragă Partidului, se adeverea?

Artistul murea de nerăbdare să afle. Avea emoții, mari emoții. Emoții infernale.

Vecinii începeau să foiască, dar el nu-i mai auzea.

27.

De acord, șobolanii sunt stimați de milenii în domenii ca mineritul și transportul pe apă. Fiind înzestrați cu inteligența dezastrelor, precizia lor elvețiană îi anunță pe oameni când s-a făcut clipa de șters putina dintr-un abataj de mină ce se va prăbuși sau de pe vapor ce va pieri în valuri. Mai există, de asemenea, templele hinduse unde, fiind considerați reîncarnări spectaculoase ale oamenilor, șobolanii se bucură de simpatie și protecție. În rest, aceste rozătoare sunt vânate fără milă, din motive asupra cărora nu are rost să insistăm.

În cel mai desăvârșit secret, șobolanilor li se cerea o mână de ajutor, într-un domeniu delicat al României comuniste. Undeva, în tenebrele societății, oameni de vârf alegeau exemplarele cu calități deosebite, pentru a le dresa și antrena, în ideea de a le încredința ulterior misiuni cu un caracter delicat.

Pentru a menține sub control o țară totalitară cu aparențe democratice, nu-ți trebuia doar mână de fier – asta mergea perfect pe timpul stalinismului –, ci și o creativitate în acord cu dinamica vremurilor. În spiritul acestei creativități, lucrau așa-numiții „stiliști ai spaimei", oameni de o mare capacitate intelectuală, capabili să caute și să găsească soluții inteligente pentru păstrarea ordinei și disciplinei în stat.

Stiliștii spaimei nu se caracterizau doar printr-un coeficient de inteligență situat pe piscurile Munților Făgăraș, de unde restul populației se vedea ca o forfotă de acarieni, ci și prin aptitudini de o largă complexitate. Stiliștii spaimei erau fini

psihologi, minunați gimnaști, respectați fizicieni, desăvârșiți lingviști și mai cu seamă eminenți etologi.

Pentru ei, comportamentele speciilor de animale nu aveau secrete. Un colectiv de stiliști ai spaimei foarte apreciat era condus de bătrânul și relaxatul Csaba László, colonel în retragere, specializat cândva în arme chimice.

Când se opriseră la șobolan, stiliștii spaimei mizaseră pe amestecul subtil dintre deșteptăciunea hulitului animal – tradusă, între altele, prin capacitatea de a se adapta în orice mediu, oricât de ostil – și forța sa de a crea dezgust și spaimă în rândurile oamenilor care puneau în pericol bunul mers al societății.

Era o metodă mult mai elegantă decât grobiana pușcărie politică, desființată oficial încă din 1964, dar care putea fi ascunsă în spatele unui delict de drept comun imputat împricinatului. Bunăoară, nu-l arestai pe disident pe motive politice, dar o făceai pentru că furase trotineta unui copil de trei ani. Ca să nu mai vorbim de suprimarea sa, care putea veni în urma unui banal accident la schi, să zicem.

Dar guzganul nu crea orice fel de spaimă, în asta și stătea forța lui, ci o spaimă înzestrată cu potențialul de a se transforma în groază constantă.

S-o luăm metodic.

Culoarea lui gri are o forță de sugestie recunoscută. Gri este culoarea cerului înnorat. Gri este culoarea lipsei de perspective. Gri este culoarea disperării. Gri este culoarea hăului numit depresie. Gri este culoarea dragostei pe care oamenii și-o poartă unul altuia.

Apoi, solzii din coadă, cu preistoricele lor aluzii marine, generatoare de coșmaruri și deliruri, ca în arhitectura barcelonezului Antoni Gaudi.

Apoi, dejecțiile prin care își marchează teritoriul, cu reala plăcere de a transforma tot ce atinge în budă. De aceea, prezența unui șobolan în casă înseamnă și a-ți găsi, când ți-e lumea mai

dragă, pantalonii, cearșaful ori jurnalul intim punctate cu rodul unui tub digestiv de o unică scârboșenie.

Apoi, sumbra amenințare a dinților galbeni, capabili să roadă absolut tot ce întâlnesc în cale, începând cu nervii victimei.

Apoi, capacitatea demențială de a se reproduce, transformând, și din punctul lui de vedere, „cantitatea într-o nouă calitate".

Apoi, însușirea nemaipomentă de a simți prezența otrăvii, evitând-o chiar când este plasată în cele mai apetisante alimente: într-un pește minunat împuțit sau într-o bucată de brânză al cărei mucegai invită la visare.

Ideea folosirii șobolanului ca terorist de apartament venise de la foarte respectatul tovarăș Ion Scutelnicu, iar colectivul condus de Csaba László s-a așternut pe hărnicie. Din primele cercetări, a reieșit clar că niciun cetățean normal al patriei nu putea să reziste unei lungi coabitări chiar cu cel mai ingenuu șobolan, în locuința proprie. În condiții de detenție sau în internatele școlilor, situația putea să șadă altfel; dar în locuința proprie, coabitarea era exclusă. Din start, între om și animal se declanșa o luptă surdă, pentru fiecare palmă de teritoriu.

Cu tot respectul pentru specia noastră, din această încleștare ființa umană ieșea întotdeauna pe scut. Dar superioritatea comunistă a omului nou însemna nu să se caftească orbește cu șobolanul, ci să-l pună la lucru, să-l întrebuințeze ca armă în folosul progresului.

Pentru a se obține de la guzgani o eficiență crescută, ei trebuiau aleși cu atenție, în câteva etape succesive. Prima selecție se făcea pe bază de sex, reținându-se doar femelele, care erau fertilizate artificial, înainte de a fi eliberate în spațiul locativ unde își aveau de îndeplinit misiunea.

Motivul era bicefal: mai întâi, odată cu maternitatea, animalelor li se ascuțeau inteligența și agresivitatea; și-apoi, dând născare puilor, se reproducea implicit și groaza pe care o insuflau

celor ce trebuiau pedepsiți. Era o groază cu progresie geometrică, o groază pe care nici cel mai rezistent psihic ins n-o putea înfrunta.

A doua cernere, mult mai sofisticată, se obținea la capătul unor lungi antrenamente și așteptări. Ea consta în pregătirea unor exemplare solitare, dotate cu capacități fizico-psihice deosebite, capabile să se descurce singure o vreme, știindu-se că șobolanii sunt ființe eminamente sociale.

De fapt, vietățile acestea oribile erau la fel de bine instruite ca niște agenți secreți. În pregătirea lor, statul investea timp, bani și speranțe. Nu trebuie să mire pe nimeni că, la un an de la evenimentele de care vorbim, un lot de 17 asemenea șobolani a fost decorat cu „Ordinul muncii socialiste, clasa a doua". Ar fi meritat din plin chiar „Ordinul muncii socialiste, clasa întâi", dar acesta rămânea rezervat oamenilor.

Munca lor, îndeplinirea misiunilor încredințate de stiliștii spaimei, le dădea dreptul să-și ronțăie liniștit pensia, printre țevile clădirii unde lucra, cu drag și spor, colectivul condus de Csaba László.

În ceea ce îl privea pe colonelul în retragere, el avea o singură ambiție: să își transforme toiagul de pensionar în baghetă de magician.

28.

În apartamentul de la demisolul blocului de pe Strada 1 Mai, numărul 55, o șobolăniță măsura în lung și-n lat cadavrul chiriașului, mirosindu-i și pipăindu-i cu mustățile fiecare centimetru pătrat al defuncției. Semăna cu un angajat conștiincios de la pompe funebre, care știa că niciun sicriu din lume, fie el împodobit cu diamante și catifea, nu putea consola părăsirea unei vieți plasate în comunismul care era „visul de aur al întregii omeniri".

Judecând după expresia-i îndurerată, femela nu părea încântată de statutul de învingătoare în disputa cu pictorul. Îi părea rău că suprimase gargara cu mărgăritare a ciocârliei, dar n-avusese de ales. Ea nu era decât un soldat, care urma strict ordinele primite.

Nici calitatea de viitoare mamă nu părea s-o încânte, deși muncise și luptase din greu să-și încropească un cuib într-un ungher al camerei, adunând planșe, fâșii de pânze, rumeguș, file de cărți și ce-i mai căzuse în labă. Parcurgând, cu pas de topograf, leșul, tânăra șobolănească rămânea, din când în când, pe gânduri, cu o expresie de tristă inteligență pe chip.

Visa și ofta. Visa și pe chip i se citea dualitatea celor care n-au îmbrățișat, din convingere sută la sută, o profesiune de natură secretă. De ce fusese necesară întreaga regie? Ce-avusese ea de împărțit cu amărâtul ăsta?

Duioasa bestioară se apropie de gaura de evacuare, situată la extremitatea tubului digestiv al pictorului. Mirosea, bulversată,

retrăgându-și mustățile, împingându-le iar, pentru a se convinge că nu-și interpretează greșit simțurile.

Nu și le interpreta greșit. Spre deosebire de stârvurile precedente, acesta răspândea un miros particular. Un iz jonglabil – când proaspăt, când ușor alunecat spre alterare – cu chemări neclare spre întinsul zărilor, cu ușoare amețeli provocate de gaze rare, cu amare acreli aduse de începuturile resemnării.

Guzgăniței nu-i era mirosul străin. Îl întâlnise în pruncie, când locuise într-un subsol al unei case aparținând unei tovarășe soprane de la Opera de Stat. Soprana se lăsa vizitată, o dată la câteva zile, de tovarăși în costume gri, care duhneau a rut și aduceau cu ei bunătățuri în sacoșe de plastic. Ca să facă atmosferă, cântăreața aprindea bețigașe îmbătător parfumate.

Soprana și oaspeții săi rareori apucau să se înfrupte din bunătăți, altceva îi interesa pe ei, se prăbușeau pe canapea și-mi era frică să nu-și facă zob oasele, dar din fericire erau elastici ca noi, șobolanii. Și-n timp ce corpurile li se întovărășeau, dispărând unul sub altul, noi le rechiziționam o parte din minunății, începând cu magnificii cârnăciori fini, care n-aveau să-și împlinească destinul pe grătar sau în tigaie.

Am fi vrut să topim tot ce era bun în sacoșe, dar mama ne învăța să luăm puțin de-aici, puțin de colo, oamenii nu trebuie să se prindă de prezența noastră și să ne-aștearnă, pe viitor, capcane și otrăvuri. Mama ne învăța să supraviețuim discret, să ne dezvoltăm mintea și mușchiul, cărând delicatesele pe mătăraia țevilor, până la subsolul unde era cuibul nostru cald și iubitor.

Noi, copiii, ne dădeam în vânt după jocul de-a v-ați ascunselea. Eu ronțăiam tacticos cârnăciorii, dar le păstram intacte pielițele – bucăți de intestine de porc sau de oaie – ca să mă ascund în ele ca în saci și să stau acolo cu orele. Niciodată nu eram de găsit. Încă de copil, se remarca firea mea solitară.

Uitam și de masă, uitam de tot, însă mama mă înțelegea, știa că eram o ființă deosebită, croită nu după un tipar anume,

ci după o lipsă de tipare. Frățiorii mă necăjeau cu hârjoana lor, nu pricepeau nevoia mea de solitudine, de visare, de neant.

Mă tupilam în mațul de porc sau de oaie ca într-o galerie de mină părăsită, mă ghemuiam și-mi invocam fantasmele. Atâtea lucruri grandioase simțeam că pot împlini! Sculptură în lemn – mă tulbura lemnul ușilor, al mobilei –, sculptură în os... Pictură cu vârfurile de pensulă ale mustății, pe care le scăpam intenționat în cenușă, ca apoi să umplu cu imagini cartoanele albe...

Copilăria se termină în general brusc. A mea s-a terminat după ce tovarășa soprană a plecat într-un turneu în străinătate și nu s-a mai întors. Atunci am aflat că tovarășii care o vizitau erau din branșa celor ce semnau aprobări pentru excursiile turistice externe, pentru conferințele oamenilor de știință, pentru turneele artiștilor. Se vedea că pe cântăreață altceva o interesase, nu bunătățile aduse de bărbați în sacoșe. Mă înșelasem în privința ei: era o femeie inteligentă, care-și căpăta cum putea viza de plecare din țară. Un artist rebel, cum trebuie să fie un artist adevărat.

Mirosul camerei sale mi-a stăruit mult timp în nări. L-am întâlnit din nou aici, în chilia asta de subsol.

Locuința solistei a fost în mare viteză repartizată unui fotbalist din echipa națională, care și-a făcut încălzirea ședерii printr-o deratizare amănunțită. Am fost singurul membru al familiei care a reușit să scape cu viață.

N-am crezut că setea mea de singurătate îmi va oferi o profesie, un destin. Nici bine nu m-am maturizat, că am fost capturată, remarcată, anesteziată, măsurată, observată, antrenată, călită. Astăzi, tovarăși cu greutate îmi încredințează misiuni care îmi pun calitățile în valoare, făcându-mă să mă simt apreciată și respectată. Munca mea este una de răspundere. Abilitățile, pornite în dezvoltare odată cu jocul de-a v-ați ascunselea din copilărie, mă recomandă pentru misiuni tenebroase.

Cu toate astea, mă simt deseori vânată de un sentiment de ratare. Chemările artei nu au dispărut cu totul pentru mine. Le-am simțit redeșteptându-se în aceste ultime ore crâncene, când am avut din nou de-a face cu un creator. Cu unul adevărat. Cu un rebel.

Mustățile animăluțului periau gura întredeschisă a lui Emil Faure, ca pământuful pregătit pentru bărbierirea cadavrului. Noaptea de zbucium, de dinaintea morții, amprentase cavitatea bucală a artistului cu izuri îmbietoare. Dinții, mâncați din loc în loc de neglijență stomatologică, demonstrau că în sistemul sanitar socialist era mult loc pentru mai bine. Limba îi zăcea ca o lespede, vânătă și grea.

Boticul animalului fremăta, dezvelindu-i incisivii perfect sănătoși, spre deosebire de ai lui Emil Faure. Dinții îi păreau îmbrăcați ba în viplă, ba în aur. Imaginile copilăriei i se învârtoșau în minte. Interiorul plin de mistere al pictorului o atrăgea, ca o expediție prin secretele unei mine părăsite. Galeriile lui subterane o captivau cu întunericul lor, o sorbeau cu forța unor aspiratoare casnice marca „Practic" sau „Ideal", cărora li se făcea publicitate abundentă pe ultimele pagini ale almanahurilor de sfârșit de an, foarte căutate de șobolănițele gravide, pentru a-și amenaja, cu paginile lor, cuiburile. Simțea aceeași spaimă fascinată, încercată în copilărie, când începea să se joace cu mațele rămase de la cărnăciorii delicioși, aduși de coloneii și activiștii care se întovărășeau cu soprana.

Tot un fel de joacă se înfiripa și acum, dar o joacă de altă natură. Gura, ca o fereastră crăpată, o ispitea tot mai mult. Să intre măcar puțin, să vadă cum e. A-șaaaa! Ohhhh!

Era beznă și era bine.

Orificiul bucal creștea în diametru, făcându-l pe bietul Faure să capete fizionomia unui șarpe boa, care se încumeta să înghită un animal cam mare pentru posibilitățile sale.

Guzgănița se afla în transă, cu ochii scăpărând ca luceferii. Nimic n-avea s-o mai intereseze de acum încolo, în afara frăției cu artistul mort.

Mai du-te dracului, lume stupidă și crudă! Vreau să mă înfrupt din porția de miracole care mi se cuvine!

Doar codița solzoasă mai zvâcni de câteva ori în aerul camerei, ca un fel de tiflă de argint, adresată tuturor celor ce rămâneau, fără regrete, în urmă.

29.

Blocul de pe Strada 1 Mai, numărul 55, oftă adânc, smulgându-și oftatul din subsol. Se înclină puțin din mijloc, ca și când ar fi vrut să-și astâmpere un nucleu de durere în stomac, ceea ce îi transformă oftatul într-un geamăt mormăit. Câteva geamuri de la ferestrele etajelor superioare se făcură țăndări, în contact cu asfaltul împrejmuitor, neantrenând însă niciun strigăt uman, care să trădeze vreo spaimă a colectivului de locatari.

Imobilul suferea pe cont propriu și încerca să-și regăsească echilibrul, tulburat strașnic, în ultimele ore. Singur își regla funcțiile organismului, fără să-i afecteze pe locatari, deși pe cei care-i sălășluiau interiorul îi cam durea la bască de problemele lui.

Înainte de a-și reveni din spasmul său greu, clădirea strănută de câteva ori, din tot năduful bojocilor. Ușa de la intrare se deschise sub forța suflului bronhic, făcând loc unei meduze grobiene, care străbătu văzduhul ca un meteorit și se așternu pe asfalt, la o depărtare impresionantă, de vreo 25 de metri.

25 de metri! Pentru bloc, era un record personal egalat, dar gestul în sine nu bătea cu nimic la ochi, într-o țară unde a scuipa pe jos rămânea una din puținele modalități de protest împotriva îngrădirilor de tot felul. Cetățenii patriei scuipau en-detail, în timp ce imobilele supraetajate sau întreprinderile socialiste scuipau, în mod logic, cât pentru întreaga listă de locatari sau pentru tot colectivul de oameni ai muncii.

Un freamăt de voci și de pași repezi se auzea îngrămădindu-se spre ieșirea din bloc. Locatarii – bărbații în pantaloni scurți,

pantofi de sport și maieuri; femeile purtând sutiene regulamentare pe dedesubt – se grăbeau la înviorarea de dimineață, aliniindu-se instinctiv pe mica pajiște de beton, care slujea matinal de spațiu de gimnastică, iar seara de platou pentru apel.

În teniși chinezești, chiloți de sport și cu o diagonală tricoloră trasă peste tricoul de-un cenușiu lălâu, administratorul uscătiv Vladimir Plăcintă dicta mișcările, ținând lista nominală a locatarilor în mână, pentru a le bifa prezența și a le nota – pe o scară de la unu la zece – exercițiile:

— Unu, doi, trei, patru! Locatarul Savin, genunchiul drept mai sus! Chiriașa Dominte, ochii larg deschiși, privirea mai optimistă! Unu, doi...

Oscilând între inerția plumbuită a somnului și detenta unei noi zile, trupurile se desprindeau de la sol, săreau și se flexau, se arcuiau și se încordau, la început ușor, apoi cu oarecare convingere, continuând cu determinare, repede, mai repede, burzuluindu-se gata să se rupă din mijloc, din genunchi, din coate. Exercițiile fizice se tranșau cum se tranșează porcul după sacrificare, folosindu-se de la ele tot ce se putea folosi.

Emil Faure avea propria interpretare a acestei gimnastici. După el, exercițiile pentru brațe erau necesare, căci brațele se foloseau la muncă, pentru a căra sacoșe și pentru aplauzele adresate realizărilor măreațe ale țării. Exercițiile pentru picioare aveau importanța lor, întrucât mersul pe jos se convertea în aurul sănătății și, în plus, combustibilul destinat transportului în comun se impunea economisit.

Dar partea leului revenea exercițiilor pentru coloana vertebrală, deoarece coloana putea să cedeze în orele interminabile de stat în poziție verticală, la demonstrațiile oamenilor muncii sau la cozile formate pentru procurarea diferitelor bunuri. Coloana era esențială, o coloană corespunzătoare fiind flexibilă, adaptabilă, fabricată din cel mai bun aliaj de oțel și elastic de la chiloți.

— Unu, doi, trei, patru! Palma stângă peste palma dreaptă! Unu, doi...

Dacă cineva ar fi putut citi lista din mâna administratorului Vladimir Plăcintă, ar fi remarcat că numele Emil Faure (în paranteză, Vasile Buliga) nu mai apărea menționat, de parcă nici nu ar fi locuit acolo.

Pe trupurile unora dintre gimnaștii dimineții înfloreau picături de transpirație, care se împreunau cu stropii ploii venite din senin. O ploaie ce numai de vară nu părea, deși era buricul tovarășei Iunie.

O ploaie de primăvară, în toată regula. O ploaie inexplicabilă.

Din proprie inițiativă, calendarul se dăduse înapoi cu o lună, preț de o dimineață, pentru ca Emil Faure să poată muri cum se cuvine să moară un artist ca el: în luna Mai.

Riscând să fie pedepsit exemplar, calendarul își manifesta solidaritatea cu cel mai iubit subsolist.

Partea a doua:

Scriitoarea de lozinci Mihaela Gârneață

1.

Trecuseră patru zile de la lupta lui Emil cu șobolanul.

Mihaela Gârneață era realmente îngrijorată de tăcerea care se prelungea dinspre el. În binomul lor, funcționa convenția de a nu se vizita neanunțați; dar îngrijorarea i se transforma în alarmă, constatând că artistul dispăruse de pe toate planurile, inclusiv de pe cel telefonic. Suna la el și iar suna, dar impulsul telefonic pleca tot mai împleticit, pentru a se reîntoarce complet dezumflat.

Dorul îi era dublat de o prognoză intimă, care tindea să îmbrace straie negre. Femeile, mai ales cele trăitoare în socialism, aveau un simț aparte, semnalizator infailibil al pericolelor care pândeau la tot pasul.

Acest simț îi ordona Ellei să-l caute pe Emil, până nu era prea târziu. O luă pe ocolite, încercând întâi la institutul zootehnic unde fusese angajat, sperând că revenise la lucru după ce căzuse pe scări – hm! – și se acoperise de belituri și de entorse. Dar portarul îi spuse că lipsea, fiind încă în concediu medical.

În drumul ei spre negru, îngrijorarea sa îmbrăca, deocamdată, straie gri-șobolan. În mod cert, timpul nu trebuia prăpădit. Mai era însă ceva, în afară de acest indiscutabil simț mereu treaz al femeii socialiste.

Cu o zi în urmă, Ella îl întâlnise pe activistul acela ciolănos, Ion Scutelnicu, cel care îi perpelea zilele lui Emil, că săracul de el îl poreclise Ion Scutește-mă.

Acesta sorta plin de importanță pancartele destinate apropiatei vizite de lucru a Tovarășului la fabrica de rulmenți, în

timp ce ea își preda alături, pe bază de bon, suma de lozinci pe care le scrisese, în ultimele 15 zile. Fiecare pancartă pictată de mâna Ellei – condusă de talent și de adânca-i simțire comunistă – urma să primească un punctaj, în funcție de care se stabilea sporul lunar ce i se cuvenea la plata retribuției.

Pentru câteva clipe, privirile li s-au întâlnit; dar, spre deosebire de alte dăți, au ricoșat ca niște bile de popice, lovite cap în cap. Temutul activist n-a mai tachinat-o, ce-ți mai face tovarășul Vasilică, fiindcă el nu-i spunea lui Emil pe numele artistic, ci pe cel din buletinul de identitate, Vasile Buliga. Nici n-a mai invitat-o, ca de obicei, vărsând un borcan de dulceață peste cuvinte, la un suculeț de portocale „Ci-Co", la o cafeluță cu ciocolățică sau la un lichioraș de ananas, importat din Cuba prietenă. Nici nu s-a mai oferit s-o repeadă cu limuzinuța sa gri oriunde îi poftea inimioara, chiar și la o ierbuță dacă nu verde, măcar verzuie. Nici nu i-a mai spus, amenințând libidinos cu degetul lui muncit, cândva, tovărășico, eu tot o să te răpesc, în conformitate cu indicațiile prețioase ale inimii mele. Dimpotrivă, abia a salutat-o, găsindu-și treabă grabnică în altă încăpere.

Al treilea ochi al Ellei sesiza cu ușurință orice musculiță de pe căciulă. Pe căciula activistului, sforăia cu burta în sus o coană muscă gigantică. Era semnul că ea trebuia să plece imediat spre Emil.

Urgent, în clipa asta. În mod sigur, el zăcea fără cunoștință și avea nevoie de ajutor. În cel mai bun caz.

2.

Fiind atâta urgență, era nevoită să folosească vehiculul ei secret, exclusiv noptatic, în care până atunci se plimbase doar când orașul era cufundat în somn, beneficiind de clandestinitatea adusă de stingerea iluminatului public, la ora 22. Era un mijloc de locomoție unic în felul său, „sui-generis" cum ar fi zis strămoșii latini, care ilustra perfect spiritul mereu inventiv și cutezător al neamului nostru.

Un mijloc de locomoție cu capacități sesizate și probate doar de Ella, singura care îi intuise potențialul. Un mijloc de locomoție pe care intenționa să-l propună spre avizare, la momentul oportun, pentru a fi folosit pe scară largă, în scopul de a se economisi atât de prețiosul carburant național. Din păcate, România socialistă nu era încă pregătită pentru acest mod simplu și economic de mișcare. Dar ziua lui va veni, cât de curând.

Vehiculul Ellei era făurit din materia primă scuipată pe jos de blocurile de locuințe și de întreprinderile socialiste. S-a văzut că a scuipa rămânea o activitate de bază la nivel național: scuipau oamenii muncii, dar scuipau și imobilele în care aceiași oameni ai muncii locuiau sau munceau.

Însă numai Ella descoperise că saliva ejectată generos de clădiri, după ce se solidifica, în anumite condiții de presiune și temperatură, căpăta calitatea excepțională de a aluneca pe asfalt, apoi de a decola și zbura, pentru a străbate prin aer, în doar câteva minute, distanțe impresionante. Vehiculul Ellei era ferm și sigur ca o placă de skateboard pe uscat; era suplu și unduitor ca o placă de surfing, prin aer.

Incredibila zestre dinamică a salivei fusese marea ei descoperire și rămânea un secret, știut doar de ea și de Emil Faure care, deh, căpătase tot dreptul să-i cunoască secretele.

De aceea nu-l sictirea pe Ion Scutelnicu. Într-o zi, la o cafeluță, îi va împărtăși taina. Receptiv cum îl știa, creativ totodată, el va găsi modul cel mai potrivit de a o propune forurilor superioare, spre a fi avizată și produsă în serie. Iar la urmă, Președintele însuși o va felicita și-i va petrece în jurul gâtului „Ordinul muncii socialiste, clasa întâi". Totul era să îngenunchezi ideile preconcepute, căci deși toată lumea scuipa pe unde apuca, aceeași lume strâmba din nas, când nimerea peste scuipați străini.

Ella era un pilot fără cusur, adunase nenumărate ore de zbor, și-i reușeau chiar funde prin aer, looping-uri de mare virtuozitate, înfiptă în șaua scuipatului care-o purta lin – fără să se destrame, ca un covor țesut din fir magic – pe deasupra orașului, peste bătrâna carapace a sinagogii, peste tigaia stadionului, unde meciurile de fotbal se prăjeau nesănătos în untură animală, peste parcurile cu îndrăgostiți care, hm, ca toți îndrăgostiții... Căpătase dexteritate: se arunca voluptuos pe masa expectorată, își fixa picioarele în niște chingi speciale și, după câțiva metri de lunecuș, o mână supranaturală o fura solului, ridicând-o spre altitudini de unde totul se vedea mic. Iar ea se înălța ca o pasăre kiwi, până la glezna groasă a copacilor, până la umărul lor frunzos, apoi sus, tot mai sus, până ce pasărea kiwi se prefăcea în vultur pieptos...

Așa cunoscuse ea progresul sportiv, abordând piruete de campion, împletind dantele cu andrelele butucănoase ale picioarelor, tot mai stăpână pe inteligenta sa moluscă aeropurtată. Când plutea prin aer, i se umplea sângele cu veverițe, pe care le boteza ba Ludmila Ivanovna, ba Ana Mihailovna, nume de cod cum nu se poate mai potrivite pentru niște veverițe de văzduh.

La urma urmei, Ella era și ea doar un copil.

3.

Își plasase în timpul nopții, de două ori pe săptămână, programul de navigare aeriană, departe de vizorul urzicat al opiniei publice, survolând urbea ce dormea pe ea, respirând puturos. Ella tăia aerul nopții, împingându-l în spate, și doar o pipă între dinți îi mai lipsea, pentru a fi aidoma unui neînfricat căpitan de corabie, pălmuit de vânturi, murat de furtuni, răscopt de soare. Era mândră de corabia în care plutea, mândră că al ei fusese ochiul pionier care văzuse că poate trage așa un folos dintr-un deșeu fiziologic, dezagreabil în aparență.

Doar ea observase că scuipatul putea fi refolosit într-o direcție nouă, cutezătoare, nemaivăzută. Desigur, nu fusese prima care remarcase cât de aprins se scuipa prin părțile noastre, cât de energic, de profesionist. Nu fusese prima căreia îi sărise-n ochi trista realitate că până și îndrăgostiții întâi fericesc trotuarul cu meduze bucale, și-abia apoi purced să se pupe, ca și cum – vezi bine – una n-ar merge fără cealaltă.

Se știe însă că, în spatele marilor descoperiri ale lumii, stă deseori întâmplarea. Întâmplător își descoperise și Ella trotineta de văzduh, într-o zi când, zorită să-și încaseze retribuția, a călcat într-un scuipat și a fost gata-gata să-și rupă gâtul.

Așa s-a născut IDEEA.

De câteva ori, se întovărășise în raiduri cu Emil, care simțise și el neastâmpărul veveriților din sânge. Prima dată, artistul îi cuprinsese Ellei, cu toată deschiderea brațelor, talia generoasă, lipindu-se de pernele moi de pe spate, cu dubla gleznelor prinse

în chingi, minunându-se copilărește ce mai e și asta, salivă expandată, uite-o cum plutește ca un covor din basmele arăbești sau ca-n romanul *Un veac de singurătate*, al mustăciosului Gabriel Garcia Márquez, prieten de suflet cu fumătorul de havane Fidel Castro, tovarășul nostru.

Și stându-i în gât respirația, menținându-și cu greu echilibrul, când ea schimba direcția de deplasare, flexându-și din genunchi jamboanele, reducând viteza din șurubăria rotulei, mutându-și de ici-colo, în recipientul trupului, bila de plumb a centrului de greutate.

Tăceau și pluteau, el regretând că nu purta plete, pentru a le lăsa peșcheș curenților de aer, care probau o vrednicie tămăduitoare, eutanasiindu-i cearcănele, lipsindu-l de paralizia parțială, turnată de nesomn în reacțiile noastre.

Spre deosebire de Emil, Ella își purta cearcănele cu semeție, fără să le ascundă:

— Cei de la Partid trebuie să vadă că munca mea de scriere a lozincilor mă solicită, mă frământă și îmi provoacă nesomn. Cearcănele dau bine în activitatea mea. Cu ele, obțin mai ușor sporuri la retribuție și la zilele de concediu.

Ceea ce era cu totul adevărat. Tot de dragul adevărului, trebuie spus că, în cearcănele acelea, nesomnul se prepara adesea în amestecuri cu vodcă și coniac. Dar ce era rău în asta?

4.

Intuiția Ellei îi ghida gândul spre o nenorocire ce i s-ar fi putut întâmpla sufletului ei pereche, dacă e să deviem, pentru o clipă și doar în glumă, de la linia materialismului dialectic și istoric, care nega hotărât existența sufletului. O zi-două, hai, se-ntâmplase ca el să se taie complet de lume, mai ales când inspirația îl supunea la cazne. Dar patru zile erau prea mult. Imposibil să reziste atâta amar de vreme fără s-o audă, s-o vadă și s-o simtă.

În apartamentul ei de la mansardă, Ella își îmbrăcă în fugă bluza și pantalonii de trening, completați cu o pereche de tenișii puțin destrămați în vârf. Pe cap, era pregătită să-și tragă o cască urecheată de piele, ca să suporte fără urmări vârtejul schimbărilor de presiune din aer. Flocăi un sertar plin cu hârtii, scoțând un binoclu pe care și-l petrecu în jurul gâtului, ca pe un laț.

Alarmată, dar rămânând femeie chiar și în acele momente, poposi în fața oglinzii de la baie, pentru a-și rări micile buruieni de pe buza superioară, ca să poată fi pupată fără riscuri, pielea fină a lui Miluță având darul rapidei iritări. În fața oglinzii mahmure, ochea firul, îl prindea între unghii și-l desțelenea într-o clipită. Doar câte-un firicel mai june nu-și accepta soarta și se retrăgea tiptil spre bărbie, apoi spre gât și spre americile libertății: sfârcurile, abdomenul... Și, la urmă, în acel eldorado visat de orice fir de păr, indiferent de vârstă: patria pubiană, unde totul era posibil. Ella observa de obicei aceste tertipuri,

dar se făcea că plouă. Îi plăcea să știe că trupul ei constituie un cumul de inteligențe, unde fiecare sector își ducea propria luptă pentru emancipare.

Se privi, mândră și autocritică, în oglindă: o femeie despre care se putea spune că-i concepută nu la beție, ci mai curând la indigestie. Gușată, cu tenul uleios, pus în valoare de mici puncte negre. Nasul cam strâmb din șale, urmare a unui pumn recepționat, într-o practică studențească pe șantier, de la un excavatorist beat, care o confundase cu soacră-sa. Fruntea, pe care lozinca „Partidul-Ceaușescu-România!", scrisă cu litere de-o șchioapă, ar fi încăput doar înghesuită din umeri și împinsă de la spate. Totul încadrat de o ramă din păr prost ondulat, de culoarea cânepei de calitate inferioară.

Totuși, acest chip – mai curând de patroană de bordel, decât de comunistă cu muncă de răspundere – avea pentru Emil Faure o atracție irezistibilă: ochelarii. Și nu pentru că și el era un ochelarist.

Când în preajmă îi apărea o purtătoare de lentile cu nu contează câte dioptrii, el nu mai răspundea pentru actele lui. Voința sa primea în vână înțepături neiertătoare de ac, prin care i se injectau cele mai tari halucinogene. Pentru el, ochelarii femeilor erau un portjartier facial. Ce păcat că purtătoarele acestor podoabe erau atât de rare în scumpa noastră patrie! Ce păcat că urmașele Evei socialiste transformaseră darul miopiei într-un mic complex de inferioritate!

Pe orice femeie cu ochelari, Emil Faure ar fi urmat-o până la capătul lumii. Desigur, ulterior ar fi făcut cale-ntoarsă, dar de urmat până acolo, ar fi urmat-o. Drept dovadă, acest desăvârșit estet niciodată nu dezbrăca total o ochelaristă, permițându-i să-și păstreze, chiar și în deplinătatea goliciunii, ramele pe față.

Ella, ochelaristă de cursă lungă, coborî zbughind scările, cu tăblia aerodinamică, fabricată din scuipat pur, ținută la subsuoară,

ca o placă de skateboard, ca o placă de surfing. La gât, binoclul i se bălăngănea ca un pendul care măsura clipele.

Ea, locuind la mansardă; Emil – la demisol. Extreme care se atrăgeau, ca o nouă dovadă că erau hărăziți unul altuia.

În câteva clipe, puse piciorul alergător pe asfaltul nesigur al străzii.

5.

O grăsancă mâncând pământul, în zi de iunie, cu o cască de piele neagră pe cap, bate întotdeauna la ochi; dar pe Ella panica o muncea prea tare, ca să-i mai pese. Era pregătită de zbor, cu pulsul izbindu-i ca berbecele în pereții venelor, gata să le facă ciur. Doar faimoasa jivină sexuală din patrimoniul artistului Faure o mai făcea să gâfâie într-un asemenea hal, dar aia era altă vorbă. Dacă nimic rău nu i se-ntâmplase blândului ei Miluță, va gâfâi din nou, în brațele sale păroase, peste cel mult jumătate de oră.

Se bucură instantaneu când observă că mica alee de pe laterala blocului, unde începea pista folosită de ea la decolare, era liberă. Micul ei covoraș zburător, ținut matern la piept, sclipea în bătaia primelor lumini diurne. Mărunte fragmente multicolore se evidențiau în masa expectorată, asemenea unor gâze nevinovate, prinse în pastă de chihlimbar. Dacă i-ar fi remarcat cineva mijlocul de locomoție, sclipind ca un scut de metal, nu i-ar fi ghicit originea.

În câteva clipe va fi în aer, acolo sus, de unde toate se văd mici. Trebuia doar să-și așeze prețul fermecat pe asfalt, să-și fixeze întâi piciorul drept ca într-o trotinetă, să-i dea un impuls de plecare cu stângul, să împingă pământul în spate... Iar după vreo zece metri de alunecare pe alee, piciorul stâng să ia loc alături de confratele său drept... Și după aia, să alunece cu viteză, să se desprindă, să se înalțe și să zboare, să zboare, să zboare...

Ella porni, cu inima în talpă. Viteza îi creștea cu fiecare metru, forțând-o să-și coboare urechile căștii de piele. Își aminti cum, la prima ei cursă, când descoperise întâmplător acest mirific mod de a zbura fără aripi, înjurase ca pe șantier, crezând că nimerise cu piciorul pe o coajă de banană.

Coajă de banana... De unde atâtea banane? Țara noastră era, poate, o republică bananieră, dar fără banane.

Știa că era o imprudență să circule ziua, când putea fi reperată ușor în trafic și vânată de echipajele Miliției, dar nu mai avea timp pentru prudență. Până să obțină viteza care s-o ridice de la sol, urcă și coborî pe aleile lăturalnice ale cartierului, strangulând viraje în ac de păr, dând senzația că e gata-gata să cadă lată, imediat răzgândindu-se, ca-ntr-o cursă maniacală de schi pe mare, când te-atacă valurile, te lasă și te iau, ca o migrenă, ca o iubire, ca o angoasă.

Ella se strecură printre mașinile împietrite între blocuri, ce aminteau, prin praful depus de trei dește pe ele, că rația de benzină nu depășea 20 de litri lunar, ce naiba să faci cu ei. Trecu de mașinile-statui în pragul vitezei de decolare și intră cu forță în intersecția cu Bulevardul Republicii. Două automobile „Dacia 1300" scrâșniră furios din pneuri ca să n-o izbească în plin, declanșându-le șoferilor suveicile vocale, care începură să oscileze între parcela sexuală și cea religioasă.

Dinspre mașinile oprite intempestiv, zburau spre Ella pietroaie verbale care, din fericire, n-o atingeau. Dacă ar fi atins-o, cu siguranță că ar fi doborât-o:

— Paștele mă-tii, curva naibii!

Pietroaiele verbale nimeriră în schimb peste un echipaj de Miliție, aflat în patrulare. Sirena mașinii oficiale mugi lung, asemenea unei vite însetate, de o rasă nouă, vopsită în alb și albastru. Autoturismele din trafic semnalizară dreapta, oprind slugarnic și regulamentar lângă vipușca trotuarelor.

Milițienii o zăriseră pe Ella și o atenționau să tragă pe dreapta, să-i întocmească proces-verbal, să-i facă morală, să se dea cocoși, să-i ceară permisul de conducere, s-o ducă la secție, ea să-l sune pe tati, care să strige la ei, lăsați-mi fiica în pace, ei să răspundă scuzați-ne, să trăiți, tovarășe director, n-am știut, bine, tovarăși, altădată să știți. N-avea timp nici de-un sfert din toate astea.

Unul dintre milițieni ieși din mașină, cu o pâlnie la gură:

— Oprește pe dreapta, tovarășo, oprește imediat! Alo, se aude?!

Trecătorii, amuțiți din mers, nu-și mai meritau numele de trecători. O băbuță, care revenea victorioasă de la o coadă alimentară, își făcu semnul crucii, strângând la piept sacoșa cu zahăr și ulei. Câțiva elevi priveau, amuzați, bucurându-se că vor avea ce povesti în clasă, în timp ce un medic stagiar își pregătea trusa de intervenție, dornic de afirmare. Putea fi momentul vieții lui, dacă cineva va binevoi să facă un stop cardiac sau să-și rupă gâtul.

Milițianul continua să strige în pâlnie:

— Opriți-vă, stimată tovarășă umflată! Graso, stai! Putoarea dracului, pun eu laba pe tine! Stop, băga-te-aș în tovarășa mă-ta!

Cuvintele – reci și iuți – păreau șuierate pe țeava pistoletului său de la cingătoare. Celălalt agent se hotărî să treacă la lucruri mai serioase, căci cazul devenea grav. Un glonte de avertisment, tăios și ferm ca o lamă de bisturiu, străpunse țesutul adipos al văzduhului. Elevii chicotiră, iar bătrânica lăsă sacoșa să i se prelingă, pentru a duce mâna dreaptă la gură, cu un gest care îi enerva foarte tare pe cei doi nepoței rămași acasă.

Ella știa că gloanțele sunt oarbe, așa că nu-și făcea griji, continuându-și deplasarea pe săniuța ei salivară. În sfârșit, prinse viteza adecvată, la care familiara mână supranaturală

obișnuia s-o fure de pe scoarța terestră și s-o înalțe la cer. Pentru ca detenta să-i fie mai explozivă, inspiră cu nesaț câteva butelci sănătoase cu aer. Instantaneu, se desprinse cu un metru de sol.

În câteva clipe, se ridică zdravăn în aer, pe covorașul ei fermecat, pe care nu-l suspecta nimeni că-i țesut din fibre de salivă.

6.

Întreaga asistență stradală – simțitor crescută numeric, în doar câteva mărunte minute – ridică ochii smeriți, ca și cum s-ar fi cărăbănit la ceruri un înger, pe care-l avusese la îndemână, fără a ști să-l prețuiască. Bărbații își netezeau hainele, femeile murmurau mare-i împărăția ta, Doamne, elevii se uitau prostiți la sfânta planturoasă, care zbura gigantic, asemenea unei gâște sălbatice îndopate cu steroizi. Câțiva câini de pripas se îndepărtară scheunând, ca niște instrumentiști lamentabili, goniți în șuturi de la nunta unde cântaseră fals.

Cei doi milițieni își băgară, cu inima tremurând puricește, pistoalele în teacă, încercând să-și amintească măcar începutul rugăciunii „Înger, îngerașul meu", singura pe care o învățaseră cândva, de la bunicuțele lor de la țară. Dar din borșul creierului nu răzbătea decât distihul „Eu sunt mic, Tu fă-mă mare, / Eu sunt slab, Tu fă-mă tare!"

Prea puțin pentru groaza care le îndoia cu pișoarcă măduva, făcându-i să li se fâlfâie de tot ateismul științific, de întreg materialismul dialectic și istoric. Li se rupea democratic în paișpe și de Partid, și de Conducător, și de comunism, visul de aur al întregii omeniri. Sanchi vis, sanchi omenire... Fuseseră cât pe ce să ciuruie o sfântă, doar asta mai conta pentru ei. O insultaseră: curvo, tovarășo umflată, putoarea dracului...

Cum să-i spui „tovarășă" unei sfinte? Ce, ne-am tocit coatele împreună, pe băncile liceului și facultății de specialitate?

Portavocea își spânzura mutenia de mâna miliţianului până adineauri guraliv, privitor pierdut spre cer, la sfânta care zbura cu picioarele-i grăsulii pe-o bucată de mochetă astrală, toate păsările făcându-i temenele și escortând-o ca niște gărzi devotate, cum nu sunt și nu vor fi niciodată gărzile care-l apără pe boul de Președinte, cu ateismul lui diavolesc băgat ca un supozitor în fundul curului. Păsările cerului i se așezau la subsuori, înlesnindu-i zborul în lupta cu sacrele ei kilograme.

Miliţienii se uitau la ea cu veneraţie. De acord, era o sfântă mare cât un crucișător; dar, la sfinți, fizicul exagerat dă foarte bine, să ne gândim doar la tovarășul Budha, secretar general al religiei sale, rotund ca un butoi care înghițise alt butoi.

Din senin, în mijlocul mulțimii apăru un călugăr bărbos, care începu să bată mătănii și să-și smulgă în tăcere părul slinos din cap.

Fără să intuiască măcar o fărâmă din impresia copleșitoare pe care-o lăsa pe pământul ostil, Ella dispăru după un nor. Privind în jos, la miliţienii care deveneau tot mai mici zgâindu-se în urma ei, o apucă dorința de a înjura ca pe șantierele unde lucrase vară de vară, în timpul studenției, pentru a-i da satisfacție lui tati, care vroia întâi s-o călească pentru viață, ca apoi s-o scutească de asprimile aceleiași vieți. Avea chef de-o înjurătură cu aburi proaspeți, de o suduială hrănitoare și sănătoasă, de o pâine vocală scoasă cu lopata de la cuptor. Să înjure lumea asta potrivnică, s-o înjure de mamă și de tată, de Marx, Engels și Lenin, de Partid și de U.T.C., de Cel mai iubit fiu al poporului și de matracuca de nevastă-sa. Să înjure și, la urmă, să scuipe, să stupească tămăduitor, curățind din ea tot răul.

— Ah, ’tu-ți marxul, engelsul și leninul mă-tii de lume jegoasă! Futu-vă Conducătorul și Conducătoarea în fundul curului, labagii și labagiste ce sunteți!

Păsările din înalt, singurele care-o puteau auzi, n-au mai putut savura întregul înjurăturii, deoarece, pe neașteptate, în

voce îi sui o horcăială care-i amuți cuvintele. Era o fierbere atroce, de coș vulcanic, era dorința nestăpânită a unui stupit magistral de a ieși la suprafață:

— Hrrr! Hrrr! Hrrrrrrrr!

Stacojie la față, grăsanca zburătoare sfâșie, cu suflul ei năvalnic, țesătura norului care-o acoperise salvator, pentru a arunca spre lume o magistrală exteriorizare de scuipat. Înjurătura tăcuse, luând forma pamfletului salivar.

Stropii bucali se divizară, fără să rupă însă legătura dintre ei, astfel încât în aer se vedea plutind ceva de forma unei parașute străvezii și urzicătoare, un soi nemaipomenit de meduză de văzduh, ce se apropia ușor de sol, atingând asfaltul într-o mutenie plină de groază.

— Chiloții sfintei! – șopti călugărul, cu chipul luminat, ca și când o veioză, ascunsă în barbă, amenința să-i aprindă fășicurile de păr slinos.

— Chiloții sfintei! repetară în transă milițienii, pe care sudoarea cobora în torente.

Nimeni nu cuteza să atingă rufa naufragiată pe trotuar. În urma ei, din înaltul norului, câțiva stropi sărați căzură pe asfalt, spărgându-se în clinchet de cristal.

Milițienii și călugărul se priviră ca trei frați și se îmbrățișară, cu fețele sfințite de lacrimi.

7.

În aceeași seară, „Radio Europa Liberă", citând martori oculari ai evenimentului – martori care, din motive lesne de înțeles, nu-și puteau declina identitatea – a vorbit deschis, în studiourile sale, despre norul care-o acoperise, ca un văl, pe misterioasa sfântă, probabil noua protectoare divină a țării, ajutând-o astfel să scape de gloanțele neiertătoare ale trupelor milițienești, sosite în număr impresionant la fața locului.

Comentatorii postului au acreditat ipoteza, invocând unele fotografii realizate în secret, că norul salvator avea forma chipului lui Isus. Martorii susțineau că din nor curseseră și câțiva stropi sărați transformați în mărgăritare, neîndoielnic lacrimile lui Isus, cel îndurerat de toate câte se petreceau în România socialistă.

Alte surse, de un nivel mult mai înalt, au afirmat, de data asta la postul „Vocea Americii", că, de nervi, Președintele a ordonat în acea seară ca demolarea bisericilor să continue într-un ritm sporit.

Peste câțiva ani însă, unul dintre cei mai stimați și căutați călugări ai tinerei Românii capitaliste, care asistase în persoană la întreaga scenă, avea să susțină că norul în spatele căruia a dispărut sfânta avea, clar și pentru un orb, forma cheliei lui Mihail Sergheevici Gorbaciov. În harta acelei chelii unice, orice creștin putea descifra intențiile Domnului.

Același călugăr, care se bucura de reputația că asistase în direct și la alte câteva miracole divine din perioada comunistă,

mai susținea că gloanțele, trase în rafale de forțele milițienești desfășurate în zonă, n-au nimerit-o pe sfântă, nici nu aveau cum. Au nimerit, în schimb, grație unor ricoșeuri divine, vitrinele unei măcelării, unde tocmai se primise marfă: parizer, cârnați, tacâmuri de pui și copite de porc sau „adidași", cum le zicea, cu duioșie înfometată, populația țării, luând peste picior cunoscuta firmă producătoare a pantofilor de sport „Adidas".

Și-aici vine a doua minune a zilei respective: profitând de vitrinele sparte, produsele de măcelărie au coborât din rafturi și au rupt-o efectiv la fugă – cotcodăcind, mugind, măcăind, gâgâind și behăind – spre parcul din apropiere și de acolo spre păduri și alte spații, unde libertatea lor animală le era garantată într-o mai mare măsură decât într-o măcelărie.

— Încă de atunci, am știut că Dumnezeu își pierduse răbdarea cu regimul comunisto-diavolesc din țara noastră, le spunea călugărul celor care îl vizitau în pacea mănăstirii sale, cerându-i autografe pe cartea *Minuni dumnezeiești în România comunistă*, ce îl avea ca autor.

Cartea era bestseller.

8.

Scăpată de toată hărmălaia de sub ea, acolo unde în mod cert lucrurile vor rămâne pe vecie agitate, Ella își vedea concentrată de drum. Mai avea puțin, maximum cinci minute, până va ajunge în dreptul imobilului unde Emil al ei fusese mutat disciplinar, ca să-i reintre mințile în cap, astfel ca inspirația sa artistică să lucreze numai și numai în slujba progresului patriei.

Era conștientă de neîndemânarea lui socială, de darul său unic de a călca în strâchini. Făcea parte din șarmul lui, dar puțini erau cei care puneau preț pe asta. Era un șarm mult prea costisitor.

— Fii și tu mai adaptabil!, îi recomanda ea periodic, conștientă că-și răcea gura de pomană. Nu-ți cade mâna dacă faci mai multe busturi și portrete de-ale Cârmaciului, băga-i-aș cârma drept în curul lui revoluționar. În secret, poți să ai viața ta, dedicată exclusiv artei tale, și să pictezi buci și păsărici până la saturație. Uită-te la mine, ce fată deșteaptă mi-s!

Într-o zi, i-a arătat esența vieții ei secrete, ascunsă într-o cameră ținută mereu sub cheie, în apartamentul său.

Specializată în conceperea și scrierea lozincilor, tovarășa Mihaela Gârneață solicitase și obținuse un apartament cu trei camere, ce-i drept la mansardă, pentru a putea lucra acasă, căci inspirația venea când nu te așteptai, uneori chiar noaptea, și trebuia să fii pe fază ca s-o fructifici.

Una din camere fusese amenajată ca atelier de creație, dar, în paralel cu pancartele, care n-o solicitau mai deloc, Ella avea

o activitate neștiută: picta mici petice de piele, care se aplicau pe spatele blugilor falși, ca să pară blue-jeans originali, fătați de muma lor americană.

Măruntele compromisuri ale propagandei oficiale mai ungeau mecanismele sensibile, astfel că blugii deveniseră pentru tineretul nostru un fel de uniformă de luptă comunistă. Până și unul dintre imnurile Cenaclului „Flacăra" aclama, pe versurile poetului Adrian Păunescu, „Te salut tineret în adidași, te salut generație în blugi!"

Puțini aveau însă acces la mărcile originale, traficate în special de spiritul mercantil al studenților străini veniți la studii în România. Cei mai mulți amatori se adresau croitorilor, a căror mână exersa ivirea blugilor din materiale asemănătoare celor originale, cum era materialul folosit la croirea draperiilor. Până la urmă, ieșeau imitații meseriașe, realizate la marea artă, Ellei revenindu-i sarcina de a scrie micile dreptunghiuri de piele, postate la spate, în dreptul găicilor de la curea. Primea pieile gata tăbăcite, le trata chimic și le picta cu tuș, conform mărcii cerute de client: caii care trăgeau unul hăis și altul cea pentru marca „Levi's", semnătura tremurată cerută de blugii „Lee"...

Undeva, pe aceste petice, într-un colțișor abia vizibil, Mihaela Gârneață se semna caligrafic, fin de tot: „Ella". Cu acest nume conspirativ își amprenta rezultatele muncii, o muncă prin care spera să-și spele păcatele scrierii de pancarte. O muncă prin care se simțea în slujba generației sale avântate, o muncă retribuită conform cantității, calității și importanței sale sociale, deci foarte bine. O muncă secretă, care-i dăruia pilula efervescentă de mister, necesară tuturor femeilor din lume, inclusiv celor din țările comuniste.

— Dacă sunt descoperită, am belit-o în mod plenar! Mă bagă ăștia la pârnaie și mă uită acolo!

Cu siguranță că ar fi „belit-o", ca să-i folosim verbul buruienos, dar nu chiar plenar. Căci Partidul se purta ca o mironosiță:

tolera blugii și o făcea pe niznaiul în privința provenienței lor, de parcă avioanele americane i-ar fi parașutat peste cartierele aglomerate cu tineri, în nopțile noroase.

„Te salut tineret în adidași, te salut generație în blugi!" zbiera conducătorul cenaclului „Flacăra", înfiorând masele îmbrăcate în blugi și în pantofii de sport cărora li se zicea la grămadă, indiferent de marcă, „adidași".

Munca secretă a Ellei contribuia și ea la succesul acestui imn al noii generații, care trăia comunist doar pe jumătate, făcându-și involuntar antrenamentul pentru capitalism.

9.

„Te salut tineret în adidași, te salut generație în blugi!", cânta Ella tabagic, accelerând mișcarea săniuței sale zburătoare, până când un aer rece, retardat cu o lună, îi luă neliniștea la bani mărunți. Flexă iar, din gleznele-i protejate cu un strat de osânză, repauzându-și mișcarea.

— Ei, băga-mi-aș picioarele!

Nu mai înțelegea nimic. Ce dracu' se petrecea aici? Îndepărtă doi nori, ca pe cracii unor blugi confecționați din material de draperii, și scrută depărtările asfaltate de jos.

Nu se-nșela. Se afla deasupra străzii 1 Mai, chiar la numărul 55, în dreptul imobilului izolat, la al cărui subsol odihnea cuibușorul lui Emil. Și taman aici, aerul, prin coeficientul de răcoare și prin traseele descrise de vânturile sale, indica indubitabil juna lună Mai. Nu mătușa Iunie, cum litera calendarului proclama sus și tare, negru pe alb.

Juna Mai, în loc de cuvenita, de regulamentara mătușă Iunie?

Sus, la câteva zeci de metri deasupra solului, Ella pică pe gânduri. Nu era a bună. Ce motiv ar fi avut calendarul să se răsucească, exact în dreptul acelui bloc singuratic, izolat de grupul celorlalte clădiri? De ce, în loc de Iunie calendaristic, se făcuse luna Mai, și de ce luna Mai se comporta discriminatoriu? De ce nu acoperise tot cartierul, bunăoară, sau întreg orașul? Altfel spus, ce o determinase pe noncoformista lună Mai să se limiteze doar la preajma pictorului Emil Faure?

Își duse la ochi binoclul ultraperformant, fabricat la uzinele „Carl Zeiss" din Jena, Republica Democrată Germană. Îl rechiziționase de la tatăl ei, care-l primise sub prestare de semnătură de la forurile superioare de Partid, pentru a-l putea urmări îndeaproape pe iubitul Conducător, la congresele și plenarele unde nu prindea loc în primele rânduri.

În viziunea organelor de propagandă, pentru buna înțelegerea a mesajului Tovarășului, nu doar cuvintele sale contau, ci și mimica sa, care se impunea urmărită în permanență. Toată mobilitatea primului chip din stat – gimnastica grimaselor, încruntărilor și zâmbetelor – dădea forță mesajului vorbit, îngroșând anumite idei, subțiindu-le pe altele, insuflând entuziasm și putere de muncă poporului, transmițând amenințări clare la adresa dușmanului imperialist.

Ella scruta, prin binoclul pentru congrese, blocul lui Emil, producându-și agitație în breasla mușchilor feței. Noi straturi de ulei, de astă dată de natură cerebrală, se adăugau celor deja depuse de efortul fizic, pe fața-i alunecoasă ca un patinoar artificial. Ochelarii – portjartierul ei intelectual, peste care așezase lentila binoclului – se aburiseră ca geamurile mașinii, pe vreme răcoroasă. Găuricile lăsate de firele de păr epilate pe buza superioară erau pline cu gămălii emotive de sudoare.

Ella se concentra. Ella gândea.

10.

Privea prin ochean și pricepea în rate, puțin câte puțin. Nici măcar la moartea prim-secretarilor de județ, a miniștrilor și a altor filoane de aur uman ale societății, calendarul nu empatiza, în vreun fel cât de cât perceptibil. Indiferent de numele vedetei comuniste care binevoia să treacă în neființă, ordinea zilelor și lunilor rămânea neschimbată, calendarul văzându-și imperturbabil de precisa lui menire, ca și cum ar fi spus iertați-mă, dar eu sunt aici ca să îmi fac treaba, am un plan de îndeplinit, pentru asta sunt retribuit în spiritul echității socialiste.

Inclusiv câțiva apreciați slujitori ai artei angajate, care nu se abătuseră de la indicațiile Conducătorului de a ilustra în operele lor epopeea constructorilor socialismului, o mierliseră și plonjaseră în pământ cu mâinile pe pieptul acoperit de medalii, dar calendarul tot se făcuse că plouă, tăcând ca porcu-n păpușoi.

Și taman în perimetrul acestui grup de locuințe, unde obraznicul Faure fusese mutat disciplinar, calendarul făcuse înapoi un pas de 31 de zile, pentru a elibera locul lunii Mai. Nu se grăbise ca tontul înainte, pentru a instala un Iulie opărit ca un furuncul, ci optase cu subînțeles pentru luna Mai, cea atribuită din oficiu artiștilor mari, artiștilor care slăveau iubirea pe Pământ.

E adevărat, luna Mai nu mai însemna de mult ceea ce Partidul aștepta de la ea – dovadă fiind rata natalității, care bătea cu nerușinare pasul pe loc –, dar pentru creatorii cu os pur ea rămânea o fixație.

Ella gândea. Ella înțelegea.

Calendarul se străduise special pentru Emil, deplasându-se în marșarier, ca un fel de a coborî în bernă. În cinstea lui Emil, calendarul își arborase pe catarg luna Mai, cea slăvită de poeți, de marii creatori de frumos.

Asta era: calendarul se solidarizase cu Miluță, aducându-i cel mai duios omagiu posibil. Ultimul omagiu.

Simplu ca „bună ziua, tovarășe!"

Două lacrimi se lungiră ca două râme pe obrazul Ellei, făcând sudoarea încinsă de pe față să-i sfârâie. Era limpede: Emil nu mai se mai afla printre cei vii. Tot ce îi rămânea ei de făcut era să coboare în apartamentul lui, pentru a-i recupera corpul neînsuflețit și a îndeplini formalitățile cuvenite în asemenea ocazii cernite.

Un pârâit năprasnic, un pârâit de esență lemnoasă tare îi înconjura țeasta, ca un nimb. Simultan, o mâncărime fără drept la replică, resimțită mai ales în zona frunții, o sili să coboare binoclul de la ochi, pentru a se scărpina pe săturate. Se scărpina cu furie: încă puțin și îi dădea sângele.

O mânca pielea, pentru că fruntea i se lărgea. Acolo sus, în văzduhul unde se găsea, deasupra mitingurilor pentru pace și a vizitelor de lucru prezidențiale cu vorbă multă sărăcia omului, la atâta distanță de planeta în care oamenilor li se interzicea să gândească și să simtă, fruntea acestei ființe deosebite se lățea și se înălța, se înfrumusețea și se boltea, producându-i mâncărimi de nesuportat.

O mânca deopotrivă și nasul, fiindcă, antrenat de dinamica frunții, i se îndrepta din vechea strâmbare. Își simțea și țâța stângă pulsând, semn că și inima îi creștea. Ca să completeze întregul efort de amenajare interioară și exterioară, din porii feței, punctele negre zburau ca niște semințe de mac.

Ella progresa, făcându-se frumoasă și mult mai inteligentă. De unde, în urmă cu cinci minute, pe fruntea sa abia își putea face toaleta o vrăbiuță, acum era destul spațiu pentru a-și trage

sufletul un condor. De unde, în urmă cu trei minute, nasul ei semăna cu o coadă de castor surprinsă în mișcare, acum se încadra cu delicatețe în ansamblul armoniei faciale perfecte.

Ella se simțea altă persoană. Ella era altă persoană. Dacă s-ar fi uitat în oglindă, nu s-ar fi recunoscut. Era frumoasă, pentru prima oară în viață.

11.

Binoclul, destinat vizionării chipului expresiv al Conducătorului, îi mărea scriitoarei de lozinci blocul iubitului, deslușindu-i-l detaliu cu detaliu.

— S-ar zice că bietul bloc n-a avut parte de cele mai tihnite zile din lume! – conchise Ella adânc, trecând în revistă tencuiala proaspăt căzută de pe pereți, semn al spasmelor îndurate.

Câteva cute îi răsăriră pe fruntea aristocratică, ca niște torenți săpați de șuvoaiele gândirii. Oare ce grozăvii se petrecuseră acolo? Ce suplicii trebuise să suporte Emilașul ei, înainte de a pune mâinile pe piept?

— Ah, fi-v-ar congresul vostru de onaniști!

Ella înjura, dar înjura altfel acum: elegant și rarefiat, cum se cuvenea pentru femeia frumoasă și nobilă, care devenise de câteva minute.

Era timpul să coboare. Expiră lung, vreme de 30 de secunde, alungându-și gradat tot aerul din corp. Încet-încet, ca un parașutist bine antrenat, cobora spre trotuar. Pentru a reduce forța impactului cu solul, inspiră puțin aer, cu doar câteva secunde înainte de aterizare. Alese pentru desant un petec de iarbă, care o primi amortizându-i prietenește șocul.

Privi cu precauție în jur: nici țipenie. Își plasă cu grijă vehiculul de salivă pe bancheta din spatele unui autoturism „Trabant", care, boțit în urma unei coliziuni, zăcea de ceva timp pe loc, ca un acordeon părăsit într-o magazie de vechituri. Îi plăcea caroseria acestei mașini atipice, pentru că era confecționată din

carton presat, astfel că se putea vorbi despre copertele Trabantului, ca și despre cotorul Trabantului. Un șarpe melodic straniu, unduit de vânticelul lunii Mai între copertele caroseriei, n-avea odihnă, aruncându-și spre ea limbile despicate. Dar Ella n-avea timp de poetisme.

Aici îl pun, aici îl voi găsi, gândi ea fugar, așezându-și prețul zburător cu grijă, făcându-și din nou ochii roată. Nimeni s-o vadă. Cetățenii cartierului erau pe câmpul muncii sau roboteau prin casă.

Făcu turul blocului, acompaniată de soarele de Mai, care zumzăia o păsărească zglobie, apoi parcurse natural distanța ce-o mai despărțea de ușa de intrare. La un moment dat, își simți piciorul stâng transformându-i-se în schi, dar își redresă echilibrul la timp, înainte de a-și juli nasul sublim. Își trase pantoful de sport, pentru a și-l șterge de asfalt.

Nimerise în scuipatul proaspăt și moale al blocului, o meduză chimică bătând când în portocaliu-verzui, când într-un amestec de maron și gri, pe care ea l-ar fi numit fără rezerve „resemniu". Saliva blocului, acumulată în cursul nopții, reprezenta suma aritmetică și chimică a apartamentelor care-i clădeau ființa. Dar scuipatul acela nu avea șansa de a se transforma în vehicul aerian, căci nu orice dejecție bucală purta în raniță bastonul de mareșal.

În sfârșit, talpa lată a Ellei călcă scările blocului, cu entuziasmul celui care își introduce capul în gura unui leu nehalit. Dar datoria era datorie: corpul lui Miluță trebuia recuperat, până nu puneau laba pe el cei de la Securitate, ca să-l ardă sau să-l dea studenților de la Medicină, pentru disecțiile lor înjositoare.

Puse mâna pe clanță, ca să poată intra, dar ușa izbi peretele de la sine, bălăngănindu-se cu violență. Abia se mai ținea în trei țâțâni, după zguduirile zdravene pe care le îndurase în cursul nopții.

Ella ridică puțin ochii: de la etajele superioare, un praf de tencuială îi ningea cu intermitențe părul și hainele.

12.

Abia păși în bloc, că rămase prostită în fața afișierului cu lista de locatari. Privea în dreptul poziției numărul unu, unde era menționat chiriașul Emil Faure (Vasile Buliga), cu cei 35 de metri pătrați aferenți și cu cheltuielile de întreținere pe ultima lună. Privea insistent, se chiora la pseudonimul și la numele lui din certificatul de naștere, ambele rumene ca niște jimble, și simțea nevoia de a-și freca bine de tot ochelarii cu poala tricoului, pentru a se convinge că nu visa. Hotărât lucru, în acel loc se petreceau lucruri de-a dreptul stranii.

Oare doar i se părea că în jurul lui Emil Faure (Vasile Buliga) se forma, încetul cu încetul, pe lista locatarilor, un chenar negru? Deocamdată, cele patru linii care încadrau identitatea locatarului de la apartamentul unu erau greu perceptibile, mai ales pentru o mioapă ca ea. Dar Ella le intui aluviunile care se depuneau în straturi, îngroșându-le substanța, făcându-le vizibile pentru toată lumea. Patru linii groase, negre, se uneau într-un chenar mortuar, încuindu-l pe Miluță într-un cavou de tuș.

Prin sticla protectoare a afișierului, cu vârfurile degetelor, mângâie ușor jimblele dragi ale celor două nume și două prenume, ca un semn de bun rămas. Lista cu locatari era strâmbă, coborâtă în bernă.

Nu-i tihni tristețea momentului, căci percepu într-o clipă, pe la gambe, un vânt de natură electrică, care-o sili să se facă poster pe peretele descuamat al clădirii.

— Aaaau, 'tu-ți mitingul neamului mă-tii!

Spre demisol, se pierdea coama unui motănel roșcovan cu o tinichea de coadă, fugărit de un șobolan care emitea niște zgomote de parcă ar fi avut blacheuri bătute în talpă. Ce animal umanizat! Și-o fi pus blacheuri ca să nu-și uzeze labele, sau ca să danseze step?

Ella se întrebă din nou dacă motănelul și șobolanul urmăritor fuseseră aievea, sau ea nimerise într-un sector din imperiul nălucirilor. Curenții de aer continuau să se învârtejească pe scările clădirii, amintindu-i că niciodată nu-i plăcuse locul acela dușmănos. Își trase casca de piele mai adânc pe cap, conștientă că pericole imperceptibile o pândeau, gata de atac. Era pregătită să reziste. Până la ultima suflare, dacă era cazul.

Înaintă cu precauție, preț de câțiva pași, ținându-se de conducta scorojită a gazului casnic, care străjuia, ca o mucoasă gastrică, pereții. Din cauza neetanșeităților, conducta scăpa damfuri grele, dar nu era numai atât. Deasupra treptelor, vuiau mirosuri de ciorbe din oase de vită fierte a zecea oară, de pește ajuns la a șaptea împuțire și de untură râncedă, alături de emanații otrăvitoare de WC-uri, turnătoare de plumb în plămâni, și de efluvii rare, provenite din transpirația și expirația locatarilor. Toate ieșeau sadic pe sub ușă, pentru a se combina cu evadările de gaz metan.

Nervul olfactiv nu-i mai făcea față. Stătea mic, zgribulit și neajutorat, revăzându-și filmul vieții, ca un osândit în fața plutonului de execuție.

Contopite cu emisiile de gaz metan, trecute în cârca țevii necârpite, damfurile criminale slobozite de apartamente formau mici mingi, gata să explodeze la prima atingere cu un corp străin. Pentru Ella, drumul spre apartamentul lui Emil se transforma într-un șir de trepte minate. La prima călcătură greșită, putea sări în aer, dezmembrată ca o jucărie veche.

— Congresul general al inconștienților s-a reunit în cloaca asta! – se îngrijoră ea, potrivindu-și pașii cu atenție, ca la un

dans al concentrării nervoase, cu mâna dreaptă lipită de conducta de gaz, ca de mâna stângă a unui partener, la balul de absolvire a școlii superioare de oligofreni.

Genunchii îi erau frunze în vânt, intenționând să dezerteze de la misiunea de a-i uni coapsele de gambe. Mai coborâse de suficiente dăți scările astea, dar niciodată nu avusese presentimentul că duc direct în laboratoarele Iadului.

— Lua-te-ar Necuratul cu tot cu societatea mă-tii multilateral dezvoltată! Pentru mai puțin de-atât, în lumea dușmanului capitalist, se face pușcărie grea!

13.

Nici bine nu-și termină sfrijita înjurătură, că păși pe o mină încărcată cu amestecul explozibil. Bubuitura care urmă, de butelie explodată, o făcu să se felicite că și-a tras, ca pe o cască de infanterist, șepcoiul de piele pe urechi. Altfel, cu siguranță că timpanul i-ar fi cedat, ca o pagină din ziarul *Scânteia*, organ al Partidului.

Mirosul imposibil – însumând toată nespălarea lumii – o făcu să se aplece și să tușească înecăcios, străduindu-se să se descurce cu doar un sfert din respirație. Era năucită. Se putea crede că toată varza bubonică din lume își dăduse întâlnire cu toate ouăle clocite, unindu-se într-o conspirație împotriva sa.

Explozia lăsase o perdea de fum. Nu mai vedea nici la 20 de centimetri în față, dar continua să înainteze, nedezlipindu-se de singurul ei ghid, țeava de gaz metan. Mersul pe ghicitelea o făcea să calce pe alte mingi pline cu gaz terminator, care bubuiau ca artileria, aducând consistențe suplimentare de pâclă puturoasă, în atmosfera și așa irespirabilă.

Ăsta nu mai era interiorul unui ansamblu de locuințe, ci mai curând cameră de gazare sau vagon de tren al morții. Ar fi vrut să facă stânga împrejur, dar Miluță o aștepta. Usturimea îi așeza pleoapele pe ochi. Creierul îi zbiera după oxigen.

— Meri înainte, mă' băietă, nu te înturna, că numa' ce-o să te taie tătaru', cu sabia lui cea strâmbă, ș-apoi o să-ți încalece leșu', să-și verse sămânța!

„Mă' băietă!" Mereu râdea, când auzea apelativul ăsta vechi, întrebuințat tot mai rar chiar și de ardelenii care-l născociseră cândva. Ceea ce auzea era vocea străbunei sale din orașul medieval Rodna, care, în timpul Marii Invazii a Tătarilor din 1241, încercase să se salveze, strecurându-se din biserică în catacombele gândite ca refugiu salvator, pentru astfel de ocazii sângeroase.

Era ziua de Paști, 1 aprilie 1241, însă biserica a luat foc, așa că biata ei străbună murise asfixiată, alăturându-se bilanțului celor 4000 de cadavre. Murise, dar măcar fentase violul. Vocea ei caldă îi oferea Ellei prețioase instrucțiuni, sfătuind-o să aleagă și ea moartea prin asfixiere, în loc să încapă în mâna tătarului aprig de sămânță.

Ella mustăci. Care tătar, bunicuță? De unde tătari? Se vedea că bătrâna – avea șapte secole și jumătate, fără un pic – rămăsese pentru veșnicie fixată la invadatorii cu ochii ca păstaia.

Înainta pe dibuitelea, cu frâna respirației trasă. După estimările sale, îi mai erau necesare doar câteva trepte, șase-șapte, pentru a ajunge la culoarul perpendicular, unde se găsea, într-o izolare diamantină, hogeacul lui Miluță. Doar niște magazii, pline cu biciclete vechi și borcane cu murături, îi slujeau de vecini.

Cu ușurelul, ceața se risipea. Mingile gazoase se răreau, lăsându-i plămânii să lucreze la jumătate din capacitate. Își auzea deslușit alveolele pulmonare cum, una câte una, se desfundau sonor, ca sticlele ceruite și prăfuite, pline cu vin vechi.

Își folosi părțile rămase netranspirate ale tricoului, pentru a-și șterge ochelarii, murdari și aburiți. Era greu de crezut că-i mai puteau fi utili: lentilele se acoperiseră cu zgârâieturi, într-atât de abrazivă se dovedise puterea gazului. Același efect părea să se fi produs și asupra retinei, căci imaginile din jur îi parveneau deformate, alungindu-se și contractându-se, de parcă ochiul i-ar fi fost scrijelit cu vârful unei șurubelnițe.

În consecință, un nou val de nesiguranță se transmitea mișcărilor sale, care și-așa stăpâne pe ele nu mai erau. Piciorul

drept îi alunecă secerat, în timp ce călca pe fruntea abruptă a unei trepte, pe a cărei umezeală se țineau într-un vag echilibru câteva coli de hârtie, ca niște bancnote scuipate și lipite pe frunțile acordeoniștilor la un parastas. Ca să-și fenteze căderea, Ella încercă să se sprijine de perete, dar șiroaiele de transpirație murală îi zădărniciră eforturile.

Alunecă și căzu, mare și grea ca salteaua unui pat matrimonial, într-un preambul de rostogolire pe scări. Carnea și încheieturile îi gemură de durere, dar firea sa curioasă nu avea nici în această situație astâmpăr.

Ridică, înfrigurată, foile de hârtie care-o făcură să alunece pe trepte. Le aduse în fața ochilor miopi și încercă să le descifreze literele strangulate și lungite de umezeală.

14.

Nu-i venea a crede: călcase drept pe paginile unei note informative a Securității. Prin ce neglijență în serviciu ajunseseră aici? Sau poate că cineva le plasase intenționat, ca ea să le calce și-apoi să le ridice și să le citească?

Cuvintele se lăsau greu descifrate, dar mesajul era cât se poate de clar. Subiectul scrierilor era Emil Faure, cine altul, sifonat de unul dintre vecini, informator sub acoperire.

„Din numeroasele destrăbălări ale subiectului, în total dezacord cu normele de comportament impuse de societatea noastră în viața personală, au rezultat câteva păruieli cu partenerele sale geloase, care au deranjat din temelii liniștea locatarilor. Pe deasupra, a rezultat și un copilaș nevinovat, a cărui mamă l-a iertat pe subiect de plata pensiei alimentare, trecând *necunoscut* la rubrica privind identitatea tatălui."

— Hm, fi-ți-ar comportamentul tovarășei mă-ta în viața ei personală! Care „copilaș nevinovat", nene? Ce pensie alimentară, băga-te-aș de unde ai ieșit, în urmă cu „n" ani? Totuși, după cum se exprimă, zăbălosul pare să aibă mai mult de patru clase primare, admise Ella, continuând lectura care-i tortura miopia.

„Obișnuit, probabil, doar cu drepturile de autor – cuvenite nu întotdeauna în raport cu cantitatea, calitatea și importanța muncii depuse –, cel în cauză respinge cu vehemență obligațiile de autor al unui prunc nevinovat. Se vede că, la capitolul *Impozite morale*, acest om de serviciu al muzelor nu este decât

un rău platnic, poate chiar un evazionist, care trebuie pedepsit cu toată asprimea pentru actele sale".

— Of, folosi-ți-aș pielea de pe bucușoare pentru copertele operelor semnate de nea Nicu! Minciuni, minciuni! Totuși, judecând după anumite artificii, s-ar părea că autorul hârtiilor ține, între șosetele găurite din dulap, o diplomă de absolvire a liceului.

„Amintitele destrăbălări abordate de subiect provoacă zgomote necetățenești. Ele sunt puse în scenă îndeosebi în cârdășie cu o tovarășă emigrată definitiv în capitalismul obezității, probabil o persoană fără ocupație, judecând după cuantumul kilogramelor sale și după orele nepotrivite de vizită, ceea ce reprezintă un prost exemplu pentru tineretul din restul apartamentelor, tineret în care Partidul și Secretarul său general își pun mari și îndreptățite speranțe."

— Hm, „emigrată definitiv în capitalismul obezității"... Da' și când oi slăbi, să vedeți atunci ce exemplu vă voi da eu, păduchioșilor!

Ella făcu legătura între textul delațiunii și un fenomen pe care îl găsise ciudat, de vreo cinci luni încoace: de câte ori îl vizitase pe Emil și, în vâlvătăile dragostei lor, patul începea să scârțâie mai tare, muzica patriotică, împrăștiată prin difuzoarele din bloc, se amplifica de la sine. Acum înțelegea de ce: pentru a acoperi „zgomotele necetățenești", pentru a le înăbuși, ca să nu poată ajunge la urechile oripilate ale celorlalți locatari.

Prinsă de lectura foilor, unse cu lipici de ochi, continuă să le parcurgă conținutul, admițând că scriitorul notei informative putea să aibă chiar studii universitare.

„Un prost exemplu care se cuvine tratat și curmat cu maximă exigență, deoarece, în plus, știrbește onorabilitatea blocului unde locuim; un bloc model, fruntaș în întrecerea imobilelor socialiste. Un bloc conceput de gândirea organelor abilitate ale statului, pentru a reeduca, prin puterea exemplului oferit de

chiriașii corecți, până și cele mai recalcitrante elemente care ajung să locuiască aici."

— Alelei, jupui-v-aș cu maximă exigență, leproșii dracului! Oare de ce veninul uman nu-i întrebuințat în industria farmaceutică? S-ar renunța astfel la costisitorul venin de șarpe, care e sirop de cireșe pe lângă cel de om. Cum vine asta, să pui blocul mai presus de locatar? Cum?

Ella era opărită în mânie:

— Trăim în cea mai creativă țară din lume, unde până și turnătorii sunt niște demiurgi! Asta-i situația, șterge-m-aș undeva cu notele lor informative! Ofițerii de Securitate sunt aleși ai muzelor, judecând după modul în care inventează pretexte ca niște opere de artă, numai să îți refuze pașaportul turistic, când îl ceri. Toți pompează ca disperații din bucile talentului. Iar activiștii de partid, când e să te bleiască disciplinar, par mai inspirați ca Samuel Beckett și Eugen Ionescu la un loc. Să mor eu, dacă nu-i așa!

15.

Furia ei orbitoare se stinse bec cu bec, lăsând loc liber unui hău de tristețe. Își aminti cum Ion Scutelnicu propusese, nu demult, să i se refuze pașaportul unui cântăreț foarte în vogă de muzică ușoară, doar pentru că aflase că omul purta chiloți marca „Hugo Boss". Iar Hugo Boss ăsta cică fusese creatorul uniformei purtate de armata germană și de trupele „S.S.", în al Doilea Război Mondial.

— Dă-ți jos pantalonii, tovarășe cântăreț, și arată-ne tuturor cum înțelegi să respecți linia constant antifascistă trasată de Partid! Dă-ți jos nădragii și arată-ne ce ai învățat din cuvântările Tovarășului! Efectiv dă-i jos!

Ion Scutelnicu le luase tuturor piuitul, fiindcă nimeni nu știa amănuntul respectiv despre Hugo Boss – cine mai era și ăsta? –, dar toți au încuviințat, pe cel mai serios ton, așa e, tovarăși, chiloții reprezintă contactul nemijlocit cu zona intimă a corpului omenesc, de unde pornește – vorbind deschis, fără jenă – viitorul de aur al țării. Cum nu ne putem bate joc de viitorul țării, nu avem nici dreptul să purtăm mărci fasciste de chiloți. Prin urmare, jos fascismul, jos chiloții fasciști, trăiască pacea!

Mâinile săracului cântăreț nu mai nimereau catarama curelei, regretând ziua când își cumpărase chiloții, într-un turneu european. Socotea corect că s-a lins pe bot de Europa de acum înainte, că nu mai pupă viză în veacul vecilor. Spaima îi așeza ridurile frunții în formă de zvastică hitleristă, care contrasta cu

ridurile în formă de seceră și ciocan, de pe fruntea tovarășului Scutelnicu. Acesta îl ajută să-și descheie cureaua, apoi îi coborî cu mâna lui pantalonii, ca pe un drapel al inamicului, arătând întregului colectiv cum bărbăția trădătorului stătea pitită între pănușile naziste de bumbac.

— Priviți, tovarăși, arătă activistul marca „Hugo Boss", scrisă citeț pe bata chiloților dușmănoși. Unii dintre noi îl poartă pe Hitler lipit de piele. Mai merită ei să stea în mijlocul nostru?

Ion Scutelnicu a fost felicitat și admirat pentru extraordinara sa vigilență revoluționară – de unde le afla ăsta pe toate? –, și propus spre avansare. În ceea ce-l privește pe cântăreț, Partidul i-a dat un brânci definitiv pe linie moartă, la o casă de cultură dintr-o comună cu 3.500 de locuitori. Avea de tras ponoasele meritate, fiindcă prea o făcea pe cocoșul și pe porcul, când se dezbrăca în fața cuceririlor sale, arătându-le marca de la chiloți:

— Citește aici, îngeraș, scrie sau nu scrie „Boss"? Ce înseamnă „boss"? Înseamnă că eu sunt șeful, dacă știi puțină engleză. Hai, dezchiloțarea, parașută comunistă ce ești!

Și numai ce purcedea a le pocni peste bucile goale cu bata chiloților săi albi mirosind însămânțat, pe care scria citeț „Hugo Boss", în traducere „Hugo Șeful", croitorul-șef al lui Hitler.

Cine spunea că Hitler era mort?

16.

Ella oftă, amintindu-și toate astea, cu un oftat în care ar fi încăput, fără eforturi, întreg lagărul comunist, înainte de a oferi lecturii sale chinuite un ultim pasaj din nota informativă despre Emil Faure. Trebuia să admită că turnătorul avea darul rar de a capta și a reține atenția cititorului. Era un povestitor, chiar dacă le mai înflorea.

„Ca și cum n-ar fi destule cele redate anterior, încheiem cu capitolul cel mai grav din activitatea personajului negativ al blocului nostru. Mâzgălitorul Emil Faure, împreună cu amintita tovarășă obeză, obișnuiește să survoleze noaptea orașul, stând în poziție verticală pe un obiect ce în lumea credulă a capitalului ar fi considerat, fără ezitare, un mic O.Z.N. Proveniența obiectului zburător rămâne, pentru moment, nelămurită, dar scopul acestor misiuni secrete nu poate fi decât acela de a fotografia unele obiective de interes național, pentru a vinde informațiile cercurilor ostile construirii societății comuniste."

— „Pentru a vinde informațiile cercurilor ostile construirii societății comuniste" – îl schimonosi Ella pe autorul necunoscut al delațiunii. Doamne, dar ăștia pot fi chiar mai tâmpiți chiar decât ei înșiși!

În sinea sa, admitea totuși gravitatea situației. Ultima candelă, în care pâlpâia nădejdea că Miluță mai putea fi viu, se stinse și ea, înfrântă definitiv de cizma beznei.

Partea a treia:

O boală autoimună

1.

Folosindu-și din plin coatele și genunchii pentru a se deplasa, Ella salută epuizarea șirului de scări. În sfârșit, izbutise să le coboare. Perpendicular pe ele, se găsea culoarul cu magaziile locatarilor, unde erau depozitate murături, mobilă veche, biciclete, și, din când în când, câte o rață sau găină care își aștepta, în frigul fricii, execuția.

În mijlocul depozitelor cu alimente, vechituri și găini-rațe moarte anticipat, era postat apartamentul lui Emil Faure. Distanța de la capătul scărilor până la ușa lui nu depășea șapte-opt metri și trecea printr-un dreptunghi decupat în zid; astfel încât, privit din acel punct, doar locuința sa era vizibilă, nu și boxele locatarilor.

Șapte-opt metri era o distanță apreciabilă, în condițiile date. La străbaterea ei, se înhămă Ella, cu pulsul infanteristului aruncat sub tirul dușmanului, cu genunchii și coatele în voia sângerării, cu casca de piele oțelită, trasă protector peste urechi. Era un infanterist, cu diferența că lucirea de ură din ochii ostașului îi era înlocuită de farurile halogene ale iubirii. Era un infanterist, un infanterist al deznădejdii, pregătit să dea un ultim atac, nimănui folositor.

Trase aer în piept și pătrunse, prin dreptunghiul decupat în zid, pe culoarul unde apartamentul numărul unu se afla în rând cu magaziile de alimente, vechituri și găini-rațe. Culoarul era, ca întotdeauna, un soi de șanț rece, săpat în fundația blocului, unde îți puteai frânge lesne gâtul, în lipsa celei mai

plăpânde surse de lumină. Lui Emil Faure îi convenea întunericul smolit, pentru că avea pe ce da vina, când apărea în lume cu moveuri și jalituri, încasate pe față și pe corp, în cursul escapadelor sale de tot felul.

Cu poziția verticală abia dobândită, Ella simți din nou cum se clatină. O vâjâială de curenți, șuierând ca niște șerpi antrenați într-o păruială, o împresură, gata să o redea orizontalei. Vârtejurile de aer vuiau prin preajmă, aducând cu ele obuze mai mici sau mai mari, care se izbeau înfundat de ușa și pereții lui Emil, fără să explodeze, rănind lemnul și metalul din care erau construite.

Câteva pietricele o întâlniră și pe Ella, era și greu să n-o nimerească, ținând cont de dimensiunile sale generoase. Un mic proiectil îi făcu țăndări lentila stângă a ochelarilor, altul îi ținti o tâmplă acoperită de șapcă, iar un al treilea îi întâlni o țâță, care se dezgolise de la sine – ca în tabloul „Libertatea", al lui Delacroix – gata să înfrunte focul ostilităților.

Cu o secundă înainte de a nimeri, cu maximă precizie matematică, apertura mamelonului, micul fragment de rocă nu bănuia nimic din destinul special ce-i fusese rezervat. Forța impactului îl vârî puțin în cușma țâței, apoi mai mult, ca pe gura unui coș vulcanic. Și tot ca într-un coș vulcanic, fu preluat de melanjul fierbinte din interior, fu topit și, în doi timpi și trei mișcări, răspândit în magma incandescentă, nerăbdătoare să erupă din pieptul admirabilei femei.

Chircită, pentru a atenua contondența ploii geologice abătute asupra sa, Ella își palpă sânul dezgolit, la fel cum gravida caută răspunsuri de la făt, trecându-și palma peste pântecele roditor:

— Degeaba o face Partidul pe grozavul, că noi continuăm să trăim în mlaștina necunoașterii, fără să știm nimic despre energiile înmagazinate înăuntrul nostru! Cine-ar fi bănuit că port un ditamai vulcanul chiar aici, în scumpele mele țâțane?!

Ploaia de pietre, mai mici și mai mari, continua, iar Ella încasa mai departe loviturile, cu stoicismul unui sac de box,

încercând să-și conserve indiferența fizică și acuratețea simțurilor. Tot ce conta era să ajungă la ușa lui Emil, apoi să intre în apartament. CU ORICE PREȚ.

Unele șocuri resimțite pe corp o dureau, îi frigeau pielea și atunci lua poziția de luptă „culcat", lipindu-și, măcar cât de cât, partea rănită de răceala tămăduitoare a cimentului.

Tensiunea făcea atmosfera tot mai grea. Nervii își lepădau straiele subțiri, pentru a îmbrăca tunici grele, de postav roșu. Un gâjâit continuu de vuiete și de șuierături anticipau micile explozii, survenite când proiectilele se loveau cap în cap. Ele nu conteneau o clipă, aducând postludii de moloz, praf și fum, împrăștiate pe holul din ce în ce mai îmbâcsit.

Ella semăna cu o morăriță, acoperită de făina prăfoasă a exploziilor.

2.

Loviturile izvorau din toate direcțiile, ca și când o caracatiță de piatră ar fi căzut pradă isteriei și nu și-ar mai fi putut controla spasmele tentaculelor. Unele răbufniri ale caracatiței erau atâta de necontrolate, încât bombele aruncate se izbeau una de alta prin aer, detonând și luminând spațiul, altfel înecat într-un întuneric de pucioasă.

În declicul acelor străfulgerări, judecata Ellei încerca să se dezmeticească și să intre în viteză. Ca la un meci nedrept de box, unde luptătorul nimerește peste desăvârșirea unui profesionist, gândurile i se străduiau să țină pasul cu sminteala mișcărilor impuse de partenerul nevăzut.

Lupta se anunța mortală, dar, cu flerul său de scriitoare de pancarte cu lozinci însuflețitoare și pe deasupra de scriitoare a peticelor de piele pentru blugi, Ella simțea că miza este peste ea. Vedea limpede asta, căci era o ființă profundă, colegă într-un fel cu Tolstoi și Dostoievski, chiar dacă deocamdată scrisul i se rezuma la pancarte și la petice de piele.

În mod cert, nu ea era ținta. În mod cert.

Gândurile i se stratificau cu repeziciune, cele ușoare fiind îndepărtate ca spuma inutilă a unei ciorbe complicate, de la care așteptările nutritive erau uriașe. Gândurile i se înmulțeau prin înmugurire și, în numai câteva secunde, își contemplă capul înconjurat de un raționament ca o coamă de trandafiri leonini.

Lucrurile se deslușeau. Înainte de a intra pe acel culoar unde se aflau magaziile locatarilor și apartamentul artistului Emil

Faure, nimic, niciun zgomot cât de neînsemnat, nu prevestea bombardamentul nimicitor, dezastrul total în care urma să nimerească.

Explicația putea fi una singură: organismul viu al blocului se manifesta virulent împotriva unor celule considerate bolnave din corpul lui. Blocul, acest organism de încredere, veșnic viu și vigilent, își localizase celulele păcătoase și lupta împotriva lor, pentru a-și păstra integritatea sănătății.

Blocul se manifesta împotriva unor celule socotite bolnave, sau împotriva unei singure celule belea?

Năprasnica întrebare penetră calota craniană a Ellei, ca un nit mental de fier înroșit. Cum de neglijase că apartamentul pictorului nu era o locuință oarecare, ci mai curând o celulă penitenciară destinată reeducării sale? Cum de uitase exact punctul din care deducțiile se cuveneau să pornească?

Cum?

3.

Acesta era cursul firului logic: Ella încasa cu ghiotura proiectile, care-o însângerau și învinețeau, din singura pricină că se afla în dreptul apartamentului ocupat de Emilaș. Nu ea era ținta, ci el, mai bine zis apartamentul lui, cu tot cu el înăuntru.

Emil Faure era pentru bloc numele unei boli autoimune.

Ca să-și verifice raționamentul, se plasă cu jumătate de metru în afara țintei ipotetice, suficient pentru a constata că bombardamentul nu avea absolut nimic personal cu ea, că o ignora complet, nederanjând-o decât cel mult cu nevinovatele, cu accidentalele, cu inevitabilele lovituri prin ricoșeu.

Nu exista nici urmă de dubiu: cu sălașul lui Emil avea ce avea asaltul disperat. De aceea zidurile între care sălășluia acest creator problemă, veșnic indisciplinat, erau izbite cu furie destructivă.

Tresări, auzind de nicăieri vocea Cârmaciului:

— Priviți, dragi tovarăși și „preteni", cât de simplă poate fi explicația unui fenomen, straniu doar la prima vedere! Cu siguranță că așa-zișii oameni de știință din lumea capitalului ar fi găsit alte teorii – fantasmagorice, nu încape vorbă – pentru a-și justifica salariile cu care sunt cumpărați, într-o societate putredă, în care contează numai și numai banul obținut fără muncă. O societate care visează în secret și ea la comunism...

Ella făcu un gest de lehamite, jugănind elanul cuvântării. Pe bune, numai cretinul ăsta mai lipsea de aici! Până acum câteva ore, n-avusese nimic împotriva lui, îl găsea chiar un visător tâmpit și simpatic. Însă acum, să nu mai audă de el.

Își șterse, folosind reversul tricoului, praful transpirat de pe fruntea-i nobilă, pentru a nu i se înfunda filtrul de aer al gândirii. Puținul oxigen pe care îl mai avea la dispoziție nu trebuia cheltuit într-o manieră nesăbuită.

Care va să zică, asta era! Puțin necaz pe ea și pe intuiția ei, dotată cu mai multe etaje, tot o încerca. De ce nu-i avansase de la început intuiția în această direcție? De ce i se blocase, chiar și temporar, gândirea atât de aerodinamică?

Sub fruntea sa imperială, concluzia se scria de la sine, cu litere de pârjol.

Rezultatul războiului din subsolul blocului îi stătea pe frunte, așternut de caligrafia minții, inimitabilă și olografă. Îi simțea, literă cu literă, mesajul arzător. Literele crudului adevăr îi sfredeleau osul frontal și-i dogoreau pielea.

Ella repetă mecanic, cuvânt cu cuvânt.

4.

Proiectilele izbite în apartamentul artistului, care refuza sistematic să se alinieze, nu erau decât anticorpii blocului. Erau anticorpii blocului, în care călcătorul în strâchini își avea celula educativă. Erau anticorpii blocului luptând împotriva lui Emil Faure, perceput ca o tumoră malignă în formare. Emil Faure, numele unei boli autoimune.

Comportamentul nonconformist al artistului, ideile sale în dezacord cu ideile socialiste, aspirațiile-i dizarmonice, companiile nepotrivite pe care și le alegea pentru a-și petrece timpul liber, modul lui intolerabil de a dormi și de a visa, felul de a reacționa la criticile aduse de organele în drept, chiar și simpla lui apariție voit șleampătă, toate la un loc erau receptate ca o infecție gravă în organismul sănătos al clădirii colective.

Ansamblul locativ nu avusese de ales. În calitatea lui de edificiu cu certă greutate, într-o societate unde toate trebuiau să stea la locul lor într-o ordine desăvârșită, blocul reacționase. Pentru a-și salva echilibrul mental și fizic, își trimisese anticorpii la bătaie. Mai întâi iscoadele, apoi infanteria, iar la urmă trupele de elită și artileria grea.

Așa-zisa infecție fusese identificată și localizată, cu precizie milimetrică. Se cerea neutralizată, amuțită pe vecie și extirpată, cu o intransigență pilduitoare.

Ella presimțea urmarea. Anticorpii vor lovi în buboiul de 35 de metri pătrați, până când se va face mic, tot mai mic și va dispărea. Nu avea nevoie să măsoare cu ruleta, pentru a se

convinge că bârlogul creatorului își reducea continuu dimensiunile, ca un hoț de buzunare, chircit sub ploaia de șuturi și de pumni a unor cetățeni păgubiți.

Nu se înșelase, când intrase în imobil. O legătură matematică invers proporțională funcționa între dimensiunile apartamentului numărul unu și grosimea chenarului negru, care încadra ca un coșciug numele și pseudonimul lui. Emil Faure, iar alături, prins în corsetul parantezelor, numele din certificatul de naștere: Vasile Buliga.

Cu cât apartamentul se micșora sub asaltul anticorpilor, cu-atâta se îngroșa dreptunghiul cernit din jurul numelui și pseudonimului înscrise – conform legii habitației în comun – pe lista de la intrarea în imobil.

Ella văzuse corect, când intrase. Făcea parte din stirpea rară a femeilor care își doreau ele însele să se mai și înșele din când în când, nu să aibă mereu dreptate.

5.

Chenarul negru se îngroșa, lista de locatari cobora în bernă, în timp ce datoriile pentru întreținerea apartamentului numărul unu creșteau, creșteau, creșteau, făcând cifrele să se încalece, să se împingă din spate, cele mici sfârșind înghițite de cele mari, ca în lumea tăcută a peștilor.

Dar fenomenele paranormale nu se terminau aici, fiindcă datoriile din dreptul locatarului Emil Faure nici nu mai figurau scrise în moneda națională – leul –, ci erau socotite în dolari americani. 1234 de dolari; 1250; 1500... 2000... și sarabanda se arăta încă departe de finiș.

Asta ce mai vroia să însemne? Cumva că pictorul devenea tot mai indezirabil în țara noastră, unde până și simpla deținere de valută era interzisă de lege și pedepsită în maniera cea mai drastică? De ce datoria față de bloc îi era calculată în moneda americană, și nu în marca germană sau în lira sterlină, de exemplu, care în fond tot valute erau?

Întrebări văduve de răspunsuri țâșneau iepurește una din alta. În urma căror calcule reieșeau aceste sume infernale, datorate de nefericitul slujitor al penelului asociației de locatari? Ținând cont că opera celor mai mulți artiști este profitabilă, dacă este, abia după moarte, oare câte posterități i-ar fi necesare lui Emil Faure, pentru a-și putea plăti cheltuielile de întreținere? Și de ce suma nu înțepenea odată, de ce nu se fixa la un nivel oarecare, de ce creștea continuu, ca burta unui parazit social?

Și până când va tot crește, altfel spus cât de mari vor fi, în final, datoriile locatarului față de severa clădire?

Ploaie de întrebări, secetă de răspunsuri. Prindea tot mai clar contur ideea că la datoriile curente – apă consumată, canalizare, salubritate, agent termic – asociația de locatari aduna și datoriile morale ale pictorului, convertite în sunători. Artiștii erau săraci, Emil Faure chiar mai sărac decât media. Primea, deci, lovituri acolo unde nu putea riposta.

Sumele rezultaseră în urma unor calcule în direct. De „n" ori ai beneficiat de trupurile fetelor comuniste fără să le iei de neveste, asta te costă atâta. De atâtea ori ne-ai sfidat cu arta ta nepotrivită, ai aici factura. Ai colportat un număr de „n" glume la adresa regimului, sari cu lovelele.

Ce-s ăia cu care vrei să-ți achiți datoriile, lei? Nu, *my friend*, dolari vrem, că tot o faci dumneata pe americanul. Nu te dai în vânt după un descreierat ca Andy Warhol?

6.

Ella se afla în fața ușii de la intrarea în apartamentul numărul unu. Un trio de pietricele, mici dar dușmănoase, o lăsase și fără parbrizul drept al ochelarilor. Dar nu-i mai păsa, chiar dacă miopia îi umplea mișcările cu stângăcie. O să se descurce mai agale. Piciorul stâng îi sângera, dar își domoli șiroiul cu o bucată de pânză ruptă din tricou.

Tot ce își mai dorea era să reușească să intre, cu un ultim efort, în locuința lui Miluță. Să intre, să-l vadă și eventual să dispară, împreună cu el, din lumea asta mult prea nasoală.

Nu era chiar atât de simplu. Pentru a-și împlini dorința, trebuia să-și dea bice grabei. Sub dezlănțuirea fără seamăn a anticorpilor, care continuau să bușească barbar zidurile și ușa, apartamentul perceput ca infecție se contracta tot mai mult. Sistemul imunitar al blocului nu se ținea de cioace. Pentru forța unui asemenea imobil, confruntarea cu haiducul Faure nu era decât un bambilici.

Pe Ella n-o mai mira nimic. Sub ochii ei, pereții magaziilor vecine, pline cu murături și rațe-găini, înaintau scârțâind, acoperind pe loc, centimetru cu centimetru, micșorarea spațiului locativ al lui Miluță.

Era indiciul că finalul se apropia. Tumora considerată malignă își trecea prin pesmet și ou cântecul de lebădă, ca un șnițel bine frăgezit, înainte de a fi aruncat în ultima lui tigaie.

Cu lemnul flendurit, ușa – pe care abia se mai putea citi scris cu tuș „Apart. nr. 1" – îi permitea Ellei să inspire un

crâmpei din ambientul sălașului atât de bine cunoscut de ea. În nări, îi parvenea un cocteil nemaiîntâlnit, ca o parolă nouă, găsită pe patul de moarte de stilul inimitabil al lui Miluță. Căci un estet ca el nu își putea permite să moară oricum, ci trebuia să lase cortina ca pe un lințoliu, la niște parametri elevați.

Emil Faure avea de apărat pretențiile unui stil. Stilul său.

Cu o nouă forțare mentală, Ella reuși să separe mirosul ieșit din bârlogul artistului, delicat ca un cântec de iubire, de hărmălaia olfactivă din jur. Îl prinse de tulpină și îl inspiră cu poftă, profund, așa cum tineretul decadent din țările capitaliste priza cocaină și alte buruieni. Îl trase lacom cu tot pieptul, primind în ea suflarea halucinogenă a fericirii.

Avea de toate cocteilul acela: pin, iasomie egipteană, santal, tămâie, puțin mosc. Când una, când alta, când toate la un loc.

Pereții magaziilor învecinate înaintau metodic, cu un nou puseu expansiv, unind spațiile bucătăriei și băii apartamentului numărul unu, într-o singură încăpere. Vizuina pictorului se restrângea, timorată, iar Ella trebuia să se grăbească, dacă ținea să fie prezentă înăuntru, pentru a muri alături de el.

Cine știe, poate că totuși era încă viu și vor putea împărți ultima suflare, știut fiind că în doi se moare mai ușor. Te mai iei cu vorba, îl mai strângi pe celălalt în brațe... Timpul curge și nici nu-ți dai seama când ai trecut de vamă.

Intrarea în locuință nu mai era decât o bortă neprimitoare de peșteră. Ella îndepărtă zdrențele de lemn, strecurându-și cu precauție un picior înăuntru, apoi celălalt. Se lăsă pe burtă și începu să se târască, pentru a-și proteja zonele vitale de răpăiala loviturilor, care se intensificau, în vederea asaltului îngenunchetor și a victoriei finale.

Puternica femeie semăna cu o umplutură de cârnat, îndeplinindu-și menirea de a intra în mațul uriaș ce-i fusese sortit. Mirosul acela perfect o trăgea înăuntru, subțire și oțelit, ca un fir pescăresc pentru capturi gigantice.

Un scrâșnet nou de ziduri, de cărămizi care își sfărmau cimentul ce le ținea ostatice, vesti iarăși cotropirea pereților vecini, în detrimentul bietului bârlog al creatorului de frumos. Din cei 35 de metri pătrați locativi, nu mai rămăseseră decât cel mult zece. Misiunea armatei autoimune a blocului se apropia de momentul ultim, ce nu putea fi decât încununat cu un succes, de altfel, pe deplin scontat.

Sub fruntea Ellei mai avu loc o iluminare: deci de asta nu explodau proiectilele în clipa impactului, ca să nu distrugă pereții, astfel încât eliminarea apartamentului problemă să se facă impecabil, fără să lase urme! De asta exploziile se produceau doar când bombițele se ciocneau una de alta, în aer!

Era din nou limpede că avea de-a face cu niște profesioniști. Profesioniștii unei societăți unde nimic nu era lăsat la cheremul hazardului.

Intrarea în apartament se încorda ca un sfincter cauciucat. Cărămizile dintr-o parte și alta se căutau și se aflau cu dor, ca niște rude regăsite, după un noian de ani de amară despărțire, pe un peron de gară. Din lemnul fostei uși, săreau ultimele surcele, ca și cum ar fi nimerit sub ascuțișul unui topor. Doar un orificiu neplăcut privirii, cu diametrul de cel mult jumătate de metru, mai permitea ca sălașul lui Emil Faure să comunice cu teatrul de război de pe hol.

Era strecurată înăuntru pe jumătate, cu partea de la buric în jos. Țâțele îi stăteau turtite ca două ochiuri cu albușuri lătărețe, peste care sfârcurile tremurau într-un duet de gălbenușuri insignifiante. Scriitoarea de lozinci și de petice de piele pentru blugi depunea toate eforturile pentru a nu-și prăpădi gemenii lăptăriei, pentru a nu-i lăsa să se desprindă de corp, în timpul mișcărilor ingrate, de târâre în interiorul apartamentului numărul unu. Era normală grija ei, căci pe cele mai multe femei le interesează cât de bine vor arăta după moarte. Ella ținea să moară întreagă, cu podoabele mamare pe ea.

Un pârâit de ziduri, mai înfricoșător ca precedentele, se auzi în dreptul fostei uși de la intrarea în grota artistului. Sfincterul de cărămidă și mortar dădea semne că poftește să se încordeze în cauciucul spasmului final, pentru a tranșa definitiv chestiunea. Cu certitudine, blocul nu obișnuia să piardă vremea, tărăgănând astfel de conflicte. Cu cât durau mai puțin, cu atâta mai bine.

Pentru Ella, nu mai era o clipă de prăpădit. Rămasă afară doar cu etajul superior, de la gât în sus, risca să fie decapitată, dacă nu se mobiliza plenar. Totul era o chestiune de secunde, poate chiar de microni ai secundelor. Ploaia de praf, prevestind ultima contracție a zidului, se hotărî să toarne mai compact, cu un aer definitiv, de ușă a morgii municipale.

O implozie de fericire nemaiîncercată îi anestezie suma complicată de dureri. La suprafață, viteaza muiere era un amestec de praf, sudoare, zdrențe, sânge, salivă și muci.

Dar pe dinăuntru simțea, poate pentru prima oară în viață, că nimic n-o mai putea răni.

7.

Ghilotina cărămizilor se apropia lugubru, iar ea își aminti de revoluția franceză, care îi căzuse la teza de „Istorie", în clasa a șasea; ba nu, a șaptea. Ghilotina cărămizilor se apropia lugubru, iar ea visa la băieții aceia frumoși – Danton și Robespierre – actorii primului său vis erotic. Ghilotina cărămizilor era la nici zece centimetri deasupra ei, dar reuși să își tragă înăuntru mândru-i cap, cu un efort radical, declanșat dintr-un elastic al gâtului, pe care îl credea fleșcăit.

În clipa următoare, cărămizile fraternizară, îmbucându-se una cu alta, băgându-și reciproc limbile în gură, făcând să dispară gaura, care, cu doar trei secunde înainte, încă mai evoca ușa apartamentului numărul unu.

Hărmălaia se curmă într-o clipită, ca luată cu mâna de mișcarea unui dirijor de orchestră simfonică. În cele câteva secunde de liniște totală care urmară, un cor muncitoresc făcu să răsune avântat primele două versuri dintr-un apreciat cântec patriotic: „Luceafăr nou pe cer a răsărit, / Partidul Comunist Român!" Era ceva în genul strigătului de victorie, pe care, în cruzimea lui lipsită de pretenții, omul preistoric îl slobozea, ținându-și apăsat piciorul pe grumazul dușmanului răpus în luptă.

Același dirijor nevăzut tăie macaroana muzicii, la fel de brusc cum o declanșase, lăsând să se mai audă doar ecoul coriștilor, care se îndepărtau spre neunde, bătând pas mândru de defilare.

Sistemul imunitar al blocului ținea să-și ducă munca până la capăt, chiar dacă ceea ce fusese mai greu pentru el trecuse.

Ploaia de meteoriți secă, dar pereții magaziilor vecine prinseră să înainteze mult mai pârdalnic, pentru a umple golul lăsat de micșorarea continuă a locuinței-tumoră. Dinamica pereților producea un huruit asemănător cu al șenilelor de tanc, permițând un infim spațiu de expresie vocală borcanelor sparte de murături, combinate cu măcăielile și cârâielile îngrozite ale rațelor-găini, trezite într-un conflict și-n general într-o lume de neînțeles.

Din punctul de vedere al tacticii abordate în confruntarea internă cu Emil Faure, anticorpii ansamblului locativ lucraseră impecabil. Sub canonada nemiloasă, locuința își regresase suprafața mult, tot mai mult, sută la sută. Lungimea, lățimea și înălțimea rezistaseră cum le ținuseră balamalele, dar bătălia fusese pierdută încă de la prima strigare a trompetei de asalt.

În sfârșit, veniră și secundele de dinainte ca stindardul victorios să fie înfipt în redută. Lungimea, lățimea și înălțimea apartamentului unu dispăreau cu ultimii lor centimetri, încăperile se cotropeau una pe alta, ignorând destinațiile inițiale hotărâte de arhitect, care le desemnase drept baie, bucătărie, cameră de zi, cameră de lucru și pentru visat.

Din tot ce fusese vizuina faurului, mai rămăsese doar o cămăruță ca o colivie, care și ea se restrângea progresiv, asemenea unei ființe de o modestie cu totul și cu totul exagerată, care se făcea tot mai mică, pentru a dispărea cu totul în propria timiditate.

8.

Un cetățean obișnuit, trecător de serie prin fața blocului de pe Strada 1 Mai, numărul 55, n-ar fi fost capabil să suspecteze că un lucru nelalocul lui s-ar fi petrecut, în ultimele ore, înăuntru.

Dar un trecător înzestrat cu un bun simț de observație ar fi remarcat cu siguranță broboanele care alunecau straniu pe haina edificiului, antrenând în curgerea lor straturi de piele moartă, depuse în grămezi la glezna zidului.

Imobilul suferea crunt și un diagnostic pus ochiometric, pe fugă, ar fi zis că era măcinat de o cruntă suferință a digestiei, care-i vlăguia culorile fațadei, storcându-i din trup lacrimi și sudoare, de parcă ar fi șezut pe colacul WC-ului.

Diagnosticul ochiometric s-ar fi suprapus peste diagnosticul profund, atribuit de un specialist în bolile clădirilor, care ar fi confirmat suferința din intestine. Acolo, în partea de la subsolul trupului de cărămidă, se îmbârligau dureri atroce, care-l forfecau sălbatic pe bolnav, judecând și după mirosurile imposibile, evacuate în rafale succesive.

În pragul unei crize grave, severa construcție se crispa, gata să clacheze. Cinci-șase ferestre de la apartamente zburară din senin, aterizând în bucăți pe asfaltul platoului de gimnastică și de apel, ca niște pahare sparte dinadins de bețivani melancolici, care căutau cioburi pentru a-și tăia venele sau pentru a le aduce noroc. Câteva țevi de bucătărie și baie plesniră și ele, lăsând șuvoaiele de apă să izbucnească montan și să cureță pe dinăuntru organismul suferindului.

Blocul era cu totul pradă spasmelor, huruind ca un robot dat de viu la casare. Transpira și lăcrima continuu, aproape să-și dea duhul pe culmea durerilor, care-i știrbeau până și minima demnitate imobiliară.

Nu mai rezista. Criza se anunța fatală.

Doar pe locatari, judecând după tăcuta lor lipsă de reacție, părea că-i doare la bască de tot ce se întâmpla cu hogeacul care-i adăpostea.

9.

Dar tot din senin, după momentul culminant al durerilor, o liniște de mamifer rumegător se așeză peste valurile clocotului anterior.

— Pleosc! – se auzi clar și răspicat, stârnind unde concentrice în apa liniștii.

Cu dimensiunile micșorate până la nivelul unui cristal mineralogic, apartamentul pictorului Emil Faure fu eliminat prin propria lui țeavă de canalizare.

— Pleosc!

Tot zbuciumul chinuitor nu fusese decât un greu tribut, plătit de clădire constipației.

— Pleosc!

În paralel cu dispariția sa fizică, apartamentul numărul unu, inscripționat cu pseudonimul și numele Emil Faure (Vasile Buliga), se făcu nevăzut de pe lista de locatari, afișată la intrarea în bloc. Instantaneu, respectiva foaie de hârtie își reluă verticalitatea, revenindu-și din bernă, ca dintr-o criză de spondiloză.

Toate se petrecură între parantezele unei secunde. Apartamentul numărul doi deveni numărul unu, permițând enumerării locative să continue doar până la 24, în loc de 25, cum stătuseră lucrurile înainte de tristele evenimente care conduseseră la eliberarea spațiului unde locuise căposul Emil Faure.

Fie-i țărâna grea, că pe mulți îi mai chinuise cu nonconformismul său de operetă.

10.

Peste nici un ceas de la eliberatorul „pleosc", într-o ordine și o disciplină de invidiat, câteva echipaje de salubritate ale municipalității sosiră într-un camion cu remorcă la fața locului.

Muncitori în salopete și băști albastre coborâră ținând târnăcoapele cu două degete, ca pe niște pensule. Își hidratară palmele cu scuipat și se așternură pe spart crustele depuse de broboanele de transpirație imobiliară, care adunaseră straturi de tencuială la poalele blocului. Încărcară molozul în roabe, laolaltă cu țăndările geamurilor sparte, pentru a umple remorca de camion, care le înghiți ca un haplea de mare tonaj.

După nici un sfert de oră de muncă responsabilă, camionul se îndepărtă silențios, lăsând în urmă blocul primenit și liniștit. Stimulate de ambianță, câteva păsărele cu penaj viu își canalizară talentul spre niște triluri realmente psihoterapeutice.

11.

Imobilul cu 24 de apartamente, în loc de 25, a rămas cuminte la locul său, ca un bloc de serie în aparență, dar la fel de balonat cu mistere pe dinăuntru.

La două săptămâni de la eliminarea corsarului Faure cu apartament cu tot, o echipă de constructori a sosit la fața locului, pentru o serie de măsurători rapide și fertile. Ingineri și arhitecți au privit planuri mai vechi și mai noi, au luat probe de materiale, au comparat unghiuri și mai cu seamă s-au scărpinat în cap.

După câteva zile, s-a început ridicarea unei mansarde, prevăzute cu trei noi spații de locuit. Trei perimetre, menite să ridice numărul apartamentelor la 27, ca un fel de avansare binemeritată primită de clădire, poate și pentru a arăta încă o dată cum cantitatea poate fi transformată într-o nouă calitate.

Trei perimetre destinate inadaptabililor, indisciplinaților de meserie, călcătorilor constanți în strâchini, deviaționiștilor de la linia cumsecade, inși sortiți a fi reintegrați social, prin aruncarea în oala fierbinte a programului numit „reeducarea prin bloc". Cine nu se lăsa reeducat, era liber să dispară în tovarășa mă-sa.

Conform indicațiilor primite de la tovarășul Ion Scutelnicu, fiecare mic apartament de la mansardă a fost prevăzut cu doar două ferestruici, care, puse una lângă alta, abia reușeau să acopere ecranul unui televizor.

— Sunt suficiente astea două!, a decretat omul cu cele mai gri șosete din tot blocul comunist. Decât să stea și să se uite ca

proștii la Lună, mai bine să urmărească, la captivantul „telejurnal de seară", minunatele împliniri ale eroicului nostru popor, sub conducerea înțeleaptă a Partidului și a Secretarului său general. Și-n altă ordine de idei, îi mai bag și în tovarășa mă-sa! Efectiv îi bag!

Pe dinafară, ferestruicile au fost securizate cu gratii din fier-beton, fiindcă șocurile reeducării prin bloc le puteau oferi subiecților idei ciudate, chiar nefaste. Se mai întâmplase și altă dată.

Partea a patra:

Muzeul Comunismului

1.

Preț de câțiva ani după prăbușirea comunismului european, elanul privatizărilor nu a ocolit niciun sector al vieții economice din România. Toate întreprinderile, care teoretic aparținuseră întregului popor, au fost evaluate mai în pripă sau mai pe îndelete, apoi scoase la mezat și, în final, vândute. Statul s-a despărțit de ele fără boabe de regret în ochi.

Într-o zi festivă, a venit și momentul ca „Regia Municipală de Apă și Canal", întreprindere vitală pentru buna funcționare a organismului citadin, să fie atribuită unui respectabil consorțiu multinațional. Alături de sistemul digestiv al orașului, însoțit de hârțogăraia aferentă, noul proprietar a moștenit și câteva curiozități, adunate de oamenii muncii, de-a lungul deceniilor de activitate prin canalele orășenești.

Cu o mărinimie care a fost apreciată just de opinia publică, noul manager al unității și-a donat moștenirea mai departe, fără să se cramponeze, „Muzeului Comunismului", ca să se bucure de ea un spectru cât mai larg de cetățeni locali și de turiști mondiali.

„Muzeul Comunismului" a fost amenajat cu elan, în vechea și impunătoarea clădire a „Palatului pionierilor și uteciștilor", închis imediat după căderea vechiului regim politic, din cauza dispariției stocului de pionieri și uteciști.

„Muzeul Comunismului" merită vizitat. Pentru ca în interiorul lui să domnească o atmosferă care să imite cât mai fidel trecutele vremi, în permanență sălile răsună de solemnitatea

unor cântece patriotice, dinamizate cu scurte fragmente din cuvântările cele mai spectaculoase ale Marelui Conducător. Cântecele și discursurile sunt despărțite unul de altul prin aplauze, ovații și scandări, țâșnite din piepturile fierbinți ale foștilor cetățeni socialiști.

Turiști din toată lumea – exceptând țările foste comuniste, unde se știu pe de rost poveștile cu dictatori și tovarăși – sosesc aici în detașamente ale entuziasmului. Nu doresc decât să-l cunoască mai bine pe eroul viteaz de basm, văzut de ei ca un Che Guevara într-o nouă prezentare.

Le place sincer de cel căruia i se spunea Cârmaciul, un bărbat cu părul frumos ondulat și cu zâmbetul strălucindu-i pe față, într-o încifrare grea de semnificații. În schimbul unei sume modice, vizitatorii primesc un bilet de intrare roșu aprins, care le acordă dreptul de a vizita, de a fotografia și de a se minuna.

De altfel, succesul de care se bucură „Muzeul Comunismului" se vede și la o simplă răsfoire a *Cărții de onoare*, inscripționată cu semnături grele pentru omenire. Personalități ca Dalai Lama, regele Belgiei, fotbalistul Maradona, actorul Kevin Costner sau regizorul Oliver Stone – ca să ne limităm la cinci exemple – au ținut să-și depună icra semnăturii pe primele pagini, sub coperta grea ca o carapace a unei țestoase de aur.

Fecundate corespunzător de laptii scuzabili ai curiozității și ai snobismului, icrele își îndeplinesc misiunea de a umple în continuare muzeul cu noi mulțimi de oameni, care vor face curând necesară construirea unui nou corp de clădire.

2.

Când muzeul își face plinul și nu mai rămâne spațiu pentru a fi strecurată înăuntru nici suplețea unui ac, în holul de la intrare are loc un moment de mare atracție, foarte apreciat de masele vizitatoare. Atunci, își face apariția solemnă un tovarăș cu impunătoare șosete gri, care ține o cuvântare în limbajul de lemn înflăcărat, tăiat direct din codrii comunismului.

Este proprietarul și, în același timp, muzeograful-șef, domnul Ion Scutelnicu, pe al cărui ecuson scrie, cu modestie misterioasă, „Tovarășul Nelu Scut". Părul i s-a mai rărit, din cauza stresului provocat de schimbarea șocantă de regim politic, așa încât candelabrele „Muzeului Comunismului" își pot regla lumina festivă în oja cheliei sale din creștet. O specie de chelie foarte răspândită în noua Europă de Est, dezmierdată „chelia mâncătorului de carne de porc".

Tovarășul Nelu este îmbrăcat într-un halat de-un bleumarin muncitoresc, cu pantaloni anonimi de tergal, iar în mână poartă o cască albă de inginer, ca și cum ar fi gata să-și conducă oaspeții pe un șantier socialist. Legătura cu solul îi este asigurată de o pereche de sandale, în care degetele se exprimă pe jumătate liber, cenzurate doar de șosetele cenușii. Pentru el, faptul că nu mai este silit să poarte pantofi este una dintre marile consolări pe care schimbarea de regim i-a adus-o.

Acest bărbat impune respect, chiar teamă, și este posesorul unei foarte frumoase voci stomacale, de care se folosește cu abilitate, deși locul ei ar fi fost poate în strălucirea Operei din Milano:

— Tovarăși turiști de pe toate meleagurile lumii, fie ca vizita în lăcașul acesta de cultură să vă convingă de înaintarea fără șovăire a națiunii noastre pe calea luptei revoluționare, a progresului, pe drumul neabătut al apărării demnității și libertății, spre comunism, visul de aur al întregii omeniri! Proletari din toate țările, uniți-vă! Efectiv, uniți-vă!

Din difuzoare, izbucnesc urale aprinse, dar false, acoperite pe loc de cele ale turiștilor, sută la sută naturale, care le și acoperă rapid. Apoi, la cerere, muzeograful-șef le petrece amatorilor în jurul gâtului ori cravate roșii de pionier, ori medalii de tinichea imitându-le pe cele veritabile, de odinioară. Foarte dorită este medalia de „Erou al muncii socialiste"; dar și „Ordinul muncii socialiste", de diferite clase, își are clientela.

Contra unei taxe achitate suplimentar, turiștii primesc și diplome pentru depășirea planului cincinal de producție, în fabrici, uzine și pe ogoare.

3.

Imediat ce intri în „Muzeul Comunismului", în prima încăpere din dreapta, te întâmpină sectorul dedicat „Artei proletcultiste".

Aici se regăsesc rare linguşeli la adresa Cârmaciului şi a soţiei sale, sub formă de tablouri, poeme, lieduri şi sculpturi. În faţa lor, pentru a crea o antiteză de mare efect, se pot admira câteva opere veritabile, aparţinând unor remarcabili artişti, care au plătit scump, uneori cu propria piele, curajul disidenţei.

De pildă, în fiecare zi de vizită, tabloul intitulat „Mineri ieşind din schimb", semnat de celebrul pictor martir Emil Faure-Buliga, adună în jurul lui o mare producţie de admiraţie. E într-adevăr o operă şocantă, mai ales prin curajul de a-şi plasa modernitatea în contextul dictatorial de atunci.

Tabloul – ilustrând o bucătăreasă scoţând sâmburii din capetele ca nişte bostani ale unor mineri – este deosebit de râvnit de colecţiile particulare, dar se înţelege că nu-i de vânzare. El constituie o foarte bună dovadă că posteritatea nu doarme sau, în cuvinte cinice, că artistul cel mai folositor este artistul mort. Ceea ce nu mai e de secole o noutate.

Pe mica etichetă de sub pânză, se poate citi că, din pricina nesupunerii manifestate constant prin creaţia sa, pictorul Faure-Buliga a fost nimicit în beciurile secrete ale Securităţii, de unde a şi dispărut fără urmă, topit probabil într-un acid preparat de cunoscutul „stilist al groazei" Csaba László, fugit din ţară undeva în America de Sud, de frica pedepsei meritate.

E greu de crezut că succesul post-mortem al lucrărilor sale îl încălzește în vreun fel pe amantul muzelor Faure-Buliga, aflat în locul unde se află.

Privit de la mare înălțime, triumful pare minuscul.

4.

Un foarte important sector al acestui însemnat obiectiv turistic este ocupat de bazaconiile fătate de mintea Marelui Conducător, care cam ce visa noaptea, a doua zi încerca să transpună în practică. Unele dintre ideile sale cutezătoare se materializau în practică, altele nu. Dar de încercat, le încerca pe toate.

Bunăoară, la loc de cinste în mijlocul muzeului, două supozitoare zâmbesc victorios, așezate confortabil pe catifeaua roșie a vitrinei. Sunt două supozitoare conținând o familie de bacterii unice, despre care se spune că, introduse în anus, ar avea capacitatea de a le neutraliza pe cele stabilite acolo, responsabile de mirosul și culoarea dezgustătoare a dejecțiilor umane.

Dacă e să ne acoperim zâmbetul spontan și să vorbim deschis, tovărășește, supozitoarele nu-s chiar atâta de năstrușnice cum par. Conducătorul, în continua lui dorință de a stimula mersul țării și al omenirii pe căile progresului, visase la o soluție care să prefacă umblătoarea într-un fel de templu al lui Apollo. Ambițios, Marele Om dorea noi și variate modalități de a-i arăta Occidentului decadent superioritatea Socialismului; și nu superioritatea oricărui socialism, ci a celui românesc.

Asta visa el, cu îndreptățire: în toalete, să miroasă ca în saloanele orientale. Pin, iasomie egipteană, santal, tămâie, puțin mosc. Amestecate într-un dozaj perfect, care să preschimbe dezgustul în rafinament. În culori musai pastelate, pentru a-i oferi și ochiului o saună reconfortantă.

Odată, după niște pahărele de țuică și vin la o cabană lângă care vânase, Conducătorului i-au căzut dinții falși în toaletă. A fost nevoit să-i frece bine cu săpun și să-i pună la loc, că alții nu avea la el și nu putea să apară știrb în fața celorlalți. Dar scârba simțită atunci a rămas lipită cu scuipat de creierul său revoluționar.

Tovarășul avea orgoliul lui de bun român, un orgoliu în continuă expansiune. Adeseori suferise când barosani ai planetei îl ironizaseră pentru toaletele din fundul grădinilor românești. Henry Kissinger, nesuferitul secretar de stat al Statelor Unite ale Americii, împopoțonat cu un nemeritat premiu Nobel pentru pace, chiar făcuse o paralelă între closetele românești și îngrozitoarele bude din lagărele de concentrare naziste, unde familia sa pierduse destui membri.

Buda, umblătoarea, closetul, toaleta, latrina. Atâtea sinonime pentru a desemna o adâncă oribilitate românească.

Toate astea îi plesneau ficații Celui mai iubit fiu al poporului. Știa că a băga canalizare în satul românesc era similar cu a încerca să-l convingă pe țăranul român să se aboneze la *The Times* sau *Le Monde*. Pentru inteligența sa clarvăzătoare, lucrurile erau clare: nu umblătoarea trebuia schimbată, ci produsul uman final care ajungea în umblătoare.

— Gândul Dumneavoastră, mult iubite și stimate Conducător, e o figură de stil. Iar Dumneavoastră sunteți un poet mai mare ca noi toți la un loc, sunteți poetul suprem al țării, sunteți POETUL! Ceea ce propuneți, mult iubite și stimate Tovarășe, va fi un revoluționar feng-shui! – îl linguși poetul lui de curte preferat, căruia i se spunea Adi, la o partidă de vânătoare, când îi aflase minunata inițiativă privind dejecțiile umane.

— Feng-shui, feng-shui, ești nițel cam șui, tovarășe poet Pulică!, îl puse la punct Cârmaciul. O figură de stil, ai spus? Bine ai spus, mânca-ți-aș fuduliile pe grătar! Dar câte lucruri care-au revoluționat omenirea n-au început prin a fi simple

figuri de stil, umflatule? Te-ai gândit la asta, otreapă capitalistă în concepții ce ești? Hai, trage apa din fața mea, șterge-o!

Cuminte, poetul de curte și-a notat cuvintele adânci ale Tovarășului, pentru a le folosi ca punct de plecare al unei noi poezii omagiale:

Se miră Orientul că noi visăm feng-shui
Și poate Occidentul ne crede puțin șui,
Dar nu-i departe ziua, când nebunia noastră
Se va preface iarăși în pasăre măiastră...

După care pasărea își va lua zborul, iar noi, călare pe aripile ei, vom ajunge într-o lume mai fericită, unde vom țopăi nonstop, cu un deget înfipt strategic în fund.

5.

Ah, și dacă o să reușească, ce lovitură de imagine planetară va fi! Cârmaciul vorbea continuu, în cuvântările sorbite cu nesaț de poporul care-l venera responsabil, despre societatea socialistă și crearea omului nou. Dar el era primul care își punea problema ca omul nou să facă un pas înainte și din punctul de vedere fiziologic.

Era sau nu era un arhitect al omului nou? Era. În cazul ăsta, trebuia să schimbe eroarea cu care omul vechi fusese proiectat. După ce-și termina treaba la budă, ființa umană trebuia să-și umfle plămânii ca doi cozonaci, nu să-și țină respirația, din pricina silei. Ce mai încoace și încolo!Îi plăcea să viseze, așezat pe colacul toaletei. Invenția asta trebuia să se facă, indiferent de preț. O să primească telegrame de felicitare nu din toată țara, ca de obicei, ci din toată lumea, care-i va sta la picioare ca un câine credincios. Cu exportul va trebui să fie însă foarte atent. De exportat, o s-o exporte doar în țările cu adevărat prietene, arătându-le fățarnicilor – rușilor, în special – că nu-s decât niște obiele năclăite de sudoare. Americanilor, da, că și ei fuseseră gigea cu noi, oferindu-ne plocon clauza națiunii celei mai favorizate, chiar dacă nea Kissinger îl scotea din sărite. Dar rușilor, niet!

Vorbise deja cu tânărul acela de mare viitor, Ion Scutelnicu, să găsească un colectiv potrivit de savanți, care să se ocupe de buna desfășurare a etapelor științifice necesare. Scutelnicu se oprise asupra unui colonel de armată în retragere, Csaba László,

un comunist adevărat, care conducea un colectiv de cercetători de elită.

N-avea nimic împotrivă, atâta timp cât acest vrednic om al muncii înțelegea că, la sfârșit, soția sa, prima tovarășă în stat, trebuia să semneze invenția, în calitate de autor. Csaba László să zică mersi dacă va fi pomenit în calitate de coautor. Poate așa va capăta și Lenuța lui un premiu Nobel, cel pentru biochimie, pe care îl merita cu vârf și îndesat.

Săraca Lenuța, cât suferea că n-avea și ea nobelul ei, măcar unul mic-mititel, să doarmă cu el sub pernă! Ținea, într-o cameră specială, o grămadă de distincții, însoțite de o garderobă plină de mantii, eșarfe și tichii căpătate de la cele mai prestigioase universități din lume. Le îmbrăca deseori și se admira minute bune în oglindă, improvizând câte un mic discurs de mulțumire, în fața unui public închipuit. Dar discursul îi devia invariabil spre sectorul porcos, vă bag undeva pe toți ăștia care împărțiți nobeluri după cum vi se scoală ștromeleagul, îmi spăl chiloții în Argeș și îi usuc pe sârma instituției voastre, fraierilor.

Se descărca și ea cum putea, nasolica. Oricine în locul ei ar fi înjurat la fel. Uneori tresărea, gândindu-se cum o să dea ochii cu ea, când el o să capete premiul Nobel pentru pace, care era ca și arvunit. Dar bine că-l va lua, în sfârșit, ca să le dea peste nas tuturor, în frunte cu îngâmfatul de Kissinger, mânca-mi-ar coada.

Îi plăcea să viseze pe budă, acolo unde îi și venise ideea cu „Făt Frumos Budă de Aur", numele de cod sub care figura bacteria secretă în dosarele Securității. Ah, câtă încântare! Va chema artiștii, să-și aprindă lira, căci de la ei Partidul aștepta transpuneri nemuritoare...

Iar artiștii vor sosi roiuri-roiuri, cu pletele lor ajustate în ultima clipă, cu bășțile lor răpănoase, cu bețele ce le slujeau de picioare, cu burțile pline de gaze auschwitziene, cu unghiile înrămate scârbos pe degetele mari ale picioarelor, cu mâinile tremurând de emoție, cu pușele gata de pișatul groazei.

Aoleu, ce cuvântare le va trage, ce inspirat le va glăsui:

— Dragi tovarăși și „preteni" artiști, doresc pe această cale să vă solicit, în numele poporului, multe tablouri, sculpturi și romane, care să cânte plenar noua noastră cucerire revoluționară. Includeți-o în marea frescă a bucuriei, care este „Cântarea României"! Faceți din ea motiv de joc și veselie! (*aplauze ușoare*) Doresc de la tagma artiștilor concerte pentru oboi și orchestră; doresc, de ce nu, solouri de flaut! (*urale entuziaste*) Doresc muzică pentru coruri muncitorești, multă muzică pentru multe coruri, pentru mulți muncitori înfrățiți cu mulți țărani! (*murmur general de aprobare*) Să facem totul pentru ca tovarășul Apollo să demisioneze din funcția burgheză de zeu și să se înscrie în Partidul Comunist Român, acolo unde îi este locul! (*ovații dezlănțuite*)

După care, angajamentele... Trăgându-și sufletul, coborât ca o hernie în pântece, președintele breslei literare își va lua angajamentul, președintele „Uniunii Artiștilor Plastici" își va lua angajamentul, președintele „Uniunii Compozitorilor" își va lua angajamentul, actorii își vor lua și ei angajamentul...

Cu toții se vor angaja să ilustreze lupta comunistă din laboratorul unde se năștea bacteria, solfegiind și pictând modul în care sărea zeama din complicata rețea a serpentinelor, pe unde substanțe ciudate se uneau și separau, se volatilizau și distilau, săltând de pe un picior pe altul, într-un joc infantil în aparență, de șotron biochimic, aproape imposibil de domesticit într-o formulă stabilă.

6.

Din nefericire, doar astea două supozitoare au mai rămas ca materializare a ideii lansate de Cârmaci, fiindcă laboratorul, unde se încerca prinderea prețioasei bacterii în statornicia unei formule chimice, a căzut victimă unui incendiu.

A ars totul, mai puțin șeful colectivului de savanți, colonelul în retragere Csaba László, pe care focul l-a ratat. A fost un incendiu care a acționat scurt și la obiect. Din câteva gâfâieli de atlet, a cuprins întreg spațiul unde meteorica bacterie văzuse lumina zilei, făcând-o să se stingă prematur, ca un copil ce nu apucase să se bucure de viață.

Flăcările au mângâiat fin cu limba suprafețele vraiștii din laborator, pentru a se înfige apoi lacom până-n măruntaie, ca într-un cunilingus smintit, dezlănțuit între doi amanți capitaliști. Din loc în loc, manifestarea unor bubuituri amintea de chimismul viu al muncii științifice, dar cel mai tare au bubuit gândurile bătrânului colonel, uitate la locul de muncă. Erau gânduri formate din gaze rare, care au lăsat găuri cât oul de porumbel în pereți.

Pe un laborant dormind beat în laborator focul l-a păstrat la urmă, ca desert. L-a gustat din vârful limbii, plescăind scurt de plăcere, l-a răsucit pe cealaltă parte, ca pe o clătită flambată. În reacție cu flăcările, substanțele, ieșite pe principalele sale orificii, și-au prăpădit latura rușinoasă, căpătând fibră plăcută de mirodenii. Focul s-a lins pe buze, amintindu-și, rod al unei educații sănătoase, că nu se cădea să mănânce cu gura deschisă,

în grabă și fără să mestece fiecare îmbucătură de 24 de ori. Rumenirea desertului îl făcea să saliveze profund.

În fine, toată istoria plutește într-un balon de mister, la mijloc tronând, se pare, activitatea de spionaj a statelor supradezvoltate ale lumii, care nu priveau cu ochi buni invenția românească. Neputând s-o găbjească și s-o folosească în interes personal, răzbunătorii capitaliști au preferat s-o distrugă. Socoteala le-a ieșit perfect, pentru că tăria șocului a șters pentru totdeauna din mintea inventatorului orice informație privind revoluționara bacterie. Iar astăzi, urma lui Csaba László e pierdută pe vecie. Cine știe sub camuflajul căror operații estetice se ascunde, acolo unde se ascunde.

Normal, o poveste pare totul, o poveste care n-a ajuns încă la statutul de legendă. Dar turiștii iubesc poveștile, chiar dacă de multe ori nu mai apucă să le vadă transformate în legende.

7.

Atracțiile din „Muzeul Comunismului" nu se rezumă la cele două supozitoare revoluționare. Undeva, în lateral, se pot admira ciudățeniile descoperite, de-a lungul timpului, în rețeaua municipală de canalizare, donate acestui așezământ de noul proprietar capitalist.

Turiștii au ce vedea, dovadă și numărul tot mai mare în care sosesc, formând cozi comparabile cu cele de la catedrala „La Sagrada Familia", mândria Barcelonei.

De pildă, un crocodil împăiat, mare și chipeș ca un bivol, expus generos într-o lumină chioară, care trăia solitar, de ani buni, în apa canalelor de colectare citadină. Se spune că se hrănea cu carnea vagabonzilor, ascunși sub pământ de frica „Decretului 400", care pedepsea cu închisoarea elementele parazitare, neîncadrate în muncă. În comunism, cine alegea să fie șomer, risca pușcăria. În canale, pericolele pândeau, mergând până la includerea în meniul acestui rotofei crocodil singuratic.

De asemenea, sub o cupolă de sticlă pardosită cu talaș, poate fi admirată o oaste de șobolănei fosforescenți, care mișună în legea lor, fără istov. Ei sunt puișori de-ai spectrelor șobolănițelor gravide, otrăvite prin conductele orașului, și se manifestă nostim, marcându-și teritoriile prin răhăței sclipitori. Atât șobolăneii, cât și răhățeii lor pot fi achiziționați drept suvenire de către publicul care dorește să transmită mai departe emoția vizitei în acest lăcaș unic.

La prânz, preț de o oră, „Muzeul Comunismului" se închide pentru o pauză de masă tovărășească, mai curând o pauză de picnic tovărășesc. În curtea din interior, se întind pături pe iarbă și se răspândește prin difuzoare o muzică patriotică avântată, care stimulează digestia, în timp ce angajații așezământului le servesc turiștilor mâncăruri specifice comunismului.

La loc de cinste, în prezidiul meniului, stau sendvișurile cu tradiționalul salam cu soia, peste care se toarnă muștar cu toptanul; căci dacă salamul nu are niciodată gust de salam, muștarul reușește performanța de a avea întotdeauna gust de muștar. Așa stăteau lucrurile în comunism, iar turiștii înțeleg asta.

Iarna, când frigul curmă picnicurile din curte, se servește ciorbă fierbinte din „adidași" afumați de porc, într-o sălită a muzeului prevăzută cu mese lungi, care imită ambianța din cantinele muncitorești.

Bineînțeles, regia este perfectă. Fiecare porție se eliberează după o ședere la coadă, unde se spun bancuri cu Bulă, cu Tovarășul și Tovarășa. Ca să capeți hrana, trebuie să arăți la ghișeu un tichet tricolor, care parodiază celebrele cartele de raționalizare a alimentelor. În afară de hrana solidă, fiecare turist primește la urmă câte un „nechezol", binecunoscuta cafea cu înlocuitori, produsă dintr-un fel de nutreț, alături de o băutură răcoritoare „Ci-Co", obținută din praf de citrice.

Rețeta de fabricație a licorii e în continuare un secret și e bine să rămână așa, „Ci-Co" fiind preparat, chiar într-o debara a „Muzeului Comunismului", prin turnarea unei cantități de apă în celebrele „Fanta" și „Mirinda".

Probabil că acesta este motivul pentru care turiștii găsesc „Ci-Co" de zeci de ori mai gustoasă decât „Fanta" și „Mirinda", băuturi de care realmente s-au săturat până la greață.

8.

Zilnic, în timpul picnicului tovărășesc din curte, își face apariția o doamnă corpolentă, de fusta căreia se ține un țânc cu un balon în mână și cu alte câteva zeci în burtică.

Se apropie de Ion Scutelnicu, proprietarul și muzeograful-șef, care, cu fața numai lumină, îi sărută pe amândoi cu flacără, mai-mai să le dea foc la obraji. Apoi, în ton cu restul lumii, întind și ei o pătură pe iarbă, pentru a se bucura de o gustare simplă, proletară. Înghit salamul cu lăcomie, ștergându-și unul altuia mustarul strecurat în colțul buzelor, dar mâna lui dreaptă rămâne permanent în stânga ei, legată cu cătușele oțelite ale dragostei.

În timp ce el și ea fac schimb de globi oculari, Nicușor, fructul dragostei lor lăsat nesupravegheat, golește sticlele de „Ci-Co" abandonate ici-colo de turiști. Părinții îl văd pe copil cum și ce soarbe, dar niciodată nu-l ceartă, fiindcă la trei anișori parcă ce poți să-i ceri. Pe deasupra, amândoi știu cât de mult îi datorează brandului „Ci-Co", băutura care a răcorit ani buni clasa muncitoare și intelectualitatea României socialiste.

— Îți amintești, Ella, când am ieșit noi doi pentru prima oară la un „Ci-Co"? În ziua când te-am descoperit, zăcând inconștientă, în boschetele de lângă Strada 1 Mai. Te-am ajutat să te ridici, dar apoi te-am dus acasă la tine, în mansardă. Te-am spălat, ți-am dat haine de schimb și nu te-am lăsat până nu am băut împreună opt șipulețe de „Ci-Co", apa vieții.

— Cum să nu-mi amintesc, Johnny, cea mai importantă zi din viața mea? Într-un fel, tu și „Ci-Co" mi-ați salvat viața. În mai multe feluri mi-ați salvat-o.

Într-adevăr, în dimineața de după furtunoasa zi care dusese la evacuarea nefericitului Faure prin rețeaua de canalizare a blocului cu apartament cu tot, tovarășul Scutelnicu a sosit în misiune, să dea o raită pe lângă blocul de pe Strada 1 Mai, numărul 55. Ținea să vadă cu ochii lui dacă situația era normalizată, după zguduirile zilei precedente.

Era mulțumit de calmul care domnea. Da, toate se reașezaseră firesc la locul lor. E drept, apartamentul numărul unu dispăruse, ca un purcel mâncat de scroafă, astfel că, în loc de 25 de locuințe, rămăseseră doar 24. Dar curând vor fi 27, fiindcă scroafa va făta trei noi purcei, prin construirea unei mansarde ca o bască muncitorească acolo sus, pe freza blocului.

De fapt, aici ar mai fi ceva important de spus: mansarda nu era construită de nimeni, ci creștea cu de la sine putere. Creștea cum îi cresc capetele balaurului, care pierde unul, pentru a se revanșa cu trei în loc; creștea cu trei ramuri tinere, pentru a compensa amputarea celor 35 de metri pătrați de la subsol.

Dar opinia publică nu era pregătită să înțeleagă un asemenea fenomen sensibil, așa că mai bine i se turna povestea cu echipele de constructori, care se învârteau prin jurul blocului, încasându-și retribuția necuvenită, fiindcă nu făceau nimic concret.

Pe când privea energic la viitoarea șăpcălie – care urma să împroprietărească imobilul cu trei apartamente suplimentare, înălțate pentru reeducarea căpoșilor ieșiți haotic din front – tovarășul Scutelnicu era cât pe ce să calce pe Ella.

Zăbăloșită toată cu un fond de ten format din sudoare, praf și sânge, pișată global de frică, zăcea ca un sac de untură lângă un tufiș, într-o baltă care putea de-ți făcea nasul armonică.

9.

Ella pângea pe înfundate, întrucât planul ei, de a muri în doi, îmbrățișată cu artistul inimii sale, eșuase, într-un chip neașteptat.

Reușise, cu chiu cu vai, să intre în locuința care se tot micșora, sub canonada isterică produsă de anticorpii blocului. Dar ce se petrecuse mai încolo, cu ea și cu apartamentul numărul unu, Ella nu mai știa, fiindcă leșinase.

Cert e că, pe la orele prânzului, în mod excepțional imobilul își mai expectorase o dată tot dezgustul, adunat suplimentar față de cel din cursul nopții, și-atunci o scuipase și pe Ella. Dar n-o scuipase oricum, ci cu o forță nemaipomenită, care-o proiectase la circa 40 de metri depărtare, record absolut, cu 15 metri zdraveni peste cel vechi.

Pentru bloc, ea nu era decât o neavenită, un supozitor băgat cu forța într-un conflict străin. Solida clădire avea ce avea de împărțit cu derbedeul Emil Faure, nu și cu partenera lui. Așa că o stupise cât colo, cu riscul de a-i rupe oasele. Ce, când ți se vâră o gâzuliță pe gât, nu stupești din răsputeri, ca să o zvârli afară?

Coastele o dureau apăsat, ca zăbrelele unei celule penitenciare, de unde sufletul se străduia zadarnic să evadeze. Nervii îi vuiau în roiuri, căutând pe dibuitelea un loc să se așeze. Noroc cu albastrul cerului, care se apropia adormitor de ea, ca o plapumă pufoasă, căutând să o învelească, să o panseze, să o aline.

Când s-a trezit din leșin, Ella era purtată în hamacul vânjos al brațelor lui Ion Scutelnicu. A urcat-o grijuliu în mașină, a

întins-o pe bancheta din spate, dar ea a simțit că se așază pe propriile gemete, așa de tare o maltratau toate. A fost o minune să scape doar cu trei coaste fisurate și-un vinețiu întins cu pensula pe tot corpul și pe față. O minune.

Prima lor contopire în numele dragostei s-a derulat chiar în acea noapte, după un somn întremător, în mansarda ei, printre gemete preponderent de durere. Pe când el își trăgea șosetele, Ella l-a întrebat de ce le alegea atât de gri, nemaipomenit de gri. Era prima femeie care îndrăznea să-i pună întrebarea frontal și în același timp delicat, iar Ion Scutelnicu știa să aprecieze asta:

— Ca să îmi asortez partea de sus cu aia de jos.

Întrucât ea nu înțelegea, îi explică, aproape ca la școală:

— Pentru că sus, la creier, sunt tot numai un cenușiu, pricepi? N-o lua ca pe o lipsă de modestie, efectiv așa stau lucrurile. Efectiv așa stau.

În continuare, i-a povestit cum, odată, pe când avea toți ciorapii din casă rupți, a încălțat o pereche nu gri, ca de obicei, ci de altă culoare, verde închis. În ziua aceea, ogorul minții parcă i-ar fi fost semănat cu cuie ruginite. Avea o ședință importantă, trebuia să prezinte la tablă niște indicatori ai productivității muncii, în fața întregului colectiv. Dar cârnăciorul de cretă roșie sfârâia atâta de neinspirat pe grătarul tablei, încât cifrele își prăpădeau toată zeama pilduitoare, secând ca niște hieroglife fără sens. Ca să completeze lipsa de substanță a cifrelor, a dat-o pe cuvinte, dar așa de îngălat a vorbit, că în final a trebuit să dea vina pe o durere cumplită de cap, ca să nu se facă de toată bafta.

— Fără șosete cenușii, coeficientul meu de inteligență nu-i mai mare ca al unei ploșnițe... Efectiv nu-i mai mare.

Formula completă, pe care o folosise până o belise de trei rânduri de piele, era „al unei ploșnițe capitaliste”. Dar de data asta lăsă ura de clasă deoparte; că prea era multă dragostea dintre ei.

Se căsătoriseră, imediat ce divorțul lui fusese posibil, la vreun an după Revoluția anticomunistă. Nu-l duruse inima când își lăsase nevasta, oricum era stearpă și cam gloabă.

Nici el nu mai era chiar la braț cu tinerețea. Săltase binișor de 40 de primăveri, era deci timpul să-și asculte și să-și urmeze neabătut calea marcată de bătăile prețioase ale inimii.

10.

Ella îl consideră pe Ion – Johnny, cum îl dezmiardă, spre imensa lui plăcere – bărbatul vieții sale, sufletul-pereche, și e conștientă că ani în șir l-a judecat greșit. E un tip puternic, bun și drept, care merge duminică de duminică la biserică și respectă cu sfințenie toate posturile din calendarul creștin. Când se roagă și își îndreaptă spre înalturi ochii ca marea, din cer planează stoluri de îngeri, care i se așază uguind pe umeri, fără să se găinățeze. Îngerii aceia au uguit într-o zi ceva la urechea stomacului său, amuțindu-i ulcerul care-l chinuia de ani și ani.

Cât despre el, o adoră. E un lucru verificat că dragostea te învață să vezi cu o pereche de ochi noi ființa iubită. Așa s-a întâmplat și cu el. Mereu trăise cu impresia că tovarășa Gârneață poseda o frunte îngustă; ca deodată să-i vadă fruntea la justa valoare, înaltă și senină, cum doar unele zeițe mai au. Mereu îi bănuise nasul strâmb, ca acum să i-l vadă suplu și drept, cu nări care frământă cercetător aerul. Mereu crezuse că avea vocabularul unui șantierist porcos, ca dimpotrivă să constate cu plăcere că mereu cuvintele îi ies proaspete, subțiri și musculoase, o adevărată plăcere să le captezi cu urechea. Când Ella vorbește, nasul ei nobil se arcuiește ca un curcubeu deasupra cuvintelor, implântându-le adânc în sufletul celui care ascultă.

Lângă ea, Ion Scutelnicu simte că face pași importanți pe calea progresului personal. E clar că norocul i-a surâs, conform unui mai vechi obicei.

Nu trebuie uitat că ea este mama copilului său. Și, pe urmă, mai e un secret, secretul lui: în timp ce se iubește cu Ella, Ion Scutelnicu se simte ca într-un voiaj în jurul lumii. E ceva inexplicabil; eu un dar unic, dumnezeiesc.

Nici bine nu li se unesc trupurile, că instantaneu pune piciorul în Madrid sau în Zanzibar, se fotografiază lângă piramide, se mai încaieră cu marinarii beți din Marsilia, care nici ăia nu se lasă și îl rănesc la brat cu șișul. Destinații ca Beirut, New York, Rotterdam și Sankt-Petersburg îl așteaptă cu atracțiile lor, în interiorul turistic al Ellei.

Prin ea, își trăiește viața pe săturate: în troici care taie cu ața lor stepa ca pe mămăliga unor mujici, în sclipirile de păstrăv ale jungherelor născătoare de rubiniu venos, în atentatele sud-americane și africane, menite să schimbe guvernele cu altele la fel de hrăpărețe și sângeroase, în sălile de operație ale unor negustori indieni cu bonete albe, care vând, cu talentul unor măcelari, legături de rinichi pe piața lumii civilizate. Odată, fusese cât p-aci să culeagă un sifilis de la o prostituată prost epilată din Buenos Aires, dar scăpase prin minune, altfel nu se știe ce s-ar fi putut întâmpla cu acel pocinog introdus clandestin în țara noastră.

Bănuiește că aceasta e maniera în care se manifestă iubirea totală, sentimentul prețios cântat de trubaduri și de alți flașnetari. Cu banii săi, a încercat să viziteze de-adevăratelea, prin agențiile de turism sau pe cont propriu, aceleași destinații; dar toate sejururile au fost mari deziluzii. Fiasco după fiasco. S-a simțit ca și când ar fi sorbit licoarea comunistă „nechezol", în comparație cu o cafea de boabă pură, braziliană. Falsele trăiri din raidurile turistice reale nici pe departe nu se măsurau în intensitate cu trăirile, dense și mirifice, din timpul prelungitelor acuplări cu Ella Scutelnicu, doamna sa. Era o diferență umilitoare pentru agențiile de turism. O notă proastă pentru ele.

Alături de ea, Johnny Scutelnicu nu se mai simte un orfelin. Ci un mândru cetățean al lumii.

Au planuri mari împreună, sădesc idei care-și așteaptă, scurmând din copită, viitorul năprasnic. Printre ele, la loc de frunte, stă omologarea vehiculului aerian salivar, descoperit și folosit de ea intens în timpul comunismului. Din păcate, nu i-a venit încă rândul, dar îi va veni.

Doamna Scutelnicu contribuie și ea, cu o mică vitrină, la ambianța perfectă, amintind de altă lume, din „Muzeul Comunismului"; o vitrină, unde câteva perechi de blugi falși se crăcănează ca niște gimnaști pe bârnă. În mica notă explicativă de pe catifeaua galbenă, se menționează că totul este contrafăcut la blugii care par „Levi's" ori „Lee", de la materialul folosit la croire – deturnat de la misiunea lui inițială de confecționare a draperiilor –, până la micul petic de piele, pe sub care trece cureaua, ca prin bolta unui arc de triumf.

Dacă legile internaționale care înfruntau mărfurile contrafăcute și-ar fi pus mintea cu România socialistă, țara ar fi fost în mod sigur depopulată, atâta de multe erau cazurile de uzurpare, în dauna marilor mărci producătoare de confecții.

Publicul citește explicațiile cu atenție și zâmbet, dând din cap, semn că înțelege, aprobă și regretă. Acea lume dispărută era una minunată.

Pe micile petice de piele se poate vedea, în colțișorul din dreapta-jos, semnătura autoarei, o anume „Ella". Doamna de colo.

11.

În lumea imprevizibilă a turismului, se știe că nu-i foarte mare scofală ca un muzeu să se afirme; mai greu e să și reziste acolo, în vârf, printre aleși. Deziderat aproape imposibil, fără prezența unui exponat-vedetă, care să ghilotineze suflarea oaspeților și să fie reprodus în pliante turistice și pe ilustrate. Cam cum este „Gioconda", pentru celebrul muzeu Luvru.

„Muzeul Comunismului" își ține și el, la loc de cinste, mica-i giocondă. Fără acest exponat nici nu ar fi fost cotat vreodată la marile burse internaționale de valori.

E vorba despre un cristal transparent, de format paralelipipedic, având dimensiunile unui mic pachet de unt, dar beneficiind de o duritate magmatică, care-l face aproape incasabil. A fost pescuit din rețeaua de canalizare urbană, dintre dejecții, cu un an înainte de căderea regimului totalitar.

În cristal, se poate vedea cu ușurință o imagine asemănătoare unui schelet uman, chircit într-o poziție uterină, având înăuntru un alt schelet, minuscul și ciudat, ca de animăluț rozător. În jurul acestei să-i spunem maternități osoase, se remarcă mici intruziuni de diverse culori, care, privite din anumite unghiuri ale bunăvoinței, seamănă cu obiectele clasice de mobilier. Un birou, poate și un pat, alături de ceva ce poate fi, să zicem, un șevalet. Trebuie doar să privești cristalul cu atenție, pentru ca semnificația imaginilor să vină nechemată, de la sine.

E greu de spus cum și unde s-a format acest produs minunat al naturii, și mai cu seamă cum a ajuns el în apele de evacuare ale orașului. Legenda, pe care domnul-tovarăș cu șosete cenușii nu face decât s-o colporteze onoratului public vizitator, spune că o anumită locuință de la subsolul unui bloc a avut drept chiriaș un artist rebel, cum se cere să fie toți artiștii, cu excepția celor din comunism.

Din cauză că rebelul nu a putut fi domesticit, locuința cu el cu tot a fost pentru început marginalizată în bloc. În continuare, într-un mod ce trece deja în lumea fenomenelor paranormale, locuința a devenit mică, tot mai mică, până a ajuns cât un mic pachet de unt și a putut fi eliminată prin țevile de canalizare ale clădirii. Cum s-a produs asta, nu se mai știe. Pentru că e considerat sălașul miniatural aparținând unui camarad al muzelor, descărnat de îndoielile dureroase ale creației, cristalul a primit numele de „Chilia artistului". De altfel, maternitatea celor două schelete sugerează un creator de frumos, ros pe dinăuntru de chinurile muncii sale de demiurg.

„Chilia artistului"... Se înțelege că e o piesă foarte râvnită. În „Muzeul Comunismului", s-au numărat șapte tentative de furt, precum și câteva de achiziționare. Dar dacă cineva vrea să fure sau să cumpere cristalul, trebuie să treacă peste un morman de cadavre: al proprietarului, al soției sale și al devotatului său colectiv de salariați, plătiți cu salariul mediu pe economie.

Seara, la anumite ore variind de la zi la zi, cristalul prezintă spectacolul lui de mare strălucire, care adună în jur atâta popor, încât, pentru a evita o tragedie, imaginile sunt reproduse pe un ecran de dimensiuni uriașe, montat în curtea muzeului. E atâta tensiune, că liftul respirațiilor rămâne blocat între etaje.

Am vorbit deja despre intruziunile din cristal, care seamănă cu diferite obiecte de mobilier. Bunăoară, intruziunea aceea,

cât o aspirină de mică, aduce cu un birouaș, cu o mescioară de scris, cu un banc de lucru al mecanicului fin care, în definitiv, este creatorul artistic.

Aici e aici. De obicei, birouașul este incolor, dar seară de seară prinde anumite culori, tonurile de albastru fiind cele predominante.

Albastrul biroului nu durează mult, ci, calculat în termeni zootehnici, cam cât stă o cioară nevropată în par. El trece repede spre un roșu izbitor, care se varsă în violaceu; pentru ca, în doar câteva secunde, să-și recapete neutralitatea incoloră.

Jocul de lumini încântă și uimește, pentru că nu e un efect artificial găsit de responsabilii muzeului, ci vine firesc, din inima cristalului, rod al energiilor sale interioare, încă vii.

Seară de seară, înainte de a se stinge definitiv, biroul se înalbăstrește violent, preț de câteva secunde, lăcuindu-se cu broboane de sudoare. Legenda a stabilit că nu ar fi broboane, ci lacrimi de durere, care alunecă și se unifică, formând în aval stropi ceva mai mărișori și mai vizibili.

Se zice că masa de lucru a artistului plânge, și lumea n-o ia de gogoriță, fiindcă dacă unele icoane ale sfinților plâng, de ce nu ar plânge și unele birouri ale creatorilor de frumos. Că doar istoria lumii e plină de asemenea oameni arzători, ale căror vieți sunt comparabile cu ale unor sfinți.

E momentul culminant, când, dacă s-ar scăpăra o brichetă, tensiunea din aer ar face explozie. Oftaturile de surpriză ale masei turistice se prefac în urale și pornesc puhoi din bulboanele acelor ființe, vărsate în muzeu de pe cinci continente, făcând candelabrele să-și fluture lumina de emoție.

Într-o manieră cu totul și cu totul inconștientă, bătăile din palme se fac tot mai sacadate, iar din piepturi izbucnesc lozinci însuflețite „Ceaușescu – P.C.R.!", „Stima noastră și mândria: / Ceaușescu, România!", dar și unele mai cu două sensuri, poate

chiar trei, precum „Să trăiască sindicatul, / Că mi-a angajat bărbatul!”.

Apoi, un murmur cătinel, de vocalize leneșe, purcede să toarcă motănește, maturizându-se cu iuțeală într-o țesătură melodică fermă, de cântece croșetate cu dește groase, de proletar: „Luceafăr nou pe cer a răsărit, / Partidul Comunist Român!”.

12.

Mai sincer de-atâta nu se poate, fiindcă nimeni nu-i strânge pe turiști de testicule sau de ovare, ca să reacționeze cum reacționează. Doar bucuria de a participa, chiar și cu imaginația, la construcția socialismului, cu asprimile lui și cu inerentele execuții ale trădătorilor, creează o euforie maximă, ilustrată foarte corect pe chipurile inundate de lumină ale vizitatorilor.

La urmă, se cere „bis-bis"; dar, pentru ca spectacolul să se repete, e necesar să se aștepte până a doua zi, la căderea serii. „Muzeul Comunismului" are un program, o disciplină, un stil. Stilul lui.

Se întâmplă uneori ca femeia de serviciu să găsească mici buchete de flori așezate pe vitrina unde stă captiv cristalul vedetă, „Chilia artistului". Johnny Scutelnicu știe că Ella este cea care le pune pe șestache acolo, dar nu se supără. Nu se supără nici când, în momentele lor culminante, din ochii ei izbucnesc niște lacrimi care nu conțin nicio încărcătură prezentă.

Nu se supără, deoarece un bărbat cu experiența lui de viață știe să respecte trecutul femeii iubite. Cum să fie gelos pe pictorul Faure-Buliga, veriga dintre el și Ella? E o verigă trecută în posteritate, fapt care o toarnă în aur.

Câteodată, turiștii veniți de pe coclaurii mapamondului părăsesc „Muzeul Comunismului" în tăcere, frumos încolonați. E semn că suma lor de simțăminte devine prea complicată ca să poată fi exprimată în cuvinte, așa că bat un frumos pas de defilare și privesc optimist spre zările viitorului.

Dacă e să judecăm lucrurile cu adâncimea cuvenită, este numai și numai de datoria acelui viitor să ne readucă romanticele vremuri ale comunismului, populate cu oameni atâta de frumoși, inteligenți și mai cu seamă fericiți.

13.

După dispariția inexplicabilă a nevroticului Emil Faure, cu tot cu apartamentul unde sălășluia, imobilul de pe Strada 1 Mai, numărul 55 a continuat să se ridice triumfător, până a ajuns să se laude cu o metaforică verticalitate, întinsă pe suprapunerea a 12 etaje.

Doar uitându-se spre cușma edificiului, de la mica lui înălțime bipedă, omul muncii își dădea seama de forța Partidului, de unitatea indestructibilă a întregului bloc comunist.

Din timp în timp, echipe complicate de constructori apăreau dându-se în stambă, ca niște zarzavagii la piață. Descărcau materiale, montau macarale, preparau fierturi cimentate, se foiau pe stradă și o făceau pe importanții. Fredonau, de obicei lipsiți de voce, faimosul cântec al fraților Grigoriu: „Macarale – râd în soare argintii, / Macarale – în zori de zi", dar se vedea că toată punerea în scenă avea doar rolul de carton de a mai salva din aparențe.

Căci, așa cum am mai zis-o, blocul în care locuise Emil Faure, această construcție unică în România și în lume, nu avea, paradoxal, nicio trebuință de meseriași, pentru a se ridica. O făcea foarte bine și singur, din proprie inițiativă și cu de la sine putere, ori de câte ori din ființa sa mai dispărea indescifrabil câte o locuință, cu tot cu ocupantul ei.

E drept, dispariţiile nu erau foarte multe, dar erau. Când programul de reeducare nu dădea şi nu dădea roade, anticorpii blocului se declanşau, iar pereţii apartamentelor vecine cotropeau spaţiul locativ socotit indezirabil, care se făcea mic, tot mai mic, până putea fi eliminat prin intestinele canalizării.

În timp ce dispariţia era materializată sub asaltul sistemului imunitar, apartamentul-victimă apărea la afişierul de la intrarea în bloc mai întâi scris într-un chenar negru; după care, uşor-uşor, cobora în bernă şi era şters cu radiera de pe listă.

Evenimentele urmau un desfăşurător stas: imediat ce prăpădirea unui sălaş era consemnată, la capătul de sus al clădirii, peste etajul cel mai de sus, avea loc o compensare cu dobândă de 300-400 la sută. Ceea ce presupunea că, pentru fiecare sălaş evaporat fără urmă, pe cuşma blocului înmugureau trei-patru locuinţe proaspete, mirosind a primăvară imobiliară stropită cu var.

Simultan, în locul cetăţenilor prinşi în capcana mortală a propriilor spaţii locative, bombardate cu proiectilele interne ale blocului, apăreau feţe noi, de trei-patru ori mai numeroase. Unele erau persoane obişnuite, disciplinate şi la locul lor; dar altele deranjaseră, într-un fel sau altul, ordinea fără cusur a regimului, ceea ce conducea la includerea lor forţată în programul de „reeducare prin bloc".

Nu era vorba de nişte disidenţi, ci, mai curând, de nişte „pre-disidenţi". Regimul făcea cu ei o ultimă încercare de a le adapta pasul la marşul general, plin de triumf.

Logic, printre nou-veniţi, se aflau şi inşi sub acoperire, jucând roluri nelipsite de informatori ai Securităţii; de unde a rezultat, la un moment dat, anomalia ca numărul locatarilor cu probleme să fie depăşit de cel al ciripitorilor. Era, pentru cine ştia să cumpănească, un semn că, undeva, ceva se clatina tare de tot.

Informatorii nu erau otova, ci sortați după o ierarhie clară; de pildă, cei cu vechime în bloc se bucurau de anumite privilegii. Principalul privilegiu era că primeau repartiție în apartamentele vecine celor care urmau să fie eliminate, beneficiind așadar de perspectivele de creștere a propriilor spații locative.

De la cap la coadă, întregul proces era gândit fără cusur.

14.

Modul în care enervantul Faure fusese eradicat din șeptelul de chiriași crease un precedent periculos: fioroasa clădire își creștea tot mai mult egoul. Din zilele acelea zbuciumate, când îl executase ca un profesionist al crimei pe artist cu tot cu bârlogul său, blocul aflase multe lucruri încântătoare despre sine.

Aflase, mai cu seamă, că poseda un aparat digestiv cu o funcționare ireproșabilă, care-i îngăduia să elimine fără repercusiuni, prin propriile mațe, orice apartament creator de probleme, după ce, în prealabil, prin canonada declanșată de anticorpi, îi reducea dimensiunile la o scară măruntă.

Ceea ce era valabil la scară mare, se aplica și la scară redusă: cu cât regimul devenea mai aspru, cu atât mai eficient lucra digestia blocului. De aici rezulta o creștere aproape frenetică a numărului de noi spații pentru locuit, apărute din senin la etajele care se suprapuneau unul peste altul, de parcă s-ar fi prins într-o întrecere socialistă de atins cerul cu țigla.

Interesant este că serviciile secrete anticomuniste, care alimentau cu trufandale informative posturile de radio „Europa Liberă" și „Vocea Americii", au primit pe tavă, la un moment dat, această informație, dar au refuzat s-o facă publică. Atât de incredibil și de infantil suna totul, atâta de „hai să auzim cine spune cel mai gogonat banc cu blocul ucigaș", încât s-a crezut că e o intoxicare grosolană a contraspionajului comunist.

E trist, dar mult-ascultatele posturi de radio au refuzat să difuzeze știrea despre imobilul care, prin maniera lui sângeroasă de manifestare, imita, la scară mică, întreg blocul comunist.

În zilele căderii regimului dictatorial, când în țară se separa, sub suflul exploziveloor vânturi internaționale, grâul de neghină, edificiul se manifesta de parcă ar fi ținut un cuptor în mațe. În viscerele lui, patru locuințe cu probleme au fost supuse canonadelor cu anticorpi; înghițite fiind, într-o singură noapte, de rețeaua de canalizare a orașului, laolaltă cu locatarii incluși. În contrapartidă, 14 noi apartamente s-au născut peste noapte, pe culmea clădirii, mirosind a văruială proaspătă și a parchet abia ceruit.

A doua zi, dis-de-dimineață, au apărut și noii locatari, dar ținuta lor scorțoasă și vocabularul tipic le dădea de gol apartenența la aparatul oficial de stat. Erau activiști și securiști de Partid, înarmați cu aparate de emisie-recepție și cu pistolete neiertătoare, purtate pe sub costumele de o eleganță incomodă, care îi făceau crăcănați ca niște cavaleri medievali.

Aveau ordin să tragă fără somație, dacă era cazul.

15.

După Revoluția anticomunistă, multe povești, unele transformate în legende, au început să zboare, roiuri-roiuri, în jurul blocului. O chintesență a lor a putut fi urmărită, la un an de la răsturnarea regimului, într-un reportaj difuzat pe canalul internațional de televiziune „Discovery".

Pe durata unei ore și jumătate de emisie, s-a tras ferm concluzia că imobilul va rămâne pe vecie bântuit, aflându-se la cheremul unor entități energetice care se puteau dovedi devastatoare pentru oricine s-ar fi încumetat să-și caute adăpost între acele ziduri de tristă amintire.

Imediat după căderea sistemului, imobilul a fost părăsit în bloc. O seamă de fenomene paranormale, culminând cu strigăte noptatice de durere, zgomote sinistre de lanțuri, arme descărcate, dar mai cu seamă ronțăieli de o persistență înfiorătoare pentru psihicul uman, ca și când o populație încăpățânată de șobolani și-ar fi pus în cap să roadă orice micron de nerv biped, i-au ținut la distanță pe eventualii amatori de a se așeza și a prinde rădăcini pe Strada 1 Mai, numărul 55.

Toți se fereau de locul blestemat, ca de un focar de ciumă.

Până și trecătorii ocazionali – tineri îndrăgostiți, bărbați cherchelițisau simpli rătăcitori sub cupola de stele –, care desenau, în drumurile lor, funde târzii plimbărilor și ajungeau ocazional în preajma edificiului, grăbeau pasul sau o rupeau fără rușine la fugă. Din corpul sumbrei construcții, mai cu

seamă în nopțile cu furtuni descărcate electric, răzbăteau sunete lugubre, urcând la suprafață din tenebrele sale.

Rămas fără proteina umană, sângerosul ansamblu de locuințe nu a mai avut nici cu ce se hrăni, nici cu ce își umple timpul. În câteva luni de viață democratică a țării, tencuiala s-a cojit ca un fard de proastă calitate, lăsând la vedere un ten de un cenușiu ciuruit, predispus tuturor acneelor din lume.

În același timp, urmând logica firească a decăderii, ferestrele s-au spart una câte una, țigla acoperișului s-a zdrobit de asfalt iar cărămizile au încăput în meniul unui stafilococ vorace, care le-a consumat carnea, transformând-o într-un nisip prăfos. Toate acestea, spre satisfacția șuvoaielor de aer, care s-au dezlănțuit în cea mai deplină haiducie, prin pusta camerelor și holurilor părăsite.

O ultimă încercare de a salva imobilul a venit din partea reputatului profesor de latină Sever Mantale, președintele organizației „Victimele Comunismului". Distinsul disident a avut inițiativa lăudabilă de a posta, la intrarea în bloc, o plăcuță omagială, pe care să stea scris: „Aici au locuit, înainte de a dispărea fără urmă, martiri ai regimului totalitar, între care marele pictor Emil Faure-Buliga".

Numai că, în zidul blocului, s-a căscat o gură oribilă de monstru, care a înghițit plăcuța cu tot cu duzina de cuie aferente, chiar în timp ce era țintuită. Bine măcar că brațul profesorului Mantale a fost salvat. Agil, în ciuda vârstei sale înaintate, și l-a retras la timp, înainte de a fi sfârtecat.

Cu asta, paharul și-a cam făcut plinul răbdării. Ideea că fostul hogeac trebuie demolat și-a căpătat și ultima ștampilă oficială, urmând a fi numaidecât materializată.

16.

Nici această ultimă socoteală nu s-a potrivit: în dimineața când o echipă de pirotehnicieni, însoțită de un convoi de care de reportaj ale diferitelor posturi de televiziune, a fost debarcată pe Strada 1 Mai numărul 55, la locul faptei nu a mai fost de găsit blocul criminal cu 12 etaje.

Ci doar o grămadă informă de moloz, care sugruma spațiile verzi din jur. Se vedea că înfricoșătorul mamut nu a vrut să lase nimănui satisfacția de a-i face felul. Tortul-colivă cu 12 etaje a preferat să-și fie propriul criminal, ca un Goebbels cu conștiința încărcată, înfrânt de morala tristă că după o verticalizare, cel mai adesea urmează o orizontalizare.

Pe terenul rămas pradă pustiului, primăria a făcut fel de fel de încercări, pentru a drege busuiocul armoniei edilitare. Mai întâi, a amenajat un parc de joacă pentru copii, înțesat cu tobogane, balansoare și mașinuțe. O inițiativă departe de a-i încânta pe mititei, care se simțeau acolo asemenea unor deținuți internați într-un lagăr de joacă forțată. Iar după ce câțiva mucoși au ieșit cotonogiți sau chiar au sucombat în accidente de scrânciob și de tobogan, parcul a fost abandonat și desființat.

Apoi, pe locul cu pricina, s-a sădit un covor floral, țesut din lalele, trandafiri și petunii. Același insucces: cu toate că au beneficiat de o îngrijire impecabilă, florile s-au gârbovit și ofilit fără motiv. Mai mult, insectele au intrat în grevă entomologică, refuzând să-și facă datoria de a le poleniza, ocolindu-le de la distanță, cu viraje largi ca niște mici șosele de centură.

Până la urmă, pentru acoperirea inesteticului tăpșan, s-a ales varianta cea mai simplă și firească, prin plantarea unui șir perfect de cruci marmoreene negre, având înscrise numele victimelor pe care edificiul-călău le cără pe cuget.

Crucile se adaptează imediat, oriunde le pui; n-a fost nicio surpriză că și acestea s-au adaptat locului. Astăzi, ele stau de pază la granița dintre trecut și viitor, îndeplinindu-și misiunea, deloc ușoară, de a-i ține tineretului un discurs tragic despre dictatură, oameni și clădiri.

Periodic, diferite festivități oficiale, orășenești și de stat, precum și vizite ale rudelor celor uciși de bloc în apartamentele unde locuiau cu chirie, trimit salve de recunoștință în văzduh și așază coroane de flori la gâtul crucilor comemorative. În mod ciudat, florile coroanelor își mențin prospețimea, ofilindu-se într-un timp de trei-patru ori mai lung decât cel decretat de mama-natură.

În fruntea șirului, o cruce de marmoră de Carrara îl evocă pe martirul neamului, Emil Faure-Buliga. E cea mai înaltă și singura de culoare albă dintre toate. E o cruce dominantă.

Ce îi mai place posterității să ne joace pe degete, aranjându-le cu un tâlc nebun pe toate! Deși nefericitului slujitor al artei nu-i fusese dat să fie nici pe departe un mascul dominant în timpul vieții, acuma se revanșează pentru eternitate printr-o cruce dominantă, la care alții nici cu visul nu cutează să viseze.

Ăsta o fi tâlcul: că o cruce dominantă te face, post-mortem, mascul dominant?

Sigur că da. La fel stau lucrurile și cu poetul național Mihai Eminescu.

Epilog

Când a primit de la Ella minunata, neasemuita știre că-i purta urmașul în pântece, Johnny Scutelnicu a tras numaidecât două fugi demente.

Prima, la biserică, unde pupăturile sale au făcut un tur democratic de mulțumire al sfinților din icoane, fără să-l uite pe vreunul și – Doamne, păzește! – să-l șucărească.

A doua, la fostul lui apartament. A sunat prelung la ușă, până i-a răspuns fosta nevastă, ofilită pe toate planurile, inclusiv pe cel profesional, în urma debarcării fără explicații din funcția de director al Spitalului regional de Neurochirurgie.

Femeia, băbită cu un sfert de secol după divorț, l-a primit cu mult senin sufletesc, trăgând vaga speranță că venise cu gând de reîmpăcare conjugală. Când l-a văzut pe vizorul de la ușă, a îmbrăcat la repezeală un capoțel subțire, de care se putea la o adică ușor debarasa, cum șerpoaica se debarasează de pielea ei veche. I-a preparat o cafea cum știa că-i place și s-a mirat admirativ când a aflat că nu mai fumează ca un pui de hunedoară. Ar trebui să mă las și eu, dar, când ies de la operațiile pe creier și văd cât de firav e firul care ne ține vii, știi cum e, țigara se aprinde singură...

După ce și-a stins kentanul, a tras aer în plămânii scofâlciți și l-a întrebat ei, Ioane, ce vânt te aduce pe la mine?

Vocea lui stomacală își potrivi pașii, înainte de a-i cere cu fermitate să-i dea înapoi ce i se cuvenea.

— Ion, scutește-mă! Parcă asta era una din poreclele tale... N-ai primit la partaj jumătate din tot?

Dar gândirea lui Ion Scutelnicu era ceva mai profundă decât a tribunalului. El vroia, în plus față de hotărârea judecătorească, să i se returneze „impozitul pe sulă". Da-da, taxa pe care o achitase atâta amar de ani, în calitate de persoană matură fără copii.

Plătise „impozit pe sulă" un car de ani, dar istoria le așază pe toate la locul cuvenit, dovedindu-se acum că vina nu fusese a lui, ci numai și numai a ei. Ea era o stearpă și jumătate, spre deosebire de el, apropo, acuși îmi naște nevasta, e gravidă. Dorea așadar înapoi, cinstit și negustorește, „impozitul pe sulă", efectiv îl dorea, ca să se facă dreptate. „Impozitul pe ștromeleag", dacă îi plăcea mai mult cum sună.

Ana Scutelnicu se cutremură. Își păstrase numele, doar fiindcă medicii aveau dreptul s-o facă, pentru a nu-și deruta pacienții; dar s-ar fi lepădat de numele lui în secunda aceea, instantaneu, cum își leapădă șerpoaica pielea care îi devenise străină.

Îi tot rula prin cap filmul vieții lor comune, de la prima noapte de dragoste, când era studentă și trebuise să le dea pe fete afară din cameră, ca să poată rămâne singură cu el.

Cu MÂRLANUL ĂSTA. Îmbătrânise lângă el, se nasolise lângă el. Atâția ani îi spălase sudoarea scursă la ședințele de partid în șosetele supraelastice gri, atâția ani îi suportase aventurile, tratându-le de parcă ar fi fost de sticlă, invizibile pentru o doamnă ca ea, într-o lume unde femeile nu mai erau doamne, ci doar tovarășe.

Odată, mai pe la începuturi, fusese căutată la spital de o amărâșteancă de fetișcană, frumușică, dar îmbrăcată ca vai de mama ei, să-i spună cum Ion a agățat-o, în cursul unei vizite de lucru a Tovarășului în fabrica de confecții unde lucra.

— După aia, mi-a făcut el însuși o vizită de lucru, cu o sticlă de șampanie „Zarea" și o găină congelată în sacoșă, în

garsoniera din blocul unde primisem repartiție, pe Strada 1 Mai, numărul 55... Dacă vreți vă arăt viza de flotant în buletinul de identitate, uitați aici.

Ana îi cerceta buletinul, în timp ce fata continua istorisirea:

— Vă spun sincer că după șampanie nu mă omor deloc, că-mi cad bășicile alea greu la măruntaie, de zici că-s bile de rulment... Dacă nu era găina, tăiată ca la mama acasă – pulpele și pieptul frumos într-o parte, ghearele și capul în alta, rânza și inima stând alături, ca doi megieși pe banca de pe ulița satului – eu nici nu mă uitam la el, tovarășă directoare, că e păros și cam pute, scuzați-mă că vorbesc așa despre soțul matale. Da' jinduiam după o friptură la ceaun, poate și de-o zeamă de găină, cu mămăliguță, că mălai am destul, îmi trimite mama, printr-un om din sat care face naveta. Nu știu dacă vă amintiți cum e să-ți fie dor de-o friptură de găină... E ceva așa, ca o chemare a tobei duminica la horă și te arde pe tot coșul pieptului, până jos, la călcâie...

Jegosul de Ion îi dăduse fetei a înțelege că, după ce se vor iubi, vor prepara împreună o friptură la ceaun pe cinste – am și ceaun, tovarășă directoare, dacă veniți la mine vi-l arăt – și vor roade găina oscior cu oscior. Dar numai bine că, după ce s-a văzut cu sacii în căruță, a șters-o pe neve cu găină cu tot, când fata era la baie, să se spele acolo unde ne spălăm noi, femeile, după ce se mântuie toate cele, tovarășă doctor.

Fetișcana, aflată la minunata vârstă a primelor nedumeriri femeiești, vroia, simplu, găina înapoi, sau banii pe ea, fiindcă era convinsă că escrocul fugise cu găina acasă la nevastă-sa, s-o pregătească în ceaunul familial. Înțelegeți, tovarășă director, anumite gesturi nu se fac, bre, eu îs fată simplă, da' dacă mă-nervez, merg pe jos în opinci pân' la Comitetu' Central al Pecereului, iar tovarășa director de spital i-a numărat în palmă prețul a trei găini, ține, drăguță, să-ți iei trei orătănii noi și niște opincuțe mândre și o catrință asortată pe lângă ele.

— Iar acuma, te rog să pleci, că trebuie să intru în operație!

Îi venea să coboare în pământ de rușine. Craiul de el prostea fetele, și ce fete, ademenindu-le cu găini congelate în sacoșă, pe care apoi le șterpelea din frigider și o zbughea cu ele! Preludia proteina sexuală cu proteina avicolă... Astea erau aventurile lui amoroase! *Aventurile unui gentleman bolșevic*.

Trecerea timpului și prietenia cu Nicușor, fiul Președintelui, nu cizelaseră mare lucru la el, că nu poți face sită de mătase din păr de câine. Nu mai era chiar un țărănoi, dar nici un gentleman nu devenise. Un gentleman bolșevic, asta da, dar nu mai mult, de vreme ce venea acuma cu chef de harță, să-i ceară alți bani, după pronunțarea divorțului, cu un pretext nou în vârful sulii... De parcă n-ar fi știut că ea nu mai era director de spital și că, în general, medicii nu mai câștigau ca altădată...

A protestat mai mult de formă, de ce mă umilești, Ioane, dar știa că nu-i bine să se pună cu un descreierat care avea probabil și crime pe conștiință. La o lună după ce se despărțiseră, pe când făcea curățenie generală în casă, i-a găsit ascuns, în congelatorul unde țineau carnea pentru grătare, un flaconaș pe care scria „Spermă de artist". O recoltase probabil de la un nenorocit, pe care îl strangulase prin beciurile Securității, fiindcă spânzuraților ejaculează când își dau duhul, asta o știe și un student în anul întâi la Medicină.

A oftat după bani și după anii prăpădiți alături de un mârlan și a scos bancnotele de sub o șipcă din parchet, ea neavând încredere în panaramele de bănci care apăreau una după alta, doar pentru a avea de unde să dispară, peste scurt timp. I-a întins, cu pietroaiele regretului în mișcări, biletele frumos stivuite în teancuri, pentru că singurul lucru care mai conta era să-l vadă pierit pe vecie din fața și din viața ei.

— Ia-i pe toți și băgați-mă în mormânt, tu și curva cu care te-ai însurat!

Altădată, să-i fi vorbit lui cineva așa, i-ar fi ars o labă educativă și i-ar fi dat jos chiloții, ca să-i stingă țigara de buci. Dar vremea acelor purtări radicale trecuse, iar el se lăsase de fumat iarba dracului.

S-a limitat să schițeze semnul crucii, Dumnezeu să te ierte, mai bine ți-ai vedea de ale tale, crezi că nu știu cum preacurviți voi, medicii, când diavolul vă vizitează în gărzile de la spital. A prins cu dexteritate sacoșa plină cu bilete de bancă, la fel cum apuca pe vremuri găinile congelate din apartamentele unui imobil vestit, și dus a fost.

Erau bani cosmopoliți în sacoșă – dolari americani, împerecheați cu mărci germane – contravaloarea câtorva apartamente. Pe când îi număra și-i examina, privindu-i prin lupa de bacteriolog a ochiului său versat, auzea cum din fâșicurile de bancnote îi vorbeau comoțiile cerebrale și comele de gradul doi. Dolarii și mărcile își spuneau povestea vieții, căci fuseseră primiți în plic de fosta lui nevastă, stimulente pentru a-și mobiliza bisturiul în intervenții chirurgicale de viață și de moarte. Cine nu se prezenta cu plicul la chirurg, pleca neoperat și își putea folosi banii pentru popă.

A doua zi, Ion Scutelnicu a trecut dolarii și mărcile în contul bancar al orfelinatului unde avusese plăcerea să crească și să deprindă atâtea lucruri folositoare. Unui vehicul ca el, de o mare tracțiune umană, nu-i era permis să uite de unde plecase.

Când directorul orfelinatului „Emil Faure-Buliga" l-a poftit în birou, cu cărțoiul de onoare în brațe, pentru ca Ion Scutelnicu să adreseze pe o pagină un cuvânt de îmbărbătare viitoarelor promoții de orfani, fostul activist a spus:

— Domnule director, misiunea acestei modeste sume, pe care v-o donez din toată inima, este de a fi investită cu discernământ în procesul de educare a copiilor abandonați de părinți, pentru ca elemente excepționale, aidoma acelui artist luminos,

care dă numele lăcașului condus în mod competent, chiar talentat, de dumneavoastră, să crească și să se dezvolte în cele mai bune condițiuni. Efectiv în cele mai bune condițiuni!

Directorul i-a mulțumit, întinzându-i cartea de onoare. Ion Scutelnicu și-a scos stiloul cu peniță de aur și a scris câteva cuvinte emoționante, fără să-și șteargă de pe chip un zâmbet ușor înclinat spre sadism.

Trebuia să depună mai multe eforturi pentru a se lecui de zâmbetul acela, care-l lega cu sfori neplăcute de trecut.

Sfârșit

Cuprins

Prolog 5

Partea întâi:
Pictorul Emil Faure și umbra sa, tovarășul Ion Scutelnicu 9

Partea a doua:
Scriitoarea de lozinci Mihaela Gârneață 119

Partea a treia:
O boală autoimună 161

Partea a patra:
Muzeul Comunismului 187

Epilog 229

Au apărut:

Cătălin Mihuleac, *Aventurile unui gentleman bolșevic*
Dan Stanca, *Craii și morții*
Florina Ilis, *Viețile paralele*
Bogdan Hrib, *Ultima fotografie*
Radu Aldulescu, *Cronicile genocidului*
Octavian Soviany, *Arhivele de la Monte Negro*
Andrei Pogorilowski, *Cartușe*
Dan Coman, *Parohia*
Mioara Apolzan, *O vară cu Maia*
Ciprian Măceșaru, *Superhero*
Claudiu M. Florian, *Vârstele jocului. Strada Cetății*
Radu Țuculescu, *Femeile insomniacului*
Eugen Uricaru, *Plan de rezervă*
Radu Aldulescu, *Îngerul încălecat*
Radu Jörgensen, *Se respinge*
Matei Vișniec, *Dezordinea preventivă*
Stelian Țurlea, *Te voi răpi la noapte!*
Bogdan Coșa, *Poker*
Mihail Vakulovski, *Tovarășii de cameră. Student la Chișinău*
Magda Cârneci, *FEM*
Felix Nicolau, *Pe mâna femeilor*
Diana Adamek, *Dulcea poveste a tristului elefant*
Octavian Soviany, *Viața lui Kostas Venetis*
Dan Coman, *Irezistibil*
Matei Vișniec, *Domnul K. eliberat*
Radu Aldulescu, *Ana Maria și îngerii*
Stelian Țurlea, *Trei femei*
Florin Toma, *Orașul jumătăților de înger*
Marin Mălaicu-Hondrari, *Apropierea*
Maria Manolescu, *Ca picăturile de sânge pe linoleumul din lift*
Cătălin Mihuleac, *Zece povestiri multilateral dezvoltate*
Ștefania Mihalache, *Poemele secretarei*
Constantin Mateescu, *Ramona-Vals. Povestiri din Epoca de Fier*
Dragoș Ghițulete, *Gluma rusească*

Ioan Mihai Cochinescu, *Ambasadorul*
Dan Stanca, *Mutilare*
Daniel Bănulescu, *Fugi din viața ta, revoltătoare și slută, în cartea mea*
Cristian Teodorescu, *Medgidia, orașul de apoi*
Șerban Tomșa, *Ghețarul*
Matei Vișniec, *Sindromul de panică în Orașul Luminilor*
Radu Țuculescu, *Stalin, cu sapa-nainte!*
Dumitru Radu Popescu, *Întoarcerea tatălui risipitor*
Radu Aldulescu, *Proorocii Ierusalimului*
Marin Mălaicu-Hondrari, *Cartea tuturor intențiilor*
Daniel Bănulescu, *Cel mai bun roman al tuturor timpurilor*
Eugen Uricaru, *Cât ar cântări un înger*
Florina Ilis, *Chemarea lui Matei*
Dan Stanca, *Cei calzi și cei reci*
Sebastian A. Corn, *Vindecătorul*
Radu Aldulescu, *Sonata pentru acordeon*
Horia Ursu, *Asediul Vienei*
Radu Aldulescu, *Istoria eroilor unui ținut de verdeață și răcoare*
Radu Aldulescu, *Mirii nemuririi*
Florina Ilis, *Cruciada copiilor*
Florin Toma, *Moștenirea Familiei Bildungsroman*
Radu Țuculescu, *Povestirile mameibătrâne*
Radu Aldulescu, *Amantul Colivăresei*
Matei Vișniec, *Cafeneaua Pas Parol*
Florina Ilis, *Coborârea de pe cruce*
Eugen Uricaru, *Supunerea*
Florina Ilis, *Cinci nori colorați pe cerul de răsărit*
Cristian Teodorescu, *„Tainele inimei”*

www.polirom.ro

Redactor: Mădălina Ghiu
Coperta: Laurenţiu Midvichi
Tehnoredactor: Luminiţa Păun

Bun de tipar: decembrie 2012. Apărut: 2012
Editura Polirom, B-dul Carol I nr. 4 • P.O. Box 266
700506, Iaşi, Tel. & Fax: (0232) 21.41.00; (0232) 21.41.11;
(0232) 21.74.40 (difuzare); E-mail: office@polirom.ro
Bucureşti, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1,
sector 4, 040031, O.P. 53 • C.P. 15-728
Tel.: (021) 313.89.78; E-mail: office.bucuresti@polirom.ro

Tipografia S.C. MEDIAPRINT S.R.L.
Str. Bucureşti nr. 254-256, Călăraşi, 9100058
tel.: (0242)31.12.95, fax: (0242)31.12.95

Contravaloarea timbrului literar se depune în contul
Uniunii Scriitorilor din România
Nr. RO44RNCB5101000001710001 BCR UNIREA

Scanare și prelucrare digitală

de

Anonim

și

CAT Graur

Antwerpen 2026